

เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และ ละครเกาหลี

อาจารย์ ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิกกรณวานิช

นางสาวณัฐกานต์	จันทร์เพ็ญ	เลขประจำตัวนิสิต	5137425838
นางสาวทิวานันท์	นภาศัพท์	เลขประจำตัวนิสิต	5137438038
นายปัญญา	นิมเจริญ	เลขประจำตัวนิสิต	5137464238

โครงการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ATTITUDES OF THAI TEENAGERS
TOWARD THAI AND KOREAN DRAMAS

Miss Nattakarn	Chanpen	ID. 513 74258 38
Miss Tiwanand	Napasab	ID. 513 74258 38
Mr. Panya	Nimchareon	ID. 513 74258 38

A Senior Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Bachelor of Science Program in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

ณัฐกานต์ จันทร์เพ็ญ, ทิวานันท์ นภาศัพท์, ปัญญา นิรมเจริญ : เจตคติของวัยรุ่น
ไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี (ATTITUDES OF THAI TEENAGERS
TOWARD THAI AND KOREAN DRAMAS) อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์
ดร. อภิชนา ไชยวุฒิกิจกรณาวณิช, 87 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี
วัยรุ่นไทยในปัจจุบันมีการรับสื่อบันเทิงเกาหลี ซึ่งได้แก่ละครเกาหลีมากขึ้นเรื่อยๆ และส่งผลต่อ
เจตคติด้านต่างๆอย่างไร ด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับละคร
ไทยและละครเกาหลี ในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 16-22 ปี โดยแบ่งเป็นเพศชาย 100 คนและ
เพศหญิง 100 คน ซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผลการวิจัยพบว่า

เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติในด้านต่างๆ ดังนี้ ได้แก่ ด้านองค์ประกอบของละคร ($p < .001$), ด้านอารมณ์และความรู้สึก
($p < .001$), ด้านความคิดและปัญญา ($p < .01$) และด้านพฤติกรรมและการกระทำ ($p < .05$)

หลักสูตร.....จิตวิทยา.....ปีการศึกษา.....2554.....

ลายมือชื่อนิสิต.....ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่อนิสิต.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

NATTAKARN CHANPEN, TIWANAND NAPASAB, PANYA NIMCHAROEN:
ATTITUDES OF THAI TEENAGES TOWARD THAI AND KOREAN DRAMAS.
PROJECT ADVISOR: LECTURER APITCHAYA CHAIWUTIKORNWANICH,
Ph. D. 87pp.

The purposes of this research were to study the attitudes of Thai teenagers toward Thai and Korean dramas: how often the teenagers watch Korean dramas and how the dramas influence on their attitudes. Participants were 200 (males = 100, female = 100) teenagers who were 16-22 years old and lived in Bangkok metropolis. The participants were asked to rate their attitudes about Thai and Korean dramas in the questionnaire.

The results are as follows:

Thai teenagers have significantly different attitudes toward Thai and Korean dramas in the aspects of the elements of dramas ($p < .001$), the emotional and feeling ($p < .001$), the thinking and cognitive ($p < .01$) and the behavioral and performance ($p < .05$).

Program.....Bachelor of Science (Psychology).....Academic year.....2011.....

Student's signature.....Student's signature.....

Student's signature.....Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาถึงเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี เนื่องจากในปัจจุบันละครเกาหลีได้รับความนิยมแพร่หลายอย่างมากในวัยรุ่นไทย และเข้ามามีบทบาทในวงการโทรทัศน์ไทยอย่างมาก

คณะผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานงานวิจัยว่า เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครเกาหลีมีความแตกต่างกับเจตคติที่มีต่อละครไทย เพื่อศึกษาค้นหาข้อเท็จจริงด้านเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลีว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

โครงการวิจัยเล่มนี้ประสบความสำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของอ.ดร.อภิษฎา ไชยวุฒิมิภรณ์วานิช อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัยเล่มนี้ ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้การทำโครงการวิจัย และตรวจแก้ไขโครงการวิจัยของคณะผู้วิจัยอย่างละเอียด ตลอดจนให้คำแนะนำในด้านต่างๆแก่คณะผู้วิจัยด้วยความเมตตาและเอาใจใส่ คณะผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	
กิตติกรรมประกาศ.....จ	
สารบัญ.....ฉ	
สารบัญตาราง.....ช	
บทที่ 1 บทนำ.....1	
ความเป็นมาและความสำคัญ.....1	
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....8	
แนวความคิดด้านวัฒนธรรม.....8	
แนวความคิดด้านเจตคติ.....19	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....42	
สมมติฐานในการวิจัย.....42	
ขอบเขตของการวิจัย.....43	
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....43	
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....46	
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....46	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
กลุ่มตัวอย่าง.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
ขั้นตอนการเก็บข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
บทที่ 3 ผลการวิจัย.....	53
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย.....	60
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และ ข้อเสนอแนะ.....	71
รายการอ้างอิง.....	77
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก.....	80
ภาคผนวก ข.....	83

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ (N = 200).....54
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ (N = 200)54
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา (N = 200)55
4	จำนวนและร้อยละของชั่วโมงเฉลี่ยในการรับชมละครไทย ละครเกาหลีและละครของ ประเภทอื่นๆ ของกลุ่มตัวอย่าง.....55
5	ผลการเปรียบเทียบผลรวม “ด้านองค์ประกอบต่างๆ” ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 200 คนที่มีต่อ ละครไทยและละครเกาหลี ซึ่งประกอบไปด้วยความคิดเห็นทางด้านนักแสดง ฉาก สถานที่ และเนื้อเรื่อง.....56
6	ผลการเปรียบเทียบผลรวม “ด้านอารมณ์และความรู้สึก” หลังจากทีกลุ่มตัวอย่างทั้ง 200 คน รับชมละครไทยและละครเกาหลีเรียบร้อยแล้ว.....57
7	ผลการเปรียบเทียบผลรวม “ด้านความคิดและปัญญา” หลังจากทีกลุ่มตัวอย่างทั้ง 200 คน รับชมละครไทยและละครเกาหลีเรียบร้อยแล้ว.....58
8	ผลการเปรียบเทียบผลรวม “ด้านพฤติกรรม” หลังจากที กลุ่มตัวอย่างทั้ง 200 คน รับชม ละครไทยและละครเกาหลีเรียบร้อยแล้ว.....59

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

โลกปัจจุบันเป็นยุคของการสื่อสารไร้พรมแดน หรือยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ สามารถส่งผ่านถึงกันและกันได้ทั่วโลก โดยอาศัยช่องทางที่มีอยู่มากมาย ช่องทางสำคัญที่ช่วยให้ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นสามารถส่งต่อถึงกันภายในระยะเวลาอันสั้นและส่งผลกระทบต่อวงกว้างไกล ก็คือ “สื่อมวลชน” ประสิทธิภาพของการถ่ายทอดวัฒนธรรมผ่านสื่อมวลชนนั้นครอบคลุมอาณาเขตที่กว้างไกลและมีอิทธิพลเหนือสมาชิกของสังคมในวงกว้าง ยิ่งเทคโนโลยีด้านสื่อสารมวลชนได้รับการพัฒนามากขึ้นมากเท่าใด สื่อสารมวลชนก็ยิ่งมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรมมากขึ้นเท่านั้น

อาจจะกล่าวได้ว่า สื่อสารมวลชนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเป็นสื่อกลางให้เกิดปฏิสัมพันธ์ขึ้นในแต่ละสังคม นอกจากนั้น ยังถือเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดภาษา ประเพณี ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนวัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่งทั้งในระดับบุคคลและระดับมวลชน (Cross cultural) เพราะ อุตสาหกรรมสื่อมวลชนไม่ได้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไป แต่เป็นผู้ผลิตสินค้าทางวัฒนธรรม (Cultural product) ผลิตความคิดที่เป็นอุดมการณ์ (Ideological message) ซึ่งมีอิทธิพลเหนือจิตใจของ ผู้คนในสังคม (วิภา อุดมพันธ์ 2544, 144)

การหลั่งไหลของสินค้าและวัฒนธรรมจากประเทศหนึ่งสู่ประเทศหนึ่ง หรือจากซีกโลกหนึ่งสู่ซีกโลกหนึ่ง ซึ่งกระแส “Americanization” ที่เคยเกิดขึ้นเมื่อหลายสิบปีก่อน อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นตัวอย่างแรกๆ ที่เป็นที่รู้จักในวงกว้างของกระบวนการขายสินค้าผ่านการแทรกซึมของวัฒนธรรม โดยมี “Hollywood” เป็นสินค้านำร่อง หลังจากนั้นวัฒนธรรมเอเชียก็ได้กลายเป็นจุดสนใจของชาวโลกมากขึ้นเรื่อยๆ ประเทศจีนเป็นประเทศแรกของเอเชียที่เริ่มแผ่ขยายวัฒนธรรมผ่านหนังและละครส่งต่อไปยังประเทศต่างๆ ซึ่งในเวลาต่อมา กระแส J-Trend ของประเทศญี่ปุ่นก็มาแรงเมื่อเปรียบเทียบกับ 10 กว่าปีก่อน J-Trend สามารถสร้างมูลค่าและค่านิยมอันดีต่อภาพลักษณ์ของประเทศญี่ปุ่นได้เป็นอย่างมาก

จนมาถึงกระแส “Korea Wave” หรือ “Hallyu” ซึ่งหมายถึง ปรากฏการณ์ความนิยมวัฒนธรรมเกาหลีที่มีอิทธิพลของสินค้าวัฒนธรรม K-pop ได้แก่ ภาพยนตร์ ละคร เพลง เกม นิยาย การ์ตูน และ แอนิเมชัน ซึ่งเป็นคลื่นวัฒนธรรมเกาหลีที่ถูกส่งออกไปทั่วโลก (“Hallyu” คลื่นความมั่งคั่งของเกาหลี, 2549) เนื่องจาก “ละครโทรทัศน์” เป็นสื่อบันเทิงที่มีบทบาทและมีอิทธิพลเป็นอย่างมากประเภทหนึ่งต่อประชาชนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่พวกเขาต้องการผ่อนคลายความตึงเครียดจากหน้าที่การงาน และสถานการณ์รอบๆ ตัวในชีวิตประจำวัน ละครโทรทัศน์จึงกลายเป็นสื่อบันเทิงที่ได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นอย่างสูง

จึงเกิดคำถามกันในหมู่มากว่า ทำไมจึงเกิดกระแสเกาหลีขึ้นได้อย่างรวดเร็ว? ทำไมเกาหลีจึงสามารถผลักดันให้อุตสาหกรรมบันเทิงของพวกเขาครองใจใครต่อใครในหลายประเทศในช่วงระยะเวลาไม่กี่ปี? ทำไมกระแสเกาหลีถึงสามารถเข้ามาแทนที่กระแส Hollywood, กระแส J-pop หรือกระแสจากประเทศจีนที่เคยครองความนิยมมาเป็นระยะเวลานาน?

กระแสเกาหลีนิยม (Korean Wave) เกิดขึ้นครั้งแรกในปลายยุค 1990 ในยามที่กระแสนิยมในประเทศอเมริกา และญี่ปุ่นลดลง โดยมีจุดขายเด่นๆ อยู่ตรงที่ความสดใหม่ของเนื้อหา รวดเร็วและฉับไวต่อสถานการณ์รอบข้าง การดำเนินเรื่องมีการวางมาอย่างน่าสนใจ และที่สำคัญดารานักแสดงของประเทศเกาหลี ค่อนข้างจะเป็นที่ดึงดูดใจ และเป็นที่น่าสนใจของผู้ชมทั่วโลกเป็นอย่างมาก

ช่วงต้นทศวรรษ 2000 ประเทศเกาหลีได้มีการค้นคว้าริเริ่มโครงการใหม่ๆ เพื่อมาทำให้ยอดนิยมมีความสูงชันยิ่งขึ้นไปอีก จึงมีการวางรูปแบบเศรษฐกิจแบบใหม่ในรูปแบบนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรม และหนึ่งในยุทธศาสตร์สำคัญที่ประเทศเกาหลีใช้ ก็คือ “ทุนวัฒนธรรม” ซึ่งช่วยกู่กฤตการณ์ทางเศรษฐกิจให้กับประเทศได้เป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังช่วยฟื้นฟูอุตสาหกรรมบันเทิงจากการล้มละลายกลับมาเฟื่องฟูได้อีกครั้ง และยังเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นการกอบกู้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศตนเองได้อีกด้วย

เนื่องจากรัฐบาลเกาหลีได้ได้สังเกตเห็นถึงประโยชน์ของการพัฒนาให้วัฒนธรรมเกาหลีกลายเป็นสินค้าชนิดหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศ จึงจัดตั้ง “องค์การวัฒนธรรมและสาร์ตละ

เกาหลี” (Korea Culture and Content Agency - KOCCA) เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการถ่ายถอดเนื้อหาสาระความเป็นเกาหลี (Korea Content) ให้ผู้คนทั่วไปได้ติดตามชมอย่างใกล้ชิดมากขึ้น แนวคิดในการจัดตั้ง KOCCA เริ่มเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2541 และได้จัดตั้งอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2544 ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของประเทศเกาหลี ภารกิจหลักของ KOCCA คือ สนับสนุนและส่งเสริมให้นำเนื้อหาสาระความเป็นชาติเกาหลีสอดแทรกลงไป ในสื่อบันเทิงต่างๆ ทุกประเภท ทั้งภาพยนตร์ ละคร เพลง การ์ตูน เกม ศิลปะ ดนตรี และแอนิเมชัน ฯลฯ โดยพยายามพัฒนาให้กลายเป็นธุรกิจที่สามารถเลี้ยงประเทศเกาหลีได้อย่างสูงสุด และวัตถุประสงค์ที่สำคัญอีกข้อหนึ่ง ก็คือ การสร้างคน พัฒนาเทคโนโลยี และการส่งออกให้เป็นที่ยอมรับ และยังสามารถผลักดันนโยบายต่างๆ ภายในประเทศอย่างมีประสิทธิภาพได้อีกด้วย ซึ่งภายในระยะเวลาเพียงไม่กี่ปี KOCCA ก็สามารถทำให้พลังแห่งสื่อทางวัฒนธรรมของเกาหลีแผ่ขยายไปในประเทศต่างๆ ทั่วเอเชียได้อย่างรวดเร็ว (เกาหลีพีเวอร์: การถ่ายถอดวัฒนธรรมผ่านสื่อ, 2549: 97-98)

พันธุเมธ ฌ ระนอง ผู้จัดการองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวประเทศเกาหลีได้ให้ความเห็นว่า “กระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวของเกาหลีค่อนข้างมีความทันสมัย พื้นฐานความคิดของเขา คือวัฒนธรรมใหม่ๆ ไม่ใช่สิ่งที่เลวร้ายเสมอไป ดังนั้น กระทรวงจึงมีนโยบายสนับสนุนศิลปะบันเทิงยุคใหม่ อย่างภาพยนตร์ เพลง ละคร โดยจะคอยจัดกิจกรรมพิเศษกระตุ้นกระแส อย่างเช่น จัดเทศกาล rock festival, จัดเทศกาลหนังปูซานฟิล์ม เป็นต้น โดยคิดว่าวัฒนธรรมไม่ใช่การขายของเก่ากินแต่เพียงอย่างเดียว ศิลปะวัฒนธรรมสมัยใหม่ก็เป็นตัวสร้างคุณค่าได้เหมือนกัน หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้อง” (เกาหลีพีเวอร์, 2550) ความพยายามของรัฐบาลเกาหลีทำให้วัฒนธรรมเกาหลีหลายประเภททั้งภาพยนตร์ ละคร เพลง วัฒนธรรมการแต่งกาย ภาษา และอาหาร ได้รับการยอมรับจากสังคมในประเทศต่างๆ กลายเป็นตัวเลือกใหม่ของการบริโภควัฒนธรรมภายนอกผ่านกลยุทธ์การสื่อสาร (เกาหลีพีเวอร์: การถ่ายถอดวัฒนธรรมผ่านสื่อ, 2549)

กระแสเกาหลี “Korea Wave” หรือ “Hallyu” หรือวัฒนธรรม K-pop ที่กำลังได้รับความนิยมอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นดารา นักร้อง การ์ตูน นิยาย แฟชั่น อาหาร เครื่องสำอาง และที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ เพลง ภาพยนตร์ และละครเกาหลีหรือซีรี่ส์เกาหลี ที่ทำให้ผู้ชมเกิดอาการคลั่งไคล้เป็นจำนวนมาก ซึ่งได้มีการสอดแทรกวัฒนธรรมลงไปเพื่อเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมผ่าน

สื่อ โดยมีนักร้อง นักแสดงเป็นทูตทางวัฒนธรรมที่สำคัญ ความแปลกใหม่ที่เป็นทางเลือกใหม่ของผู้บริโภค ในช่วงที่กระแส J-pop เริ่มนำเบื่อก และลัทธิ Anti-American ขยายไปทั่วโลก ทำให้เกิด “กระแสเกาหลีฟีเวอร์” แพร่กระจายไปยังประเทศต่างๆ ทั่วเอเชีย แต่ไม่เพียงเท่านั้น ในเวลาต่อมาไม่นาน กระแสเกาหลีฟีเวอร์ยังแพร่กระจายข้ามไปประเทศฝั่งตะวันตกทั้งในยุโรปและอเมริกาได้อย่างรวดเร็วอีกด้วย

จุดเริ่มต้นกระแสวัฒนธรรมเกาหลียังไม่สามารถบอกได้ชัดเจนว่า เริ่มต้นกลายเป็นความนิยมในเอเชียในช่วงระยะเวลาใด แต่สื่อมวลชนได้เริ่มจดจำกระแสวัฒนธรรมเกาหลีจากประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ในปี 1997 เมื่อได้มีการฉายละครโทรทัศน์เรื่อง “ดาวในดวงใจ” (Star is in my heart) ซึ่งต่อมาได้รับความนิยมในหลายๆ ประเทศทั่วเอเชียเป็นอย่างมากไม่เพียงแต่เฉพาะประเทศจีน อาทิเช่น ประเทศฮ่องกง ประเทศไต้หวัน เป็นต้น เหตุผลหลักๆ ที่ทำให้ละครเรื่องนี้มีความน่าสนใจ มีอยู่สามข้อ คือ

- นักแสดงหลักในเรื่อง ซึ่งมีชื่อว่า “อัน แจ วุก” (Ahn-Jae-Wook) ได้รับความสนใจในหมู่สาวๆ ชาวจีน และได้หวั่นเป็นจำนวนมากก่อนข้างมาก
- มีความน่าสนใจในตัวเนื้อหาของละคร
- ผลจากภาวะวิกฤตการณ์ทางด้านเศรษฐกิจของทวีปเอเชียในช่วงนั้น ส่งผลให้ผู้ซื้อชาวเอเชียซื้อสินค้าของประเทศเกาหลี ซึ่งมีราคาถูกกว่าเป็นจำนวนมาก

ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกา สื่อบางฉบับได้ลงข่าวว่า “มีหญิงสาวอเมริกันเป็นจำนวนมากนั่งหน้าจอทีวีเพื่อชมละครชุดจากเกาหลี ด้วยเหตุผลที่ว่า ละครเกาหลีมีความสวยงาม และไม่หยาบโลนเท่ากับละครอเมริกัน” ทอม ลาร์เซน ผู้จัดการทั่วไปของบริษัท วายเอ เอนเตอร์เทนเมนต์ ผู้จัดจำหน่ายภาพยนตร์และละครเกาหลีในอเมริกาเหนือ กล่าวว่า ชาวอเมริกันบางคนถึงกับเปลี่ยนคำทักทายจาก “Hello” เป็น “Hallyu” และ ที่ผ่านมาละครเกาหลีมักมีการวางขายตามร้านวิดีโอของชาวเอเชีย แต่ปัจจุบันห้างค้าปลีกใหญ่ๆ ในฮาวาย ทั้งวอลมาร์ต คอสตโก บอร์ดเดอร์ส บล๊อคบัสเตอร์ และทาวเวอร์ เรคคอร์ด ต่างทำเงินได้จากการจำหน่ายละครเกาหลีมากขึ้น ซึ่งมาจากการคลั่งกระแสละครเกาหลีอย่างที่สุด (K-pop ตีตลาดโลก อิทธิพลบันเทิงคลื่นวัฒนธรรม, 2549)

ในประเทศญี่ปุ่น อิทธิพลของกระแส “Hallyu” เริ่มต้นเห็นได้ชัดเมื่อ Winter Sonata หรือที่คนไทยรู้จักในชื่อ Winter Love Song เพลงรักในสายลมหนาว ได้สร้างปรากฏการณ์ Korea Fever ในประเทศญี่ปุ่นขนาดที่ไม่มีใครนึกถึง โดยสถานีโทรทัศน์ NHK สามารถสร้างรายได้กว่า 100 ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี 2546 จากการออกอากาศละครเรื่องนี้ DVD ละครเรื่องนี้สามารถขายได้ทั้งหมด 300,000 ชุด นอกจากนี้สถานี RTHK ของญี่ปุ่นถอดรายการสอนภาษาญี่ปุ่นออก เพื่อใส่รายการสอนภาษาเกาหลีแทน แต่ละครเรื่องเดียวก็ทำให้เงินไหลจากประเทศญี่ปุ่นสู่ประเทศเกาหลีได้มากถึง 83 ล้านเหรียญสหรัฐ Kinko Ito ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของละครโทรทัศน์เกาหลีในญี่ปุ่นเรื่อง Winter Sonata ซึ่งออกอากาศช่วงเดือนมกราคม ปี 2545 เห็นได้ชัดว่า วัยรุ่นญี่ปุ่นมีการลอกเลียนแบบแฟชั่น ลักษณะการใช้ชีวิต การท่องเที่ยวหรือนัดพบกันตามสถานที่ในละคร และมีการซื้อซีดีและดีวีดีของละครเก็บสะสมไว้เป็นอย่างมาก

ในประเทศเวียดนาม ถนนในเมือง Ho Chi Minh และ Hanoi แฟชั่นการแต่งหน้าของวัยรุ่นเวียดนามถูกปรับเปลี่ยนให้เป็นที่ไปตามแฟชั่นของเกาหลี เช่น การแต่งหน้าเข้มขึ้น การทำคิ้วให้บาง ใส่เสื้อรัดรูป ที่ฮานอยสาว ๆ ชาวเวียดนามมีการเลียนแบบการแต่งกาย ทำผม และการแต่งหน้าเข้มแบบ “Korea Look” (“Korea Fever Sweep Asia’s Pop Culture”, 2002)

สำหรับกระแสละครเกาหลีในประเทศไทยนั้นถือว่าเป็นกระแสความนิยมที่มาแรงมาก โดยกระแสนี้เริ่มต้นมาจากเรื่อง Autumn in My Heart รักนี้ชั่วนิรันดร์, Winter Love Song เพลงรักในสายลมหนาว และมาถึงเรื่อง Full House สะดุดรักที่พักใจ My sassy girl ยัยตัวร้ายกับนายเจ๋มเจ๋ม ซึ่งจัดได้ว่าเป็นละครเกาหลีที่ประสบความสำเร็จค่อนข้างสูง แต่ก็ต้องมาพ่ายแพ้ให้กับเรื่อง **แดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวง (Jewel in the Palace)** ที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก (เกาหลี พีเวอร์ ซีรีส์ละครฮิตติดจอตู้, 2549) แดจังกึมเป็นละครที่มาแรงไปทั่วประเทศและสามารถสะกดให้คนดูอยู่หน้าจอโทรทัศน์ทุกเย็นวันเสาร์และอาทิตย์ โดยในเรื่องมีการสอดแทรกวัฒนธรรมประเพณีและอาหารเกาหลี ทำให้คนดูเกิดความอยากลองชิมอาหารที่ปรากฏในเรื่อง (K-Marketing, 2006) จากการได้รับความนิยม และความสนใจจากผู้ชมทั่วประเทศ ทำให้ประเทศไทยมีการแพร่ภาพละคร และภาพยนตร์เกาหลีอย่างต่อเนื่องจวบจนถึงปัจจุบัน

อิทธิพลจากภาพยนตร์และละครเกาหลี เป็นสิ่งที่ดึงดูดให้เด็กและเยาวชนไทยหันมาศึกษาภาษาเกาหลีมากขึ้น มีการเปิดสอนสถาบันเกาหลีเพิ่มขึ้น ในระดับอุดมศึกษาเองภาษาเกาหลีก็

ได้รับความสนใจจากนักเรียนนักศึกษาเป็นจำนวนมาก จนสถาบันหลายแห่งบรรจุวิชาเกาหลีศึกษา เป็นวิชาเอก ทั้งนี้ผู้เรียนภาษาเกาหลีต่างเชื่อมั่นว่าเมื่อเรียนจบแล้วจะสามารถหางานทำได้ เนื่องจากปัจจุบันมีบริษัทของเกาหลีจำนวนมากได้เข้ามาลงทุนในประเทศไทย และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ (เกาหลีศึกษา: กระแสเอเชียตะวันออก, 2549)

อิทธิพลของภาพยนตร์และละครเกาหลียังส่งผลต่อธุรกิจการท่องเที่ยวอีกด้วย ในปี 2547 หลังจากที่กระแสเกาหลีเข้ามาในไทย มีจำนวนคนไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวประเทศเกาหลีเพิ่มขึ้น ถึงหลักแสนคน และในปี 2548 ในช่วงที่ละคร Full House กำลังมาแรง ส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวไทย ไปท่องเที่ยวประเทศเกาหลีจำนวนมากกว่า 1.12 แสนคน มีอัตราเติบโตสูงถึง 9.9% และในปี 2549 ก็ส่งผลให้นักท่องเที่ยวไทยไปท่องเที่ยวประเทศเกาหลีเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10 – 15% ซึ่งในปัจจุบัน บริษัททัวร์ต่างๆ ก็ได้มีการจัดแพ็คเกจท่องเที่ยวประเทศเกาหลีและไปชมสถานที่ถ่ายทำ ละครเกาหลีเรื่องต่างๆ เป็นจำนวนมาก เพื่อที่จะสอดคล้องกับกระแสเกาหลีฟีเวอร์ในประเทศไทย ให้เกิดความต่อเนื่อง และเป็นที่ยอมรับในหมู่คนทุกเพศทุกวัย (K-Pop ตีตลาดโลก อิทธิพลบันเทิง กลิ่นวัฒนธรรม, 2549)

ประเทศไทยคงไม่สามารถปฏิเสธกระแสเกาหลี K-Pop ที่กำลังได้รับความนิยมอย่างสูง ณ ขณะนี้ได้ ด้วยแรงสะท้อนที่ถูกต้องมาจากละครซีรีส์เกาหลี ส่งผลต่อผู้คนทั้งวัยรุ่นและวัยทำงานให้เกิดอาการคลั่ง-ไคล้ภาพยนตร์และละครเกาหลีหลายๆ เรื่องที่กำลังได้รับความนิยม ซึ่งเป็นตัวส่งผ่านวัฒนธรรมเกาหลีมาสู่ผู้รับชม โดยจะค่อยๆ ซึมไปที่ละเล็กทีละน้อย ซึ่งสาเหตุที่เราสามารถรับวัฒนธรรมเกาหลีได้อย่างรวดเร็วก็อาจจะเป็นเพราะ วัฒนธรรมไทยกับเกาหลีไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ในเรื่องของการเลี้ยงดู แต่อาจจะแตกต่างกันบ้าง ในเรื่องของการปฏิบัติ ละครเกาหลีเรื่องแดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวงเป็นเรื่องที่สะท้อนวัฒนธรรมของประเทศเกาหลีได้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านความเชี่ยวชาญ เคล็ดลับในการปรุงอาหาร ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับวิธีการปรุงอาหารของคนไทยที่มีความพิถีพิถันในการทำไม่แพ้กัน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุขกล่าวว่า “ขณะที่คนไทยติดละครโทรทัศน์เรื่องแดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวงของประเทศเกาหลีกันมาก จึงมีความเป็นห่วงอยู่บ้าง เกรงว่าคนไทยจะซึมซับวัฒนธรรมอาหารเกาหลี จนลืมไปว่าอาหารไทยก็เป็นอาหารที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกว่าเป็นอาหารสุขภาพและได้รับความนิยมนั้นเช่นกัน” (เปรียบเทียบวัฒนธรรมเกาหลีผ่านสื่อ, 2549)

พรรณพิมล หล่อตระกูล จิตแพทย์วัยรุ่น กล่าวว่า “กระแสเกาหลีเกิดขึ้นเร็ว เพราะคนไทยมีภูมิคุ้มกันด้านสื่อต่ำ เพราะปกติสื่อมีอิทธิพลต่อคนสูงอยู่แล้ว ยิ่งถ้าเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมในกลุ่มใหญ่ก็จะยิ่งดึงให้คนมารวมกลุ่มกันมากขึ้น ยิ่งสื่อในบ้านเราค่อนข้างมีอิสระสูงด้านการนำเสนอ เราเปิดรับสื่อค่อนข้างมาก กระแสเกาหลีที่เข้ามาในประเทศไทยนั้นอาจไม่มีผลกระทบรุนแรง แต่ถ้าเราไปรับวัฒนธรรมเกาหลีมากเกินไปจนส่งผลให้ขาดความเป็นตัวของตัวเอง ไม่รักษาความเป็นไทยจนรูปแบบ และเอกลักษณ์ของเราหายไป ทำให้เราไม่รู้จักรัตนของ เราเองจะส่งผลต่อสังคมในอนาคตเป็นอย่างมาก และผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นนั้น อาจจะเป็นสิ่งที่เราไม่เคยคาดคิดเลยก็เป็นได้”

กระแสเกาหลีพีเวอร์ ธ ขณะนี้ ทำให้วัยรุ่นไทยเกิดความนิยมและเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีอย่างแพร่หลาย ไม่ว่าจะเป็นแฟชั่นเสื้อผ้า การแต่งกาย สีนํ้า ทรงผม การท่องเที่ยว อาหาร หรือแม้แต่กระทั่งชีวิตความเป็นอยู่ (เปรียบเทียบวัฒนธรรมเกาหลีผ่านสื่อ, 2549) พฤติกรรมความคลั่งไคล้ศิลปินจากต่างแดน จนสร้างกระแสให้เกิดการรังแกดูถูกศิลปินไทย หากเพื่อนคนใดชอบศิลปินไทยก็จะถูกมองว่าเซยหรือไม่เข้าท่า วัยรุ่นบางคนถึงขั้นอคติต่อวัฒนธรรมไทยเลยก็มี อาจจะไม่เรียกได้ว่า เริ่มเข้าสู่กระบวนการกลืนวัฒนธรรมของตนเอง เช่น กินอาหารไทยก็ว่าไม่อร่อย สู้ อาหารเกาหลีไม่ได้ เห็นสถานที่ท่องเที่ยวเกาหลีสวยและดูดีกว่าสถานที่ท่องเที่ยวในเมืองไทย จึงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงเป็นอย่างมาก อย่ามองว่าสิ่งเหล่านี้ เป็นเพียงเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้น หรือ อาจจะเป็นสิ่งที่คิดมากเกินไปเอง เพราะถ้ามองย้อนกลับไป เหตุการณ์ใหญ่ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยก็ล้วนแต่ถูกลามมาจากชนวนเล็กๆ แทบทั้งสิ้น (มองผ่านเลนส์คม : เกาหลีพีเวอร์)

ดังนั้นในงานวิจัยฉบับนี้ จึงต้องการศึกษาถึง **“เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี”** เพื่อศึกษาดูว่าวัยรุ่นไทยในปัจจุบันมีการเปิดรับสื่อบันเทิงเกาหลี ซึ่งได้แก่ **“ละครเกาหลี”** มากน้อยเพียงใด และส่งผลต่อทัศนคติในเรื่องวัฒนธรรมเกาหลีของวัยรุ่นหรือไม่ รวมทั้งศึกษาว่าวัฒนธรรมเกาหลีมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นตามการรับรู้ของตนเองอย่างไรบ้าง

ซึ่งละครยอดนิยมของเกาหลีมักจะกล่าวถึงเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่ของคนรุ่นใหม่ในเมืองและมุ่งไปในส่วนเล็กๆ ของสังคม เช่น มีการพูดกล่าวถึงความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งจุดนี้ ทำให้ผู้ชมที่รับชม มีความรู้สึกว่ละครเกาหลีมีความสมจริงมากกว่าและชวนติดตามเป็นอย่างมาก

จากผลการวิจัยของสโรบล วิบูลย์เสข (2547) ยังกล่าวอีกว่า ผู้ที่ติดตามละครเกาหลี ก็ เพราะว่าชอบสิ่งแปลกใหม่ที่เกิดขึ้นในละคร ไม่ว่าจะเป็น เทคนิคการนำเสนอ ฉากมีวิวทิวทัศน์สวย เนื้อเรื่องกระชับ สนุกชวนติดตาม เพลงประกอบละครไพเราะ ไม่มีฉากทะเลาะวิวาทรุนแรง อีกทั้งนักแสดงหน้าตาดี สามารถแสดงได้สมบทบาทเล่นได้เป็นธรรมชาติ จึงดึงดูดความสนใจของผู้ชมวัยรุ่นให้ติดตามได้อย่างรวดเร็ว

เพราะฉะนั้น จึงเป็นที่น่าสนใจและน่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ถึงปัจจัยที่ทำให้ละครเกาหลีได้รับความนิยมจากผู้ชมในประเทศไทย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ❖ แนวความคิดด้านวัฒนธรรม
- ❖ แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ

แนวความคิดด้านวัฒนธรรม

ธิดารัตน์ รักประยูร (2545 : 9) ได้กล่าวถึง ความหมายของวัฒนธรรมว่า เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น และจะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา วัฒนธรรม คือ ระบบความรู้ ความคิด ความเชื่อ ความเข้าใจ และค่านิยมหลักๆ ของสังคมหนึ่ง

จิราพร บุตรสันต์ (2539) กล่าวไว้ว่า วัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดการรับรู้หรือการตีความหมายในเรื่องราวต่างๆ ของบุคคลในสังคม และเป็นไปไม่ได้ที่มนุษย์ทุกคนจะมีวัฒนธรรมร่วมกันหมด แต่ในทำนองเดียวกัน ก็ไม่มีวัฒนธรรมใดที่จะดำรงอยู่ได้อย่างโดดเดี่ยว ทุกวัฒนธรรมต่างก็มีการปฏิสัมพันธ์และสังสรรค์กันอยู่แล้ว ซึ่งการสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมที่ว่านี้อาจจะเป็นการพบกันแบบแทนที่ ซึ่งหมายความว่า วัฒนธรรมหนึ่งต้องดูคล้ายอีกวัฒนธรรมหนึ่งให้สูญหายไปเลย หรืออาจจะเป็น ในทำนองประสานสองวัฒนธรรมให้เข้ากันก็ว่าได้

เมื่อสรุปจากความหมายของแหล่งข้อมูลต่างๆ แล้ว “วัฒนธรรม” (Culture) จึงหมายถึงถึงกิจกรรมมนุษย์และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีความสำคัญ วิธีการ

ดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นพฤติกรรมและสิ่งทีคนในกลุ่ม ร่วมกันผลิตและสร้างขึ้น ด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน และร่วมใช้กันอยู่ในกลุ่มของตนเอง วัฒนธรรมเป็นทั้งรากฐานและเป็นทั้งพื้นฐานในการปรับตัวของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมที่มีการสั่งสมประสบการณ์ของคนหลายชั่วอายุ ซึ่งในขณะเดียวกันวัฒนธรรมก็ได้มีส่วนร่วมกับขั้นตอนการดำรงชีวิตของมนุษย์อยู่เสมอ วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไป เช่น วัฒนธรรมการแต่งกาย วัฒนธรรมทางด้านการอุปโภคบริโภค วัฒนธรรมด้านการใช้ภาษา วัฒนธรรมทางด้านดนตรี เป็นต้น

คำว่า "วัฒนธรรม" มาจากคำสองคำในภาษาไทย คำแรก คือ คำว่า "วัฒนธรรม" จากคำศัพท์ "วัฒนธรรม" ในภาษาสันสกฤต หมายถึง **ความเจริญ** ส่วนคำที่สอง คือ คำว่า "ธรรม" มาจากคำศัพท์ "ธรรม" ในภาษาสันสกฤตเช่นเดียวกัน ซึ่งหมายถึง **ความดี** และเมื่อนำทั้งสองคำมารวมกันจึงได้เป็นคำว่า "วัฒนธรรม" หมายถึง ความดีอันจะก่อให้เกิดความงอกงามที่เป็นระเบียบเรียบร้อย นอกจากนี้ ยังมีการกล่าวถึงวัฒนธรรมอีกว่าเป็น *"หนทางทั้งหมดแห่งการดำเนินชีวิต"*

วัฒนธรรม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- วัฒนธรรมทางด้านวัตถุ หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้ ที่มนุษย์ใช้ในชีวิตรประจำวันเพื่อความสุขทางกาย ได้แก่ ยานพาหนะ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม ตลอดจนเครื่องป้องกันตัวให้รอดพ้นจากอันตราย เป็นต้น
- วัฒนธรรมทางด้านจิตใจ จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจของมนุษย์ เพื่อให้เกิดปัญญาและมีจิตใจที่งดงาม ประพฤติตามหลักศีลธรรมข้อดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม คติธรรม รวมถึงศิลปะ วรรณคดี และแบบแผนของขนบธรรมเนียมประเพณี

ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรม (ดาร์วิน ไชยาโส 2539: 12)

- เป็นสิ่งที่ได้มาจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ที่กล่าวข้างต้น จะต้องเป็นการเรียนรู้จากมนุษย์ด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากกลุ่มที่คนๆ นั้นเป็นสมาชิกอยู่ จะทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และค่อนข้างที่จะรวดเร็วเป็นอย่างมาก
- เป็นสิ่งที่ไม่ได้มาจากการพันธุ หรือพันธุกรรมแต่อย่างใด แต่วัฒนธรรมขึ้นชื่อว่า เป็นมรดกทางสังคม ซึ่งจะต้องมีการสอนต่อๆ กันมา ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ตั้งใจก็ตาม ถ้าวันใดที่วัฒนธรรมต้องมา

สิ้นสุดหรือสูญหายไป ก็แสดงว่า คนรุ่นก่อนๆ ไม่ได้มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้แก่คนรุ่นต่อมา ดังนั้น คนรุ่นต่อมา อาจจะสรรหาวิธีที่จะทำให้วัฒนธรรมคงอยู่ต่อไป เพราะฉะนั้น จึงต้องมีการสร้างวัฒนธรรมใหม่ขึ้นมา และสื่อกลางที่จะทำให้วัฒนธรรมสามารถถ่ายทอดต่อกันมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั่นก็คือ ภาษา ภาษาจึงเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งที่ใช้กันในทุกวัฒนธรรม

- เป็นวิถีชีวิตหรือแบบของการดำรงชีวิต จึงทำให้เราสามารถจำแนกวัฒนธรรมของสังคมหนึ่งออกจากอีกสังคมหนึ่งเป็นวัฒนธรรมเฉพาะอย่างได้
- เป็นสิ่งที่ไม่คงที่ เพราะ มนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงและคิดค้นสิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา หรือไม่ก็มีการปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่เดิม ให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ณ ขณะนั้น

การถ่ายทอดทางวัฒนธรรม

เมื่อวัฒนธรรมเป็นระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น (อมรา พงศาพิชญ์, 2537) ไม่ใช่ระบบที่เกิดขึ้นโดยสัญชาตญาณแต่อย่างใด เพราะฉะนั้น วัฒนธรรมคือ สิ่งที่มนุษย์จะต้องเรียนรู้ และหลังจากนั้น ก็จะต้องมีการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม ซึ่งการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด ก็คงจะเป็นการที่คุณพ่อ คุณแม่สอนลูกๆ ว่า อะไรเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี ทำอย่างไรให้สังคมยอมรับ เป็นต้น ซึ่งถ้าจะกล่าวถึงความหมายของการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม โดยรวมแล้ว หมายถึง การสอนให้คนรุ่นหลังรู้ถึงระบบสัญลักษณ์ของสังคม ซึ่งได้เคยมีการตกลงภายในกลุ่มหรือสังคมของตนร่วมกันไว้แล้วว่า จะต้องประกอบไปด้วยอะไรบ้าง

มนุษย์ที่อยู่คนละสังคมย่อมมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป เพราะ ต่างกลุ่มก็จะมีข้อตกลง กฎระเบียบ หรือแนวทางการดำเนินชีวิตที่ต่างกัน รวมไปถึงสภาพทางสรีระหรือชีววิทยาของแต่ละกลุ่มคน รูปแบบการสื่อสาร ทั้งที่เป็นวจนภาษาและอวจนภาษา ประสพการณ์ หรือเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ก็ยังมีผลต่อการรับรู้ถึงความสัมพันธ์ที่ผู้อื่นมีต่อเรา และเรามีต่อผู้อื่นอีกด้วย นอกจากนี้ เทคโนโลยีก็ถือว่าเป็นส่วนสำคัญไม่น้อยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม นอกจากมนุษย์จะถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งแล้ว มนุษย์ยังอาจจะรับวัฒนธรรมบางส่วนมาจากสังคมข้างเคียงได้ ซึ่งจะต้องไม่ขัดกับค่านิยมหลักของสังคม และจะต้องมีความสอดคล้องกับรูปแบบวัฒนธรรมของเดิมที่มีอยู่

แต่สิ่งที่จะต้องพึงควรระวังเป็นอย่างยิ่งก็คือ ในที่สุด เราจะแยกไม่ออกว่า วัฒนธรรมส่วนใดเป็นของเดิมของเรามีอยู่ก่อนแล้ว และส่วนใดที่ได้รับมาจากวัฒนธรรมของสังคมอื่นๆ ในระยะแรก อาจจะใช้เรียกได้ว่าเป็นการยืมวัฒนธรรม แต่เมื่อนานไปจะกลายเป็นการรับ ซึ่งเราสามารถพูดได้ว่า การยืมวัฒนธรรมและการรับวัฒนธรรมที่กล่าวมานั้น ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ซึ่งโดยทั่วไป มนุษย์จะมองโลกผ่านประสบการณ์การรับรู้ และวัฒนธรรมของตนเอง เพราะฉะนั้น ความเหมือนกันทางวัฒนธรรมจะทำให้เกิดความหมายร่วมกันต่อคนในสังคม และในทำนองเดียวกัน ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ก็จะทำให้พฤติกรรมการสื่อสารของผู้ที่อยู่ในแต่ละสังคมนั้นๆ มีความแตกต่างกันออกไปด้วย

การถ่ายทอดทางวัฒนธรรมภายในสังคมเดียวกัน จะเรียกอย่างเป็นทางการว่า การสืบทอดวัฒนธรรมในแนวตั้ง ส่วนการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งไปสู่สังคมหนึ่ง เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมในแนวนอน และที่สำคัญ คือ เป็นการที่สังคมหนึ่งยอมรับวัฒนธรรมของสังคมอื่น โดยฝ่ายรับวัฒนธรรมใหม่นั้น จะทิ้งวัฒนธรรมของตนบางส่วนออกไป และทำให้เกิดการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมจนทำให้สูญเสียเอกลักษณ์เดิมไป ซึ่งในที่นี้ไม่ได้หมายถึง วัฒนธรรมทางวัตถุเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงความคิด และมโนคติต่างๆ อีกด้วย

การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม

การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เป็นการเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ เพราะดังที่ ได้กล่าวข้างต้นมาแล้ว ว่า วัฒนธรรมจะมีลักษณะที่ไม่อยู่นิ่ง มีการขับเคลื่อนอยู่ตลอดเวลา ถ้าหากการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น เกิดขึ้นอย่างช้าๆ จะเรียกว่า มีลักษณะแบบ Static แต่ในทางกลับกัน ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จะเรียกว่า Dynamic

ปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในสังคมนั้นๆ ก็คือ การปฏิบัติของคนในสังคม ความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมในอุดมคติ (Ideal) และที่ปฏิบัติกันจริง (Actual) ย่อมปรากฏให้เห็นได้ชัดในการเลือกปฏิบัติของคนในสังคม เมื่อการปฏิบัติมีแนวโน้มที่จะแยกออกจากด้านอุดมคติมากขึ้น วัฒนธรรมก็จะยิ่งเปลี่ยนแปลงมากขึ้นตามไปด้วย เพราะว่า การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ หรือทางอุดมคติแม้จะเป็นเรื่องที่เห็นได้ยาก แต่ก็ส่งผลอย่างลึกซึ้งต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมค่อนข้างมาก เพราะ เมื่อใดก็ตามที่ความคิดของคนในสังคมเปลี่ยนไป

เมื่อนั้นก็หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านพฤติกรรมก็ย่อมเกิดขึ้นตามไปด้วย ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (दारार्त्तर्न, 2539)

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่อยู่ไม่คงที่ ต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (ผจจจจจจจ อธิคมน์นัฒะ, 2522) เพราะฉะนั้น ก็อาจจะพูดได้ว่าการเปลี่ยนแปลงนี้เอง ทำให้วัฒนธรรมในสังคมนั้น ยังสามารถดำเนินต่อไปได้ ไม่ว่าจะผ่านไปกี่ยุคกี่สมัย แต่ถ้าการเปลี่ยนแปลงนั้น ทำไปด้วยความรวดเร็ว โดยที่ไม่มีความระมัดระวังเท่าที่ควร ก็จะเป็นการเปลี่ยนบุคลิกลักษณะของวัฒนธรรมนั้น จนหมดเอกลักษณ์ของตนเอง การที่วัฒนธรรมจะมีความเจริญงอกงามเป็นไปตามรูปแบบที่สมควรจะเป็นได้นั้น จะต้องมีหลักในการเปลี่ยนแปลงที่ถูกต้อง ก็คือ ถึงแม้ว่าจะมีการเคลื่อนไหว และเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างสม่ำเสมอ แต่ก็จะต้องมีเสถียรภาพคงอยู่ด้วย

วัฒนธรรมวัยรุ่น

วัยรุ่น เป็นช่วงวัยของบุคคลที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก คำว่า “วัยรุ่น” (Adolescence) มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “Adolescere” แปลว่า พัฒนาการสู่ความเจริญเติบโตพ้นจากความเป็นเด็ก ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านอธิบายความหมายของวัยรุ่นไว้มากมาย ดังนี้

Hurlock (1949 : 3) อธิบายว่า วัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นวัยแห่งการปรับตัวทางสังคม เป็นวัยแห่งปัญหา มีความเคร่งเครียดทางอารมณ์ ตัดสินใจรวดเร็วและรุนแรง ผู้ใหญ่บางคนอาจจะไม่เข้าใจความรู้สึกวัยรุ่น เนื่องจากทัศนคติในการมองโลกและสังคมของวัยรุ่นอาจมีความขัดแย้งกับผู้ใหญ่ ซึ่งทำให้ออกปัญหาต่างๆ มากมายตามมา

Stone and Church (1968) อธิบายว่า วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่เด็กจะเกิดการพัฒนาไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งในระยะนี้เด็กจะให้ความสนใจในตนเอง ค้นหาตนเอง แสวงหาค่านิยม และปรัชญาชีวิต ขณะเดียวกันมักจะมีควมวิตกกังวลเกี่ยวกับตนเอง ส่วนทางด้านจิตใจ วัยรุ่นจะพัฒนาในด้านของความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ แตกต่างไปจากวัยเด็ก เนื่องจากลักษณะของการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย ซึ่งทำให้เกิดการแปรปรวนทางอารมณ์ด้วย โดยวัยรุ่นมักจะแสดงออกทางอารมณ์ค่อนข้างรุนแรง

ราศี ธรรมนิยม (2524: 194) อธิบายว่า วัยรุ่นเป็นเวลาของการเจริญเติบโตทางร่างกาย เป็นช่วงเวลาที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน เป็นช่วงเวลาที่ได้ก็จะแสวงหาเอกลักษณ์ของตน เป็นช่วงเวลาแห่งสติปัญญา พัฒนาการ และประสบการณ์ทางวิทยาการต่างๆ และเป็นช่วงเวลาของ พัฒนาการประเมินค่านิยมต่างๆด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่าวัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่

สุชา จันทรโณม (2529: 2) อธิบายว่า วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ แล้วยังเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและวัฒนธรรมด้วย โดยวัยรุ่นมีขั้นตอน แห่งพัฒนาการของมนุษย์ (Stages of Human Development) ซึ่งตามหลักจิตวิทยาแล้ว จะเห็นได้ว่า เป็นวัยย่างเข้าสู่วัยรุ่น (Puberty) ซึ่งในเด็กหญิงจะมีอายุเฉลี่ย 12 ปี และเด็กชาย 14 ปี

สมชาย ธีธรรณกุล (2526) อธิบายว่า วัยรุ่นที่อยู่ในรุ่นเดียวกันจะมีความสนใจและอุดมคติ คล้ายคลึงกัน มักอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม สร้างสรรค์กิจกรรมที่ต้องทำร่วมกัน รวมถึงการสร้างกฎเกณฑ์ ต่างๆของกลุ่มขึ้น ซึ่งสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะให้ความเคารพ และจงรักภักดีต่อกฎเกณฑ์ที่กลุ่ม สร้างขึ้น เช่น การแต่งกาย การพูด และค่านิยม นอกจากนี้วัยรุ่นยังเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลง รูปแบบพฤติกรรมจากเด็กที่พึ่งพาอาศัยพ่อแม่ไปสู่วัยที่กำลังจะเริ่มเป็นผู้ใหญ่ มีความรับผิดชอบ มากขึ้น มีการปรับตัวทางอารมณ์ และสังคมเพื่อสร้างเอกลักษณ์ ทัศนคติ และค่านิยมแห่งชีวิตของตน

ศรีธรรมบุญ ธนภูมิ (2535) อธิบายว่า กระบวนการในการพัฒนาของวัยรุ่นในเชิงจิตใจนั้น จะมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป โดยเฉพาะในระยะแรกวัยรุ่นต้องการการดูแลช่วยเหลือและรับฟัง คำแนะนำจากบิดา มารดา และผู้ใหญ่ทั้งในครอบครัวและสังคม

ดวงใจ กสานติกุล (2536) อธิบายว่า วัยรุ่น หมายถึง ช่วงชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงของ ร่างกาย จากวัยเด็กไปเป็นวัยผู้ใหญ่ โดยเริ่มจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจและสังคม ซึ่ง กระบวนการนี้ จะสิ้นสุดเมื่อวัยรุ่นกลายเป็นวัยผู้ใหญ่เต็มตัวที่มีความรับผิดชอบและดูแลตนเองได้

นอกจากนี้แล้ว ชัยนาถ นาคนุปผา (2515: 1-2) ยังได้อธิบายลักษณะของวัยรุ่นไว้ได้อย่าง ชัดเจน ดังต่อไปนี้

1. วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการสร้างเสริม (Period of Reconstruction) คือ เป็นวัยที่การเจริญเติบโตทางร่างกายเป็นไปอย่างรวดเร็ว
2. วัยรุ่นเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง (Period of Transformation) คือ เป็นช่วงชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย ความสนใจ และความคิดเห็นต่างๆ
3. วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความคิดอยากเป็นอิสระ (Period of Dependence) คือ เป็นวัยที่มีความคิดที่จะพึ่งตนเองและคิดขัดแย้งกับผู้ใหญ่ อยากรู้อยากลอง ชอบความก้าวร้าว
4. วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องเผชิญปัญหา หรือเรียกว่า “ช่วงวัยวิกฤต” โดยวัยรุ่นต้องเผชิญปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการปรับตัว ความขัดแย้งในจิตใจ และการตัดสินใจที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ความ และมีการแสดงออกทางอารมณ์อย่างรุนแรง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า วัยรุ่นเป็นช่วงวัยระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ที่มีความสำคัญในชีวิตของบุคคล เป็นช่วงวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน รวดเร็ว ไม่แน่นอน และละเอียดซับซ้อน เข้าใจค่อนข้างยาก ซึ่งการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในชีวิต ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจนั้น ทำให้วัยรุ่นต้องเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวในสังคม ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ การค้นหาตัวตนของตนเอง และความต้องการเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง วัยรุ่นจึงเปรียบเสมือนเป็นช่วงวิกฤตในชีวิตของบุคคล หากบุคคลสามารถฟันฝ่าปัญหาต่างๆในช่วงวัยรุ่นได้อย่างราบรื่น บุคคลผู้นั้นก็ยอมเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ได้อย่างมีศักยภาพในการจัดการชีวิตและเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆได้ด้วยดี จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่น่าสนใจมากช่วงหนึ่งที่น่าทำการศึกษาวิจัย

พัฒนาการของวัยรุ่น

สุชา จันทน์เอม ได้แบ่งพัฒนาการของวัยรุ่นออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย กล่าวคือ ในช่วงวัยรุ่นบุคคลจะมีการเปลี่ยนแปลงทางขนาดของร่างกาย ทั้งในการเปลี่ยนแปลงน้ำหนัก ส่วนสูง รวมถึงการทำงานของฮอร์โมน

2. พัฒนาการทางอารมณ์และจิตใจ กล่าวคือ ในวัยรุ่นบุคคลจะมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์และความรู้สึกอย่างรวดเร็วและรุนแรง เปิดเผยตรงไปตรงมา ต้องการความอิสระเสรี ไม่ชอบบอกรับในกรอบของกฎเกณฑ์และข้อบังคับต่างๆ มีความเชื่อมั่นในตนเอง เริ่มมีความรู้สึกทางเพศ และมีความสนใจในเพศตรงข้าม

Hooper (1993) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์และความรู้สึกของวัยรุ่นไว้ ดังนี้

- วัยรุ่นมีความต้องการใหม่ๆเกิดขึ้นอย่างรุนแรงตลอดเวลา เมื่อวัยรุ่นไม่ได้ในสิ่งที่ตนต้องการ ก็จะแสดงความรู้สึกไม่พอใจออกมาทางพฤติกรรม และจะพยายามแสวงหาทางทำให้ตนเกิดความพึงพอใจในทางใดทางหนึ่งให้ได้

- วัยรุ่นมีความรู้สึกทางเพศเกิดขึ้น โดยวัยรุ่นจะให้ความสนใจกับตนเอง รักสวยรักงาม ให้ความสำคัญในเรื่องการแต่งกาย เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน และดึงดูดเพศตรงข้าม

- วัยรุ่นมีความกังวลเรื่องการเจริญเติบโต โดยวัยรุ่นมักจะกังวลในรูปร่างของตนว่าจะใหญ่โตเกินไป ซึ่งบางคนมักจะใช้วิธีลดความอ้วนต่างๆ เพื่อควบคุมน้ำหนัก หรือย่นตัวงอเพื่อให้ตัวเล็กลง

- วัยรุ่นมีอารมณ์แปรปรวน และรุนแรง เมื่อพบความผิดหวังจะแสดงความเสียใจออกมาอย่างรุนแรง

- วัยรุ่นมีจินตนาการมากขึ้น โดยถือตนเองเป็นตัวละครสำคัญ ซึ่งเรื่องที่วัยรุ่นมักจะจินตนาการถึงส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของความรัก ความสำเร็จ ความปลอดภัย ความสงสารตนเอง และความตาย

3. พัฒนาการทางสติปัญญา กล่าวคือ วัยรุ่นเป็นวัยที่รู้จักการคิดอย่างเป็นระบบ มีระเบียบแบบแผน มีความคิดเป็นเหตุเป็นผลอย่างตรรกะ มีความคิดเชิงวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ และมีจินตนาการสูง

4. พัฒนาการทางสังคม กล่าวคือ วัยรุ่นเริ่มให้ความสำคัญกับเพื่อนฝูง และได้รับอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนเป็นอย่างมาก บางคนอาจเรียกร้องความสนใจด้วยการมีพฤติกรรม การแต่งกาย กิริยาวาจา ภาษาแปลกๆ และความคิดเห็นคล้อยตามกลุ่มเพื่อให้ตนเป็นที่ยอมรับในสังคม

ความต้องการของวัยรุ่น

ประสาร ทิพย์ธารา (2520: 4) กล่าวว่า วัยรุ่นมีความต้องการเป็นอิสระ ต้องการพึ่งพาตนเอง มีแนวความคิดต่อต้านผู้ใหญ่ เป็นวัยที่ต้องการแสวงหาความรู้ อยากรู้ อยากเห็น และลองทำในสิ่งใหม่ๆ ต้องการปรัชญาชีวิต เพื่อหาแนวทางชีวิตของตน และเป็นวัยที่ต้องการความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจจากผู้ใหญ่เป็นอย่างมาก เนื่องจากในช่วงวัยนี้เป็นวัยแห่งความยุ่งยาก และสับสนในการปรับตัว บุคคลต้องเผชิญปัญหาต่างๆ มากมาย วัยรุ่นจึงไม่ชอบการลงโทษและการบังคับทั้งทางร่างกายและจิตใจ

Mckinney (1958: 59) อธิบายถึงความต้องการพื้นฐานของวัยรุ่นไว้ ดังนี้

- วัยรุ่นต้องการความอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ได้รับสิทธิ และมีความเป็นผู้ใหญ่
- วัยรุ่นต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือของสมาชิกในกลุ่ม และเพศตรงข้าม
- วัยรุ่นต้องการความมั่นคงทางอารมณ์และความรู้สึกปลอดภัย
- วัยรุ่นต้องการความพึงพอใจ และความสำเร็จที่นำมาซึ่งรางวัล และพบความก้าวหน้าใน

อนาคต

จากความคิดเห็นนักจิตวิทยาไทย พบว่าลักษณะความต้องการบางประการของวัยรุ่น ที่มีผลไปสู่พฤติกรรมการแสดงออกของวัยรุ่น (ปราณี รามสูต, 2528) ได้แก่ ความต้องการเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับความรัก ความต้องการเสรีภาพในการคิดและการกระทำ ต้องการมีสิทธิในการปกครองตนเอง ความต้องการความเสมอภาคกับผู้อื่นในทุกๆ ด้าน ความต้องการมีประสบการณ์ตรงในเรื่องต่างๆ และความต้องการเป็นที่ประทับใจแก่ผู้อื่น

ซึ่งถ้ากล่าวถึงวัฒนธรรมแล้ว วัฒนธรรมหนึ่งก็สามารถแบ่งได้เป็นหลากหลายวัฒนธรรมเปรียบเทียบเหมือนเป็นการเจาะลึกลงไปในแต่ละสังคมให้มีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งมีชื่อเรียกว่า “วัฒนธรรมย่อย” (Subculture) วัยรุ่นก็เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้น วัยรุ่นจึงถือเป็นอีกกลุ่มสังคมหนึ่งที่มีวัฒนธรรมกลุ่มอย่างเฉพาะเจาะจง

F. Phillip Rice (1987) ได้ให้คำนิยามของคำว่า วัฒนธรรมวัยรุ่นไว้ว่า สังคมวัยรุ่นไม่ได้จัดว่าเป็นโครงสร้างที่ชัดเจน แต่จะประกอบไปด้วยความแตกต่างกันอยู่ภายใน ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มอายุที่มีความแตกต่างกัน ระดับทางสังคม เศรษฐกิจ สัญชาติและยังรวมไปถึงภูมิหลังตามถิ่นกำเนิดของแต่ละคนอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นสังคมวัยรุ่นยังมีโครงสร้างที่คลุมเครือ สับสนวุ่นวาย ไม่มีลักษณะเป็นทางการ คือ ไม่มีการบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และไม่มีรูปแบบโครงสร้างทางประเพณีแต่อย่างใด เป็นในแนวหลักของความเชื่อมากกว่า เพราะฉะนั้น การแสดงออกซึ่งวัฒนธรรมวัยรุ่น จึงมีความแตกต่างกันไปตามพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ และเป็นไปตามส่วนต่างๆ ของประชากร วัฒนธรรมวัยรุ่นไม่ได้มีลักษณะเหมือนกันหมดอย่างที่ใครหลายๆ คนเข้าใจ

Michael Brake (1990) ก็ได้กล่าวถึงลักษณะของวัฒนธรรมย่อยในแต่ละสังคม ซึ่งก็มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมวัยรุ่นเช่นเดียวกัน ซึ่งเขากล่าวไว้ว่ามีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ช่วยแก้ปัญหา และทำให้ค้นพบทางออกของปัญหาที่ต้องประสปร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ทำหน้าที่เป็นวัฒนธรรมหนึ่ง ซึ่งมีองค์ประกอบเป็นรูปแบบ (Style) ค่านิยม (Values) อุดมการณ์ (Ideologies) และรูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle) ซึ่งสามารถนำมาใช้สร้างอัตลักษณ์ได้
3. เป็นการเสนอวิถีชีวิตที่มีความหมายในการใช้เวลาว่าง (Leisure) เมื่อเป็นอิสระจากโลกของการใช้ชีวิตการทำงานในแต่ละวัน

รูปแบบที่ทำให้เกิดตัวบ่งชี้ (Indicator) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงระดับความยึดถือในวัฒนธรรมย่อย และยังชี้ให้เห็นถึงการเป็นสมาชิกของวัฒนธรรมย่อยหนึ่งๆ ซึ่งอาจจะมีลักษณะที่ปรากฏออกมาในทำนองที่ไม่สนใจ หรือเป็นการต่อต้านค่านิยมหลักของสังคมเลยก็ว่าได้ จากการศึกษาของ F. Phillip Rice (1987) ได้ประมวลสัญลักษณ์ที่เป็นการแสดงออกของวัฒนธรรมวัยรุ่นได้ดังต่อไปนี้

- รูปลักษณ์ หรือ สัญลักษณ์
- การประพฤติปฏิบัติตัว
- รูปแบบการใช้ภาษาของกลุ่ม
- รูปแบบการดำเนินชีวิต

วัฒนธรรมและการสื่อสาร

การที่วัฒนธรรมจะถูกเผยแพร่จากแหล่งหนึ่ง ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของวัฒนธรรมนั้นไปสู่สมาชิกในสังคม มีอยู่ 2 ทางหลักๆ คือ (ธิดารัตน์ รักประยูร, 2545)

1. ทางตรง หมายถึง การติดต่อระหว่างบุคคล หรือระหว่างชาติโดยตรง ซึ่งการแลกเปลี่ยนเหล่านั้น จะต้องอยู่ในชายส์ันติวิธี การสงคราม หรือการอพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศใหม่
2. ทางอ้อม หมายถึง การที่วัฒนธรรมถูกเผยแพร่หรือสื่อสารผ่านทางสื่อมวลชน ดังนั้น สื่อมวลชนจึงมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดหรือเผยแพร่วัฒนธรรมไปยังสมาชิกของสังคมทั้งในระดับบุคคลและระดับมวลชน

เป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายว่า การสื่อสารและวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่อยู่เคียงคู่กันอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ เพราะการสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดหรือสื่อสารทางด้านภาษา ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติ ตลอดจนปรัชญาและหลักแนวคิดต่างๆ อันเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้วัฒนธรรมมีการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง และ ในทำนองเดียวกัน ก็ยังเป็นการถ่ายทอดจากสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่งอีกด้วย (Lasswell, 1960)

คนเราได้แลกเปลี่ยนและเรียนรู้วัฒนธรรมกัน โดยอาศัยการสื่อสารเป็นสื่อกลาง ทั้งทางโดยตรงและโดยอ้อม (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533) และ เนื้อหาสารที่ถูกส่งผ่านสื่อมวลชนของสังคมนั้นๆ ย่อมเป็นเครื่องสะท้อนถึงวัฒนธรรม และวิถีการดำเนินชีวิตของสังคมนั้นได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ปัจจุบันสถาบันสื่อมวลชนได้เพิ่มบทบาทต่อชีวิตผู้คนในสังคม และต่อสังคมนั้นๆ เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีบทบาทในการเป็นตัวกลางสื่อสารวัฒนธรรม มีบทบาทในการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจ และค่านิยมให้กับผู้คนในสังคมเป็นอย่างมาก จึงกล่าวได้ว่า ผู้คนในสังคมค่อนข้างที่จะใช้เวลาอยู่กับสถาบันสื่อมวลชนมากกว่าสถาบันอื่นๆ ในสังคม ยิ่งสังคมมีความทันสมัยมากขึ้น วงการโทรทัศน์ก็ยิ่งเพิ่มบทบาทในฐานะที่เป็นตัวกลางกรองวัฒนธรรมที่สำคัญมาก จึงกล่าวได้ว่า สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระจายวัฒนธรรมก็คงไม่ผิดนัก

แต่การกระจายวัฒนธรรมก็อาจจะส่งผลทั้งทาง แง่บวก และ แง่ลบ ซึ่งเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่
จะต้องเกิดขึ้นในสังคม

- แง่บวก ก็คือ ทำให้เกิดการเปิดประเทศมากขึ้น เกิดเสรีภาพทางวัฒนธรรมอย่างชัดเจน
- แง่ลบ ก็คือ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมไปในทางเสื่อมสลาย เสียหาย หรือแม้กระทั่ง
สาบสูญไปจากสังคมเลยก็อาจจะเป็นไปได้

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ (Attitude)

เจตคติ (Attitude) เป็นแนวคิดที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากทางจิตวิทยาสังคมและการ
สื่อสาร และมีการใช้คำนี้กันอย่างแพร่หลาย คำว่า “เจตคติ” มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า
Aptus แปลว่า นิ่มเอียง ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามความหมายของคำว่า “เจตคติ”
ไว้ดังนี้

นิวคอมบ์ (Newcomb, 1954: 128) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติที่มีอยู่ในเฉพาะบุคคล
นั้นขึ้นอยู่กับลักษณะสิ่งแวดล้อมที่เขาได้รับ เจตคติของบุคคลนั้นอาจจะแสดงออกมาทาง
พฤติกรรมซึ่งเป็นไปได้ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะพึงพอใจหรือความชอบพอ อันเป็นผลทำให้ผู้นั้นเกิด
ความพอใจรักใคร่อยากใกล้ชิดสิ่งนั้น เรียกว่า positive attitude กับอีกลักษณะหนึ่งซึ่งแสดงออกมา
ในรูปของความไม่พึงพอใจ เบื่อหน่ายเป็นผลให้ผู้นั้นเกิดความชิงชังไม่ยอมเข้าใกล้สิ่งนั้น เรียกว่า
negative attitude

คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good, 1959: 48) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ คือ ความ
พร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งซึ่งเป็นการสนับสนุนหรือต่อต้านสถานการณ์
บางอย่าง บุคคล หรือสิ่งใด ๆ

โรเลนเบิร์ก และฮอฟแลนด์ (Rosenberg and Hovland, 1960: 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า
เจตคติเป็นแรงจูงใจต่อแนวโน้มการตอบสนองอย่างเฉพาะเจาะจงกับสิ่งที่เกิดขึ้น

เคลเลอร์ (Howard H. Kendler, 1963: 572) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางสนับสนุน หรือต่อต้านบุคคล สถาบัน สถานการณ์ หรือแนวความคิด

นอร์แมน แอล มูน (Norman L. Mun, 1971: 71) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ เป็น ความรู้สึกและความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอใดๆ ในทางที่ยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรม อย่างเดียวกันตลอด

จี เมอร์ฟี, แอล เมอร์ฟี และ ที นิวคอมบ์ (G. Murphy, L. Murphy and T. Newcomb, 1973: 887) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ หมายถึง ความชอบ หรือไม่ชอบ ความพึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจ ที่บุคคลแสดงออกมาต่อสิ่งต่างๆ

โรเจอร์ (Roger, 1978: 208-209) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ เป็นดัชนีชี้ว่าบุคคลนั้นคิด และรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้าง วัตถุหรือสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ โดยเจตคตินั้นมี รากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ เจตคติจึงเป็นเพียงความพร้อมที่จะ ตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเป็นมิติของการประเมิน เพื่อแสดงว่า ชอบหรือไม่ชอบต่อประเด็นหนึ่งๆ ซึ่ง ถือเป็นการสื่อสารภายในบุคคล (Interpersonal communication) ที่เป็นผลกระทบมาจากการรับ สาร อันจะมีผลต่อพฤติกรรมต่อไป

กิบสัน (Gibson, 2000: 102) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ คือ ตัวตัดสินพฤติกรรม เป็น ความรู้สึกเชิงบวกหรือเชิงลบ เป็นสภาวะทางจิตใจในการพร้อมที่จะส่งผลกระทบต่อ การตอบสนอง ของบุคคลนั้นๆ ต่อบุคคลอื่นๆ ต่อวัตถุหรือต่อสถานการณ์ โดยที่เจตคตินี้สามารถเรียนรู้หรือจัดการ ได้โดยใช้ประสบการณ์

Schermerhom (2000: 75) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ คือ การวางแนวความคิด ความรู้สึก ให้ตอบสนองในเชิงบวกหรือเชิงลบต่อคน หรือต่อสิ่งของ ในสภาวะแวดล้อมของบุคคล นั้นๆ และเจตคตินั้นสามารถที่จะรู้หรือถูกตีความได้จากสิ่งที่คนพูดออกมาอย่างไม่เป็นทางการ หรือจากการสำรวจที่เป็นทางการ หรือจากพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้น

ฮอมบี เอ เอส (Hombly. A S, 2001: 62) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ คือ วิธีทางที่บุคคลคิดหรือรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือคนใดคนหนึ่ง และวิธีทางที่บุคคลประพฤติต่อใครคนใดคนหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นคิดหรือรู้สึกอย่างไร

นิวสตรอม และเดวิส (Newstrom and Devis, 2002: 207) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ คือความรู้สึกหรือความเชื่อ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ตัดสินว่า บุคคลรับรู้สภาวะแวดล้อมของเขายังไง และผูกพันกับการกระทำของตน หรือมีแนวโน้มของการกระทำอย่างไร และมีพฤติกรรมอย่างไร

เดโช สนวนานนท์ (2521: 28) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ เป็นบุคลิกภาพที่สร้างขึ้นได้เปลี่ยนแปลงได้ และเป็นแรงจูงใจที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ

ศักดิ์ สุทรเสถณี (2531: 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ หมายถึง ความสลับซับซ้อนของความรู้สึก หรือการมีอคติของบุคคลในการที่จะสร้างความพร้อมที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามประสบการณ์ของบุคคลนั้นที่ได้รับมา และหมายรวมถึงความโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดี หรือต่อต้านสิ่งแวดล้อม ที่จะมาถึงทางใดทางหนึ่ง ส่วนในด้านพฤติกรรม เจตคติ จะหมายถึง การเตรียมตัว หรือความพร้อมที่จะตอบสนอง

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ (2541: 64) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ คือ ผลผสมผสานระหว่างความนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้ และความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คนใดคนหนึ่ง สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งออกมาในทางประเมินค่าอันอาจเป็นไปในทางการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ และความรู้สึกเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งขึ้น

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545: 138) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เจตคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมทางจิตที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มของพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ และสถานการณ์ต่างๆไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง และสภาวะความพร้อมทางจิตนี้จะต้องคงอยู่นานพอสมควรจากคำนิยามความหมายของนักวิชาการหลายท่าน จะพบว่าประเด็นสำคัญร่วมกัน คือ เจตคติ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายใน และเป็นความพร้อม หรือแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในทางใดทางหนึ่ง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวระหว่างความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ความคิด ความเชื่อ หรือการรับรู้ของบุคคล กับสภาวะความพร้อม หรือแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมโต้ตอบในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมายของเจตตินั้น ซึ่งความรู้สึก ความเชื่อ และแนวโน้มของพฤติกรรมนี้เป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ได้ และต้องคงอยู่นานพอสมควร โดยเจตคติถือเป็นการสื่อสารภายในตัวบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องของจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด และความมีอคติของบุคคลต่อข้อมูลข่าวสารที่บุคคลเปิดรับ และการประเมินค่าข้อมูลที่ได้รับมาในเชิงบวกหรือเชิงลบ ซึ่งส่งผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคล

ลักษณะของเจตคติ

ลักษณะที่สำคัญของเจตคติ (ศักดิ์ไทย, 2545: 138) มีดังนี้

1. เจตคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้
2. เจตคติเป็นสิ่งที่คงทนถาวร อยู่นานพอสมควร
3. เจตคติมีลักษณะของการประเมินค่า คือ บอกลักษณะ ดี - ไม่ดี หรือชอบ - ไม่ชอบ
4. เจตคติทำให้บุคคลที่เป็นเจ้าของพร้อมที่จะตอบสนองต่อที่หมายของเจตคติ
5. เจตคติดีมีที่หมายของเจตคติ กล่าวคือ เจตคติบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับสิ่งของ และบุคคลกับสถานการณ์

องค์ประกอบของเจตคติ

นักวิชาการต่างๆ ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 แนวความคิด ได้แก่ เจตคติแบบ 3 องค์ประกอบ เจตคติแบบ 2 องค์ประกอบ และเจตคติแบบ 1 องค์ประกอบ (ธีระพร, 2528: 162-163) ซึ่งแต่ละแนวความคิดได้อธิบายไว้ ดังนี้

แนวความคิดที่ 1 : เจตคติแบบ 3 องค์ประกอบ โดยแนวความคิดนี้ระบุว่าสามารถแยกองค์ประกอบของเจตคติได้ 3 องค์ประกอบ (Zimbardo and Ebbesen, 1970) ได้แก่

1. **องค์ประกอบด้านความรู้ (The Cognitive Component)** คือ ส่วนที่เป็นความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ทั่วไป ทั้งที่ชอบและไม่ชอบ หากบุคคลมีความรู้ หรือคิดว่าสิ่งใดดี บุคคลมักจะมีเจตคติที่ดี หรือเจตคติทางบวกต่อสิ่งนั้น ในทางกลับกันหากบุคคลมีความรู้ หรือคิดว่าสิ่งนั้นไม่ดี บุคคลก็มักจะมีเจตคติที่ไม่ดี หรือเจตคติทางลบต่อสิ่งนั้น

2. **องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The Affective Component)** คือ ส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ซึ่งมีผลแตกต่างกันไปตามบุคลิกภาพของบุคคล และเป็นลักษณะที่แสดงถึงค่านิยมของแต่ละบุคคล

3. **องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component)** คือ ส่วนของการแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึก

โดยนักจิตวิทยาที่สนับสนุนแนวความคิดนี้ คือ Kretch, Crutchfield and Pallachey (1962) และ Triandis (1971)

แนวความคิดที่ 2 : เจตคติแบบ 2 องค์ประกอบ โดยแนวความคิดนี้ระบุว่าสามารถแยกองค์ประกอบของเจตคติได้ 2 องค์ประกอบ ได้แก่

1. **องค์ประกอบด้านความรู้ (The Cognitive Component)**

2. **องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The Affective Component)**

โดยนักจิตวิทยาที่สนับสนุนแนวความคิดนี้ คือ Katz (1950) และ Rosenberg (1956, 1960, 1965)

แนวความคิดที่ 3 : เจตคติแบบ 1 องค์ประกอบ โดยแนวความคิดนี้ระบุว่า เจตคติมีองค์ประกอบเดียว คือ **อารมณ์ความรู้สึกในทางชอบหรือไม่ชอบที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง**

โดยนักจิตวิทยาที่สนับสนุนแนวความคิดนี้ คือ Bem (1970), Fishbein and Ajzen (1975) และ Insko (1976)

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบร่วมกันของทั้ง 3 แนวความคิด คือ องค์ประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความคิด ความรู้ ความเข้าใจ และความเชื่อของบุคคล โดยบุคคลจะแสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมที่แตกต่างกันในเชิงบวกและเชิงลบ ซึ่งขึ้นอยู่กับ การเรียนรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคลที่มีต่อวัตถุ บุคคล หรือสถานการณ์นั้นๆ

การเกิดเจตคติ (Attitude Formation)

อัลพอร์ท และ กอร์ดอน (Allport and Gordont, 1975) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเจตคติว่า อาจเกิดขึ้นจากสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ เด็กเกิดใหม่จะได้รับการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมและ ประเพณีจากบิดามารดา ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ตลอดจนได้เห็นแนวการปฏิบัติของพ่อแม่ แล้วรับมาปฏิบัติตามต่อไป
2. เจตคติเกิดจากความสามารถในการแยกแยะความแตกต่าง คือ แยกสิ่งใดดี ไม่ดี เช่น ผู้ใหญ่กับเด็กจะมีการกระทำที่แตกต่างกัน
3. เจตคติเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งแตกต่างกันออกไป เช่น บางคนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อครู เพราะครูเคยตำหนิตน แต่บางคนมีเจตคติที่ดีต่อครูคนเดียวกันนั้น เพราะครูเคยชื่นชมตนเสมอ
4. เจตคติเกิดจากการเลียนแบบ หรือรับเอาเจตคติของผู้อื่นมาเป็นของตน เช่น เด็กอาจ ได้รับ เจตคติของบิดามารดา หรือครูที่ตนนิยมชมชอบ มาเป็นเจตคติของตนได้

ชาร์ล ฟอสเตอร์ (Charles R. Foster อ้างใน จุติมา เพชรรัตน์ 2541: 27-28) สรุป แนวความคิดการเกิดเจตคติว่าขึ้นอยู่กับสาเหตุ 2 ประการ คือ

1. *ประสบการณ์* ที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์ เจตคติซึ่งเกิดในตัวบุคคล จากการได้พบ ได้เห็น ได้ทดลองด้วยตนเอง ถือได้ว่าเป็นประสบการณ์โดยตรง (Direct Experience) และการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็น หรือได้อ่านเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ แต่ไม่ได้เห็น ไม่ได้ทดลอง กับของจริงด้วยตนเอง ถือว่าเป็นประสบการณ์ทางอ้อม (Indirect Experience) เนื่องจากเจตคติ

เป็นเรื่องที่เกิดจากการรับทราบ เมื่อบุคคลได้รับข้อมูลแล้วก็เกิดความคิดเกี่ยวกับสิ่งนั้น ซึ่งอาจเป็นทั้งแง่ดีและไม่ดี ดังนั้นบุคคลใดมีประสบการณ์ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ต่อสิ่งของ บุคคลหรือสถานการณ์นั้น บุคคลก็จะมีเจตคติต่อสิ่งเหล่านั้น

2. *ค่านิยมและการตัดสินใจ* เนื่องจากกลุ่มชนแต่ละกลุ่ม มีค่านิยมและการตัดสินใจตามค่านิยมแตกต่างกัน บุคคลแต่ละกลุ่มอาจมีเจตคติต่อสิ่งเดียวกันแตกต่างกันได้ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะมี เจตคติที่ดี หรือไม่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ค่านิยม หรือมาตรฐานของกลุ่มที่บุคคลนั้นดำเนินชีวิตอยู่

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 64-65) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเกิดเจตคติว่า เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ (Learning) จากแหล่งเจตคติ (Source of Attitude) ต่างๆ ที่มีอยู่มากมาย และแหล่งที่ทำให้บุคคลเกิดเจตคติที่สำคัญ ได้แก่

1. *ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experience)* เมื่อบุคคลมีประสบการณ์เฉพาะอย่างต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีหรือไม่ดี จะทำให้บุคคลเกิดเจตคติต่อสิ่งนั้นไปในทางที่ดีหรือไม่ดี จะทำให้เกิดเจตคติต่อสิ่งนั้นไปในทิศทางที่บุคคลเคยมีประสบการณ์มาก่อน

2. *การติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่น (Communication from others)* จะทำให้เกิดเจตคติจากการรับรู้ข่าวสารต่างๆ จากผู้อื่นได้ เช่น เด็กที่ได้รับการสั่งสอนจากผู้ใหญ่จะเกิดเจตคติต่อการกระทำต่างๆตามที่เคยรับรู้มา

3. *สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Models)* การเลียนแบบจากตัวแบบทำให้เกิดเจตคติได้ เช่น เด็กที่เคารพเชื่อฟังพ่อแม่จะเลียนแบบการแสดงท่าทางชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งหนึ่งตามไปด้วย

4. *ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors)* เจตคติหลายอย่างของบุคคลเกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวข้องกับสถาบัน เช่น ครอบครัว โรงเรียน หรือหน่วยงาน เป็นต้น

ธงชัย สันติวงษ์ (2539: 166-167) อธิบายว่า เจตคติก่อตัวขึ้นมา และเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยหลายประการดังนี้

1. *การจูงใจทางด้านร่างกาย (Biological Motivation)* เจตคติจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลกำลังดำเนินการตอบสนองของความต้องการ หรือแรงผลักดันทางร่างกาย บุคคลมีแนวโน้มที่จะสร้างเจตคติที่ดีต่อบุคคลหรือสิ่งของที่สามารถช่วยให้บุคคลตอบสนองความต้องการของตนเองได้

2. *ข่าวสารข้อมูล (Information)* เจตคติมีพื้นฐานมาจากชนิดและขนาดของข่าวสารที่บุคคลได้รับ รวมถึงลักษณะของแหล่งข้อมูลข่าวสารด้วยกลไกของการเลือกรับรู้และทำความเข้าใจปัญหาต่างๆ ซึ่งข้อมูลบางส่วนที่เข้ามาสู่บุคคลนั้น จะทำให้บุคคลนำมาพิจารณาเก็บไว้เป็นความคิด และนำมาสร้างเป็นเจตคติขึ้นมาได้

3. *ความเกี่ยวข้องกับกลุ่ม (Group Affiliation)* เจตคติอาจมาจากกลุ่มต่างๆ ที่บุคคลมีความเกี่ยวข้องอยู่ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ครอบครัว วัด กลุ่มเพื่อนร่วมงาน กลุ่มกีฬา กลุ่มสังคมต่างๆ โดยกลุ่มเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นแหล่งของค่านิยมต่างๆ แต่ยังมี การถ่ายทอดข้อมูลให้แก่บุคคลในกลุ่ม ซึ่งทำให้สามารถสร้างเจตคติขึ้นได้ โดยเฉพาะครอบครัวและกลุ่มเพื่อน

4. *ประสบการณ์ (Experience)* ประสบการณ์ของคนที่มีต่อวัตถุสิ่งของ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บุคคลประเมินคุณค่าของสิ่งๆ ที่ตนเองมีประสบการณ์จนกลายเป็นเจตคติได้

5. *ลักษณะท่าทาง (Personality)* ลักษณะท่าทางหลายประการของบุคคลต่างก็มีส่วนทางอ้อมที่สำคัญในการสร้างเจตคติของบุคคล

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เจตคติ เกิดจากการเรียนรู้จากแหล่งที่มาของเจตคติซึ่งอยู่ในสภาวะแวดล้อมรอบตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้จากบุคคลที่เป็นตัวแบบ การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น สถานการณ์ต่างๆ ที่บุคคลประสบในชีวิต และสถาบันต่างๆ ที่บุคคลมีความเกี่ยวข้อง ซึ่งแหล่งที่มาของเจตคติเหล่านี้ล้วนทำให้บุคคลมีประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รวมถึงการมีค่านิยมต่อสิ่งนั้นๆ ตามวัฒนธรรม หรือมาตรฐานของกลุ่มที่บุคคลอาศัยอยู่ด้วย จนเกิดเป็นเจตคติของบุคคลที่มีความแตกต่างกันไปตามประสบการณ์และค่านิยมของบุคคล

ประเภทของเจตคติ

บุคคลสามารถแสดงเจตคติของตนออกมาได้ 3 ประเภท (ดาร์นี, 2542: 43) ดังนี้

1. **เจตคติเชิงบวก (Positive Attitude)** เป็นเจตคติที่ชักนำให้บุคคลมีอารมณ์ ความรู้สึก และแสดงออกจากสภาพจิตใจที่มีปฏิกิริยาโต้ตอบในด้านดี ซึ่งเป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ ชอบ เห็นด้วย หรือสนับสนุน

2. **เจตคติเชิงลบ (Negative Attitude)** เป็นเจตคติที่ชักนำให้บุคคลมีอารมณ์ ความรู้สึก และแสดงออกจากสภาพจิตใจที่มีปฏิกิริยาโต้ตอบในด้านไม่ดี ไม่เชื่อถือ หรือไว้วางใจต่อเป้าหมายของเจตคติ ซึ่งเป็นการแสดงออกในลักษณะของความไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย หรือไม่สนับสนุน

3. **เจตคติที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็น** เป็นการแสดงออกในลักษณะเป็นกลาง คือ ไม่มีความเห็นว่าพึงพอใจ หรือไม่พอใจ

จะเห็นได้ว่าบุคคลแสดงออกถึงเจตคติของตน จากการก่อตัวของเจตคติที่บุคคลสะสมไว้ เป็นความคิดและความรู้สึก แล้วแสดงพฤติกรรมออกมาตามเจตคติที่มีต่อสิ่งนั้น โดยบุคคลอาจมีเจตคติเพียงประเภทเดียว หรือหลายประเภทรวมกันก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับความยึดมั่นและความมั่นคงในความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคล หรือค่านิยมต่างๆ ที่มีต่อบุคคล วัตถุประสงค์ของ การกระทำ หรือสถานการณ์ต่างๆ

หน้าที่หรือกลไกของเจตคติ (The Function of Attitude)

แคทซ์ (Katz, 1960 : 163-191) อธิบายถึงหน้าที่หรือกลไกของเจตคติที่สำคัญไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. **หน้าที่ในการปรับตัว (Adjustment)** กล่าวคือ บุคคลจะปรับตัวเข้าหาสิ่งที่ทำให้บุคคลได้รับความพึงพอใจ หรือสนับสนุน ในทางกลับกันบุคคลก็จะพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความไม่พึงพอใจ หรือไม่สนับสนุน บุคคลจะยึดถือแนวทางที่จะก่อประโยชน์ให้แก่ตนมากที่สุด และให้โทษน้อยที่สุด ดังนั้น เจตคติจึงเป็นกลไกที่ช่วยให้บุคคลปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมเพื่อให้

ตนเกิดความพึงพอใจ และก่อประโยชน์สูงสุดให้แก่ตนเอง โดยบุคคลจะมีพัฒนาการของการตอบสนองหรือแนวโน้มของพฤติกรรมเป็นไปในทิศทางที่ตนเองต้องการ

2. หน้าที่ในการป้องกันตัว (Ego-Defensive) กล่าวคือ บุคคลมักจะมีแนวโน้มที่จะปฏิเสธความจริงในสิ่งที่ขัดแย้งกับความนึกคิดของตน (Self-Image) ดังนั้น เจตคติจึงเป็นกลไกป้องกันตนเองที่ช่วยการปกป้องภาพลักษณ์แห่งตนต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของบุคคล โดยการสร้างความนิยมนับถือตนเอง หลีกเลียงจากสิ่งที่ไม่พึงพอใจ หรือสร้างเจตคติขึ้นมาเพื่อรักษาคุณค่าของตนเองไว้ ซึ่งเป็นเพียงสิ่งที่บุคคลใช้เพียงเพื่อระบายความรู้สึกที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในจิตใจเท่านั้น

3. หน้าที่ในการแสดงความหมายของค่านิยม (Value Expressive) กล่าวคือ เจตคติเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมต่างๆ บุคคลจะพยายามแสดงออกถึงค่านิยมของตนในลักษณะที่สร้างความพึงพอใจให้แก่ตนเอง ดังนั้นเจตคติจึงสามารถอธิบายถึงค่านิยมต่างๆ ของบุคคลได้

4. หน้าที่ในการจัดระเบียบความรู้ (Knowledge) กล่าวคือ บุคคลมีความต้องการที่จะมีความเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมของตน จึงมักแสวงหาความมั่นคง ความหมาย และความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ เจตคติช่วยบุคคลในการประเมินและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม และเจตคติยังเป็นมาตรฐานเพื่อใช้เปรียบเทียบ หรือเป็นขอบเขตสำหรับอ้างอิงข้อมูลให้บุคคลเกิดความเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ง่ายขึ้น ดังนั้นทัศนคติจึงเป็นกลไกที่ช่วยให้บุคคลรับรู้ ตีความ และประเมินค่าสิ่งต่างๆ แล้วนำมาจัดข้อมูลอย่างเป็นระบบระเบียบ

การเปลี่ยนแปลงเจตคติ (Attitude Change)

เฮอริเบิร์ต ซี. เคลแมน (Herbert C. Kelman, 1967 : 469) อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงเจตคติ โดยมีความเชื่อว่า เจตคติอย่างเดียวกัน อาจเกิดในตัวบุคคลด้วยกลวิธีที่แตกต่างกัน ซึ่งกระบวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติสามารถแบ่งออกได้ 3 ประการ ดังนี้

1. การยินยอม (Compliance) กล่าวคือ การยินยอมเป็นลักษณะของการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของบุคคลในสังคม ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อตนเอง และมุ่งหวังจะได้รับความพึงพอใจจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพล โดยการยอมกระทำตามสิ่งที่บุคคลหรือ

กลุ่มบุคคลนั้นคาดหวังไว้ เพื่อที่จะได้รับรางวัลหรือการยอมรับจากผู้อื่น ทั้งๆที่ตนไม่ได้เชื่อ หรือเห็นด้วยกับสิ่งนั้น ดังนั้นการยอมรับตามจึงเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติกระบวนการหนึ่ง ซึ่งพลังผลักดันให้บุคคลเกิดการยอมรับตามมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับจำนวนหรือความรุนแรงของรางวัลและการลงโทษ

2. *การเลียนแบบ (Identification)* กล่าวคือ การเลียนแบบเป็นภาวะที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น โดยมุ่งหวังจะสร้างความสัมพันธ์อันดี และความพึงพอใจระหว่างตนเองกับผู้อื่นหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งบุคคลจะรับเอาบทบาททั้งหมดของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง หรือแลกเปลี่ยนบทบาทซึ่งกันและกัน โดยบุคคลจะเชื่อในสิ่งที่ตนเองเลียนแบบ แต่ไม่รวมถึงเนื้อหาและรายละเอียดในการเลียนแบบ ดังนั้นการเลียนแบบจึงเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติหนึ่ง ซึ่งพลังผลักดันให้บุคคลเกิดการเลียนแบบมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดการเลียนแบบ

3. *ความต้องการที่อยากจะทำเปลี่ยนแปลง (Internalization)* กล่าวคือ ความต้องการที่อยากจะทำเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือกว่าที่ตรงกับความต้องการภายใน หรือค่านิยมของบุคคล ซึ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปนั้นจะมีความสอดคล้องกับค่านิยมของบุคคลที่มีอยู่เดิม โดยความพึงพอใจของบุคคลจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาของรายละเอียดของพฤติกรรมนั้นๆ

นอกจากนี้องค์ประกอบที่สำคัญในการเชื่อมโยงให้บุคคลเกิดเจตคติต่อสิ่งต่างๆ นั้นคือการสื่อสาร ซึ่งโรเจอร์ (Roger, 1973) ได้กล่าวไว้ว่า การสื่อสารก่อให้เกิดผล 3 ประการ ได้แก่

1. การสื่อสารก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ของผู้รับสาร
2. การสื่อสารก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติของผู้รับสาร
3. การสื่อสารก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสาร

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 5) กล่าวว่า เจตคติของบุคคลสามารถถูกทำให้เปลี่ยนแปลงได้หลายวิธี อาจโดยการได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้อื่น หรือจากสื่อต่างๆ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของเจตคติในส่วนของด้านความรู้ ความนึกคิด และเมื่อองค์ประกอบส่วนหนึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบอื่นก็มีแนวโน้มที่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

ลาสเวล (Lasswell, 1948) กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงเจตคติด้วยการสื่อสาร โดยวิเคราะห์กระบวนการสื่อสารในรูปแบบของ ใครพูดอะไร พูดกับใคร พูดอย่างไร และได้ผลอย่างไร ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ได้แก่ ผู้ส่งสาร สาร ผู้รับสาร และสื่อ เป็นตัวแปรต้น และผลของการสื่อสาร เป็นตัวแปรตาม โดยตัวแปรต้นทั้ง 4 ตัวแปรนั้น มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคล ดังนี้

1. **ผู้ส่งสาร (Source)** บุคลิกภาพและลักษณะของผู้ส่งสารบางประการมักมีอิทธิพลต่อการยอมรับข้อมูลของผู้รับสาร โดยเฉพาะ ความน่าเชื่อถือ (Credibility) ของผู้ส่งสาร ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ ความเชี่ยวชาญ (Expertness) และความน่าไว้วางใจ (Trustworthness) กล่าวคือ หากผู้ส่งสารมีความน่าเชื่อถือสูง มีแนวโน้มที่จะสามารถชักจูงใจผู้รับสารได้ดีกว่าผู้ส่งสารที่มีความน่าเชื่อถือต่ำ

2. **สาร (Message)** ลักษณะของสารมีผลต่อการยอมรับของบุคคลหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการเตรียมเนื้อหาของสาร ดังนั้นองค์ประกอบสำคัญต่อการสื่อสาร คือ การเรียงลำดับความสำคัญ เนื้อหาของสาร ความชัดเจนของเนื้อหาของสาร และความกระชับได้ใจความ

3. **ผู้รับสาร (Receiver)** องค์ประกอบของผู้รับสารที่สำคัญ คือ สติปัญญา เจตคติ ความเชื่อ การมีส่วนร่วมของผู้รับสาร เป็นต้น

4. **สื่อ (Channel)** หรือช่องทางการสื่อสาร ซึ่งเป็นเรื่องของประเภทและชนิดของสื่อที่ใช้ จะเห็นได้ว่าการสื่อสารก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของบุคคลในลักษณะต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับข้อมูลจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งนั้น และการเกิดความรู้ความเข้าใจมีผลทำให้บุคคลเกิดเจตคติ และก่อให้เกิดพฤติกรรมในที่สุด

การเปลี่ยนแปลงเจตคติมี 2 ประเภท ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงเจตคติในทิศทางเดียวกัน หมายถึง เมื่อบุคคลเปลี่ยนแปลงเจตคติในทางบวก ก็จะเพิ่มมากขึ้นในทางบวกด้วย ในทางกลับกันหากบุคคลเปลี่ยนแปลงเจตคติในทางลบ ก็จะเพิ่มมากขึ้นในทางลบด้วย

2. การเปลี่ยนแปลงเจตคติต่างทิศทาง หมายถึง เมื่อบุคคลเปลี่ยนแปลงเจตคติในทางบวก เจตคติทางลบก็จะลดลงไปด้วย และถ้าเป็นในทางลบ ก็จะกลับเป็นไปในทางบวก

จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงเจตคติส่งผลต่อบุคคลแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ทั้งปัจจัยภายในของบุคคลเอง และสภาพแวดล้อมภายนอก เชื่อกันว่า อายุ เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อเจตคติของบุคคล ผู้ใหญ่มักจะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ยาก ซึ่งตรงกันข้ามกับวัยรุ่นที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลง เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ง่ายกว่า เหมือนดังคำกล่าวที่ว่า “ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก” ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ มีผลต่อการสร้างเจตคติและการเกิดพฤติกรรมของบุคคลด้วย

แนวความคิดความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและพฤติกรรม

การศึกษาในระยะต้นๆ เชื่อว่าหากสามารถศึกษาและทราบถึงเจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะสามารถอธิบายหรือทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ แต่ในความเป็นจริงไม่เป็นเช่นนั้นเสมอไป เนื่องจากผลวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรพฤติกรรมและเจตคติ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปรต่ำ

จิรวัดณ์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ (2536 : 133) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การแสดงออกที่สามารถสังเกตเห็นได้ ซึ่งมักสันนิษฐานกันว่า พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกส่วนใหญ่ก็มีผลมาจากเจตคติของบุคคล

Fishbein และคณะ (1970) เชื่อว่า พฤติกรรมของมนุษย์จะบ่งชี้ได้จากเจตจำนงที่จะกระทำ (Intention) มากกว่าแม้ว่า เจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะสัมพันธ์กับพฤติกรรมรวมที่มีต่อสิ่งนั้น

แฮร์รี ซี เตรียันดิส (Harry C. Triandis, 1970) กล่าวว่า พฤติกรรมหรือการปฏิบัติของมนุษย์เป็นผลมาจากเจตคติ (Attitude) บรรทัดฐานสังคม (Norms) ลักษณะนิสัย (Habbits) และความคาดหวังผลที่จะได้รับหลังการกระทำพฤติกรรมนั้น ดังนั้นพฤติกรรมที่สังเกตได้และเจตคติต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระดับหนึ่ง โดยเจตคติมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

ในขณะที่เดียวกันการแสดงพฤติกรรมก็มีผลต่อเจตคติของบุคคลด้วยเช่นกัน ถึงแม้ว่าผลการวิจัยส่วนมากจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพฤติกรรมและทัศนคติเพียงเล็กน้อยก็ตาม

Wicher (1971) เสนอตัวแปรที่เชื่อว่าเมื่อใช้ร่วมกับตัวแปรเจตคติจะสามารถพยากรณ์พฤติกรรมได้ดีขึ้น ซึ่งตัวแปรเหล่านั้น ได้แก่

1. สิ่งที่คุณคาดหวังว่าจะเกิดขึ้นหลังการแสดงพฤติกรรม เช่น การที่คุณจะไปโบสถ์ก่อให้เกิดความสงบทางใจ และมีความพึงพอใจในผลของการกระทำ
2. การประเมินพฤติกรรม ว่าบุคคลมีความรู้สึก หรือประเมินพฤติกรรมนั้นๆ อย่างไร
3. การพิจารณาเหตุการณ์พิเศษที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่แสดงพฤติกรรม เช่น หิมะตกหนักในวันเสาร์ อาจมีผลต่อการตัดสินใจที่จะไปโบสถ์ในเช้าวันอาทิตย์ (จิรวัดมน วังศ์สวัสดิวัฒน์, 2536 : 147)

Fishbein and Ajzen (1980 อ้างถึงใน ธีระพร อุวรรณโณ, 2535) เจตคติกับพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กัน การวัดเจตคติมีเป้าหมายเพื่อทำนายและทำความเข้าใจพฤติกรรมที่อยู่ภายใต้เจตนาของบุคคล ซึ่งพฤติกรรมนั้นถูกกำหนดโดยเจตนาต่อพฤติกรรม

นิตา ธรรมตารีย์ (2545) อธิบายว่า การวัดเจตคติมีไว้เพื่อทำนายพฤติกรรม และวางแผนทางการป้องกันแก้ไขพฤติกรรมนั้นๆ เนื่องด้วยเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลเป็นเครื่องหมายแสดงว่าคุณมีความรู้ด้านดีหรือไม่ดี และมีความรู้สึกชอบใจหรือไม่ชอบใจเกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด เจตคติของคุณต่อสิ่งนี้ จึงเป็นเครื่องทำนายว่าคุณคนนั้นจะมีการแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งนั้นไปในทิศทางใดด้วย ดังนั้น การรับรู้เจตคติของคุณช่วยให้อ่านใจสามารถทำนายพฤติกรรมของคุณคนนั้นได้ แม้จะไม่ถูกต้องเสมอไปก็ตาม ความสามารถในการทำนายพฤติกรรมของผู้อื่นเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคน เพราะการทราบล่วงหน้าว่าคุณจะทำอย่างไรและคิดอย่างไรนั้น จะเป็นแนวทางให้ผู้อื่นสามารถควบคุมพฤติกรรมของคุณคนนั้นด้วย

จากการศึกษาของ ซูการ์ (Sugar) พบว่า เจตคติเพียงอย่างเดียวไม่สามารถใช้เป็นตัวทำนายพฤติกรรมได้ ต้องพิจารณาเจตคติร่วมกับบรรทัดฐานของสังคม และลักษณะนิสัยของคุณคนนั้นๆ ด้วย

จากการศึกษาของ โฮลแมน (Holman), เดวิด (David) และเตรียนดิส (Triandis) พบว่า องค์ประกอบของเจตคติด้านพฤติกรรม มีผลต่อการทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ดีกว่า องค์ประกอบอื่นๆ

จากการศึกษาของ เพรสคอต (Prescott) พบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติหนึ่งๆ เป็นผลมาจาก เจตคติหลายอย่าง ซึ่งเจตคติหนึ่งอาจจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติหลายอย่างด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังพบว่าเจตคติที่มีต่อสิ่งหนึ่งจะสัมพันธ์กับเจตคติที่มีต่อสิ่งอื่นๆ ด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธีรณรงค์ เกิดสุคนธ์ (2525) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลทางจริยธรรมจากสื่อละครโทรทัศน์ที่มีต่อ เยาวชน ศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจริยธรรมจากสื่อละครโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของตัวละครมี ส่วนกระตุ้นให้ทำดี และเหตุการณ์บางเหตุการณ์ในละครโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อนักเรียน ซึ่งอิทธิพล ทางจริยธรรมจากสื่อละครโทรทัศน์ตามพฤติกรรมของตัวละครทำให้นักเรียนเลียนแบบ

งานวิจัยของธีรณรงค์ เกิดสุคนธ์ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัย สามารถนำงานวิจัยนี้มาเป็นแนวทางในการศึกษาได้

มนต์ชัย นินนานนท์ (2526) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชนในเขตอำเภอ เมืองเชียงใหม่ พบว่า เยาวชนชายหญิงจะชมโทรทัศน์ทุกวัน วันละ 1-2 ชั่วโมง เยาวชนชายชอบดู ภาพยนตร์การ์ตูนมากที่สุด ในขณะที่เยาวชนหญิงชอบดูรายการละครสำหรับเด็กมากที่สุด ส่วนมากเยาวชนจะเลียนแบบจากละครโทรทัศน์ในเรื่องคำพูดและท่าทาง

งานวิจัยของมนต์ชัย นินนานนท์ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของผู้วิจัย เนื่องจาก เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการชมละครโทรทัศน์เหมือนกัน ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำงานวิจัยนี้มาเป็น แนวทางในการศึกษาได้

อัจฉราวรรณ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2529) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับ สื่อมวลชนกับการพัฒนาลักษณะสมัยใหม่ ของเยาวชนในเขตเมืองและชนบท โดยศึกษานักเรียน

ชั้นมัธยมปีที่ 3 จำนวน 854 คน ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจในระดับสูง จะมีแนวโน้มของการเปิดรับสื่อมวลชนในระดับสูง และเยาวชนที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะมีแนวโน้มของการเปิดรับสื่อมวลชนต่ำด้วย ส่วนเขตที่อยู่และเพศของเยาวชนที่แตกต่างกันได้ทำให้การเปิดรับสื่อมวลชนต่างกัน

งานวิจัยของอัจฉราวรรณ อิศรางกูร ณ อยุธยา สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัย เนื่องจากเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อมวลชนเหมือนกัน แต่ผู้วิจัยมีขอบเขตการวิจัยที่แคบกว่า เนื่องจากผู้วิจัยศึกษาละครโทรทัศน์ประเภท Sit-com เท่านั้น อย่างไรก็ตามผู้วิจัยสามารถนำงานวิจัยนี้มาเป็นแนวทางในการศึกษาได้

เสรี วงษ์มณฑา (2531) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมต่อความรุนแรงของเยาวชนกับพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนไทยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ระดับปานกลาง ช่วงเวลาที่เปิดรับชมมากที่สุด คือ เวลา 20.00-21.00 น. ของทุกวัน และ 9.00-12.00 น. ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ รายการโทรทัศน์ที่เยาวชนไทยนิยมชมชอบมากที่สุด คือ ตลก ขบขัน ละครหรือภาพยนตร์ไทยและจีน ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา เยาวชนไทย นิยมละคร หรือ ภาพยนตร์ไทยประเภทชีวิต และคุณธรรมและละคร หรือภาพยนตร์จีนบู๊ บุคลิกของตัวละครชายหญิง ในละครหรือภาพยนตร์โทรทัศน์ที่ชื่นชอบมากที่สุด คือ ชายหญิงที่มีความซื่อสัตย์ต่อความรัก (มีรักเดียว) บุคลิกของตัวละครเอกที่เยาวชนไทยต้องการสวมบทบาทมากที่สุด คือ พระเอกที่ฉลาดและนางเอกที่มีเสน่ห์ สวยงาม เมื่อดูละครหรือภาพยนตร์โทรทัศน์แล้วเยาวชนไทยจะนำเรื่องราวเนื้อหาที่ดูมาคุยกับเพื่อน ๆ มากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า ความถี่ในการเปิดรับรายการโทรทัศน์มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติในการแก้ปัญหา ด้วยวิธีการรุนแรงของเยาวชนไทยกล่าวคือ เยาวชนไทยที่มีความถี่ในการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์มากจะมีทัศนคติที่เห็นด้วยกับการแก้ปัญหาด้วยวิธีการรุนแรงมากขึ้น

งานวิจัยของเสรี วงษ์มณฑา เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของผู้วิจัยตรงที่มีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการชมละครโทรทัศน์เหมือนกัน ต่างกันที่งานวิจัยเสรี วงษ์มณฑา ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมต่อความรุนแรงของเยาวชนกับพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ ซึ่งศึกษารายการโทรทัศน์ทุกรูปแบบ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยสามารถนำงานวิจัยนี้มาเป็นแนวทางในการศึกษาได้

ปรมะ สตะเวทิน (2531) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ การดูละครโทรทัศน์และทัศนคติของวัยรุ่นในกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นทุกคนมีโอกาสดูโทรทัศน์ รายการที่วัยรุ่นชอบดูมากที่สุด ได้แก่ ข่าว ภาพยนตร์ เกมต่าง ๆ ดนตรี และเพลง กีฬา ตามลำดับ ส่วนใหญ่ดูกับสมาชิกในครอบครัว

งานวิจัยของปรมะ สตะเวทิน สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัย เนื่องจากการศึกษาเกี่ยวกับการชมละครโทรทัศน์เหมือนกัน ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำงานวิจัยนี้มาเป็นแนวทางในการศึกษา

ไสลทิพย์ จารุภูมิ (2535) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจที่ได้รับจากละครโทรทัศน์ โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มแม่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ติดตามดูละครหลังข่าวภาค 20.00 น. เป็นเวลาอย่างต่ำ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 30 คน ผลวิจัยสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจมากที่จะดูละครโทรทัศน์ มีการวิพากษ์วิจารณ์บทบาทการแสดงของตัวละคร หรือเนื้อเรื่องในขณะที่อยู่และได้นำละครไปใช้อรรถประโยชน์ทางสังคม โดยนำไปเป็นประเด็นสนทนา และเป็นสื่อกลางในการเข้าร่วมกลุ่ม ความพึงพอใจหลักที่ได้รับจากละครโทรทัศน์ คือ ความสนุกสนานเพลิดเพลินจากเนื้อเรื่อง ดารา ฉาก การแต่งกาย การผจญภัยหรือหลีกเลี่ยงจากความเครียดในปัญหาชีวิตประจำวัน การสำรวจความเป็นจริง การได้รับคำแนะนำ นอกจากนี้ประสบการณ์ที่ได้รับจากละครโทรทัศน์ คือ ความเชื่อถือ

งานวิจัยของไสลทิพย์ จารุภูมิ เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของผู้วิจัยตรงที่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจที่ได้รับจากละครโทรทัศน์เหมือนกัน ต่างกันตรงที่งานวิจัยของไสลทิพย์ จารุภูมินั้นเป็นการศึกษาละครหลังข่าวภาค 20.00 น. ซึ่งเป็นละครยาว ผู้วิจัยจึงนำงานวิจัยนี้มาเป็นแนวทางในการศึกษา

ตรีรัตน์ นิลรัตน์ (2536) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับชมละครโทรทัศน์กับการรู้ถึงประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชอบดูละครโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาตลก สนุกสนาน โดยดูร่วมกับสมาชิกในครอบครัวมากที่สุด นักศึกษาที่มีมารดามีอาชีพต่างกัน มีลักษณะการดูละครโทรทัศน์ต่างกัน และนักศึกษาที่เรียนสาขาต่างกันเท่านั้น ดูละครโทรทัศน์ในปริมาณที่ต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษาที่เรียน

ต่างหาก มีภูมิลำเนาต่างกันอาชีพติดตามดาต่างกันรับรู้ถึงประโยชน์ของละครโทรทัศน์ในการนำไปใช้พัฒนาบุคลิกภาพต่างกัน

งานวิจัยของตรีรัตน์ นิรัตน์ เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของผู้วิจัย เนื่องจากเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการชมละครโทรทัศน์เหมือนกัน ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำงานวิจัยนี้มาเป็นแนวทางในการศึกษาได้

ปรววรรณ โลหะวัฒน์วงศ์ (2543) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ ทศนคติ และความพึงพอใจที่มีต่อละครโทรทัศน์ชุดเจ้ากรรมนายเวรของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกันต่อละครเรื่องนี้ ในขณะที่ประเด็นทางการรับรู้ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก กล่าวคือ ผู้ชมมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันว่าละครเรื่องนี้ต้องการสอนให้คนทำความดี ละเว้นการทำชั่ว เกรงกลัวต่อบาป ประเด็นของความพึงพอใจ และการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้รับความพึงพอใจในเรื่องของความสนุกสนาน และสามารถนำแง่คิดที่ได้จากละครมาปรับใช้กับตนเองได้ ส่วนความพึงพอใจต่อนักแสดงนั้น พบว่า ผู้ชมส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับนักแสดงมากนัก เนื่องจากสนใจในเนื้อหาของละครมากกว่า

งานวิจัยของปรววรรณ โลหะวัฒน์วงศ์ เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของผู้วิจัยตรงที่งานวิจัยนี้มีการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อละครโทรทัศน์ ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกับที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ดังนั้น งานวิจัยชิ้นนี้จึงเป็นแบบอย่างและแนวทางในการศึกษาให้กับผู้วิจัยได้

พระมหาชัยนาท อรรคบุตร (2544) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำ ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกริก ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงจะมีพฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำเป็นบางครั้ง ความตั้งใจในการชมละครจะมีความตั้งใจ โดยไม่เปลี่ยนช่องเลย สำหรับแนวเนื้อหาที่เพศชายชอบ คือ แนวโรแมนติก ในขณะที่เพศหญิงจะชอบแนวประวัติศาสตร์ เหตุผลที่เลือกชมละครโทรทัศน์ของนักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง คือ ความสวยงาม ความหล่อเหลา ของนักแสดง ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าลักษณะของเพศที่แตกต่างกันจะมีความพึงพอใจในการชมละครไม่ต่างกัน

งานวิจัยของพระมหาชัยนาท อรรถบุตร สอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัย เนื่อง จากเป็น การศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการรับชมละครโทรทัศน์เช่นเดียวกันกับผู้วิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ ต่อผู้วิจัยอย่างมากในการนำงานวิจัยนี้มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา

สุภาพันท์ บุนนาค (2546) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจ จาก การชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำของเด็กในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เปิดรับชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำทุกวัน และความเป็นอิสระของตัวแปรเพศ ไม่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ กล่าวคือ ทั้งเด็กเพศชายและเพศหญิงมี ความถี่ในการเปิดรับชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามเด็กเพศชายมีผล ต่อระยะเวลาในการเปิดรับชม และสาเหตุที่เปิดรับชม สำหรับการันใช้ประโยชน์นั้นเป็นไปเพื่อความ สนุกสนาน เพลิดเพลิน

งานวิจัยของสุภาพันท์ บุนนาค เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของผู้วิจัย เนื่องจาก ศึกษาความพึงพอใจ จากการชมละครโทรทัศน์เช่นเดียวกันกับผู้วิจัย ต่างกันเล็กน้อย ตรงขอบเขต ที่ศึกษา สุภาพันท์ บุนนาค ศึกษาความพึงพอใจ จากการชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำ ของเด็ก ในจังหวัดเชียงใหม่ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยสามารถนำงานวิจัยนี้มาเป็นแนวทางในการศึกษาได้

งานวิจัยเรื่อง “Effect of a television programme on nutrition cognitions and intended behaviors” (Carol B. Bredbenner, Alexandra Greci & Virginia Quick, 2010) ศึกษาถึงอิทธิพลของข้อมูลที่สัมพันธ์กับโภชนาการทางอาหารในละครโทรทัศน์เรื่อง The Simpson ตอน The Lisa The Vegetarian ที่มีต่อความคิดเห็นด้านโภชนาการอาหาร และพฤติกรรมที่ทำอย่าง ตั้งใจ กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ คือ เด็กผู้หญิงอายุ 9-10 ปีจากเมืองนิวเจอร์ซีย์ โดยแบ่งเป็นกลุ่ม ควบคุมจำนวน 37 คน และกลุ่มปฏิบัติจำนวน 34 คน งานวิจัยนี้ทำการวิจัย 2 ครั้ง โดยครั้งแรก ทำการศึกษาด้วยแบบสอบถามที่วัดความคิดเห็นด้านโภชนาการอาหาร เกี่ยวกับความรู้, ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ, เจตคติ และการรับรู้บรรทัดฐานทางสังคม และวัดพฤติกรรมที่ทำอย่างตั้งใจที่สัมพันธ์กับ คนที่รับประทานอาหารมังสวิรัต แล้วทำการวิจัยซ้ำครั้งที่ 2 ในอีก 1-2 สัปดาห์ต่อมา โดยให้กลุ่ม ควบคุมทำแบบสอบถามซ้ำ และให้กลุ่มปฏิบัติดูละครและทำแบบสอบถาม แล้วติดตามผลอีก 1-2 สัปดาห์ต่อมาโดยให้ทั้ง 2 กลุ่มทำแบบสอบถามอีกครั้ง จากผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ปฏิบัติในการทำ Post-Test และ Follow-Up Post-Test ด้านความคิดและพฤติกรรมที่ตั้งใจทำมี

สัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และคะแนนเจตคติมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากกว่ากลุ่มควบคุม จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ละครโทรทัศน์เป็นเสมือนแรงผลักดันที่สำคัญที่จะถ่ายทอดข้อมูลด้านโภชนาการ เนื่องจากละครโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อความคิดของเด็กและพฤติกรรมที่ทำอย่างตั้งใจ

งานวิจัยเรื่อง “Watching the Detectives : Crime Programming, Fear of Crime, and Attitudes About the Criminal Justice System” (Lisa A. Kort-Butler & Kelley J. Sittner Hartshorn, 2011) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างการดูโทรทัศน์กับความกลัวอาชญากรรม นักวิจารณ์เชิงสังคมยืนยันถึงภาพและการรายงานของสื่อมีผลต่อเจตคติเกี่ยวกับอาชญากรรมและการตัดสินผู้กระทำผิดกฎหมาย โดยงานวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นว่าประเภทของรายการโทรทัศน์ส่งผลกระทบต่อความน่ากลัวของอาชญากรรมและการรับรู้ระดับความรุนแรงของอาชญากรรม ซึ่งผลการวิจัยพบว่าความน่ากลัวอาชญากรรมเป็นตัวแปรกลางความสัมพันธ์ระหว่างการดูรายการสารคดีและการขาดการสนับสนุนเกี่ยวกับการตัดสินโทษผู้กระทำผิดทางกฎหมาย การดูละครเกี่ยวกับอาชญากรรมสามารถทำนายการสนับสนุนการลงโทษผู้กระทำผิดด้วยการประหารชีวิตได้ แต่ความน่ากลัวของอาชญากรรมไม่ได้เป็นตัวแปรกลางในความสัมพันธ์นี้ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ชมรายการข่าวไม่มีความสัมพันธ์กับทั้งความน่ากลัวของอาชญากรรมและเจตคติต่ออาชญากรรมแต่อย่างใด ผลการวิจัยนี้สนับสนุนแนวคิดที่ว่าประเภทของรายการโทรทัศน์มีความสำคัญต่อความเข้าใจในความน่ากลัวของอาชญากรรมและเจตคติต่อการตัดสินโทษอาชญากรรมของผู้ชม

งานวิจัยเรื่อง “Effects of a Prosocial Television Soap Opera in Promoting Women’s Status” (Michel J. Brown & Michel J. Cody, 2006) ศึกษาถึงอิทธิพลของละครจากประเทศอินเดียเรื่อง “Hum Log” ซึ่งเป็นละครสร้างเสริมสังคมที่สร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนสถานะทางสังคมของเพศหญิงในประเทศอินเดีย งานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์แบบ LISREL ในการประเมินระดับการตระหนักรู้ของผู้ชม, ระดับความเกี่ยวข้อง และ ระดับของการดูโทรทัศน์ต่อผลกระทบของการเปิดรับละครโทรทัศน์

ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับละครเรื่องนี้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับความเกี่ยวข้องของผู้ชมกับตัวละครในเรื่อง และระดับของการดูโทรทัศน์ แต่ละครเรื่องนี้ไม่ได้ทำให้ผู้ชมตระหนักถึงสถานะของเพศหญิงมากขึ้น ส่วนผู้ชมที่ตระหนักถึงเนื้อหาของการสร้างเสริมสังคมในละครเรื่องนี้มีความเชื่อในความมีอิสระของเพศหญิงในการตัดสินใจ และการวางแผนครอบครัวมากขึ้น นอกจากนี้แม้ว่าผู้ชมจะรับรู้ว่าคุณมีความเกี่ยวข้องกับตัวละครในเรื่องสูง แต่ตัวแบบ (Role Models) ในละครเรื่องนี้ไม่ได้ส่งเสริมสถานะของเพศหญิง ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากผลทางลบที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้ชม ซึ่งผลการวิจัยนี้มีประโยชน์ในการทำการวิจัยในอนาคตถึงเรื่องอิทธิพลในการสร้างเสริมสังคมของละครโทรทัศน์

งานวิจัยเรื่อง “The Power of Narratives : The Effect of Entertainment Television Organ Donation Storylines on the Attitudes, Knowledge, and Behaviors of Donors and Nondonors” (Susan E. Morgan, Lauren Movius & Michel J. Cody, 2009) ศึกษาถึงอิทธิพลของโครงเรื่องเกี่ยวกับการบริจาคอวัยวะจากละครโทรทัศน์ของสหรัฐอเมริกา 4 เรื่อง ซึ่งได้แก่ CSI: NY, Numb3rs, House และ Grey’s Anatomy ที่มีต่อเจตคติ ความคิด และพฤติกรรมของผู้ชมด้วยการใช้แบบสอบถามทางออนไลน์ โดยอ้างอิงถึงทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม, การเป็นตัวแทนทางสังคม และการบริจาคอวัยวะ ผลการวิจัยพบว่าผู้ชมได้รับความรู้จากเนื้อหาของละครแต่ละเรื่อง แม้ว่าความจริงบางเนื้อหาที่ไม่ถูกต้อง และพบว่าหลังจากรับชมละครข้างต้นผู้ชมที่ไม่ได้ตั้งใจบริจาคอวัยวะตั้งแต่แรก มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจบริจาคอวัยวะสูงขึ้น เมื่อละครมีเนื้อหากระตุ้นการบริจาคอวัยวะ มีการแสดงภาพให้เห็นว่าผู้ชมมีส่วนร่วมในการบริจาคอวัยวะอย่างไร และมีการอภิปรายถึงการได้บุญจากการบริจาคอวัยวะ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ชมมีแนวโน้มที่จะบริจาคอวัยวะสูงขึ้น เมื่อผู้ชมมีความเกี่ยวข้องทางอารมณ์ในเนื้อเรื่องนั้นๆ ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถนำมาอภิปรายถึงการใช้ละครในการให้ความรู้ และกระตุ้นการทำประโยชน์เพื่อสังคมได้

งานวิจัยเรื่อง “Conceptualizing Media Enjoyment as Attitude : Implications for Mass Media Effect Research” (Robin L. Nabi & Marina Krmar, 2004) ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการศึกษาถึงสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดความเพลิดเพลินในสื่อ และเน้นพิจารณาถึงปัจจัยทั่วไป ผู้วิจัยได้นำเสนอโมเดล 3 ตัวแปรที่นำมาใช้อธิบายความเพลิดเพลินในสื่อและเจตคติ (Media Enjoyment – as - Attitude) นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงการใช้อุบาย Enjoyment – as – Attitude

ในการทำนายผลของพฤติกรรมที่ทำโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจในการเปิดรับสื่อและอิทธิพลของเนื้อหา จากมุมมองทั้ง 3 มุมมอง ซึ่งได้แก่ การใช้สื่อและความพึงพอใจ, แนวคิดทางปัญญาสังคม และ แนวคิดทางวัฒนธรรม

งานวิจัยเรื่อง “Audience Activity and Soap Opera Involvement A Uses and Effects Investigation” (Alan M. Rubin & Elizabeth M. Perse, 1987) ศึกษาถึงบทบาทของแรงจูงใจ เจตคติ และกิจกรรมของผู้ชม ในการอธิบายถึงความเกี่ยวข้องทางด้านอารมณ์ ความคิด และ พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับชมละครเป็นเวลา 328 วัน เมื่อวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแรงจูงใจ เจตคติ กิจกรรม และความเกี่ยวข้องของผู้ชม นอกจากนี้ยังพบความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariate Patterns) 2 รูปแบบ ได้แก่ 1.การยกเว้นการชมอย่างข้ามเวลา, การกระตุ้นการชมอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะรายการบันเทิงที่ตื่นเต้น และเนื้อหาประโยชน์ทางสังคม, ความสนใจในการรับรู้, ความตั้งใจและความใส่ใจในการรับชม มีความสัมพันธ์กับการปฏิสัมพันธ์อย่างที่คุณรู้สึกว่าตนรู้จักคุ้นเคยกับบุคคลในสื่อ (Parasocial Interaction) ความคิดและการอภิปรายภายหลังจากรับชมละคร 2. การรับชมเพื่อประโยชน์ทางสังคม (Social Utility) และการขาดความสนใจ มีความสัมพันธ์กับการอภิปรายภายหลังจากรับชมละคร แต่ไม่สัมพันธ์กับ Parasocial Interaction

งานวิจัยเรื่อง “The Effects of Media Violence on Attitudes, Emotions, and Cognitions” (Brendan Gail Rule & Tamara J. Ferguson, 1986) ศึกษาถึงตัวแปรกลางระหว่างการรับสื่อที่มีความรุนแรงกับพฤติกรรมก้าวร้าว โดยเน้นศึกษาถึงบทบาททางด้านความคิด และ กระบวนการกระตุ้นทางอารมณ์ซึ่งมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน และเจตคติที่มีต่อความก้าวร้าว จากการระบุสาเหตุ และการประเมินด้านศีลธรรมในการกระทำผิดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าสื่อมีผลต่อการกระตุ้นทางอารมณ์, การลดอารมณ์ความรู้สึก (Emotional Desensitization) และความตื่นเต้นของผู้รับชมสื่อที่แสดงถึงความก้าวร้าว

งานวิจัยเรื่อง “Television and the Cultivation of Gender-Role Attitudes in Japan: Does Television Contribute to the Maintenance of the Status Quo?” (Shinichi Saito, 2007) แสดงให้เห็นว่าการดูโทรทัศน์ช่วยพัฒนาเจตคติทางด้านบทบาททางเพศและมีส่วนช่วยรักษา

สถานะทางสังคม ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในเมืองโตเกียว พบว่าทิศทางและ ความสำคัญของการพัฒนาความสัมพันธ์มีความแปรปรวนตามขวางกับความแตกต่างของกลุ่มย่อย ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ารายการโทรทัศน์มีแนวโน้มทำให้การเปลี่ยนแปลงทางสังคมช้าลง ด้วยมุมมองด้านการพัฒนาทางวัฒนธรรมจากผู้ชมจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้ชมเพศหญิง แต่อาจไม่สัมพันธ์กับกลุ่มผู้ชมที่หัวโบราณ จะเห็นได้ว่าผลการวิจัยนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ว่า รูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ที่พบนั้นมีความสลับซับซ้อน

งานวิจัยเรื่อง “Using TV as a Guide : Associations Between Television Viewing and Adolescents’ Sexual Attitudes and Behavior” (L. Monique Ward & Kimberly Friedman, 2006) ใช้ทั้งกระบวนการหาความสัมพันธ์ และวิธีการทดลอง เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของการดูโทรทัศน์ที่มีต่อเจตคติและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 244 คน ในเมือง Michigan ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยให้ผู้เข้าร่วมการทดลองดูวิดีโอที่เกี่ยวกับ 1 ใน 3 ของความเชื่อเหมารวมทางเพศ (Sexual Stereotypes) และวิดีโอที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องทั่วไป และให้ผู้เข้าร่วมการทดลองประเมินเจตคติของตนที่มีต่อบทบาททางเพศ และความสัมพันธ์, ลักษณะนิสัยการดูโทรทัศน์ และประสบการณ์ทางเพศ

จากงานวิจัยนี้พบว่า ยิ่งดูรายการ Talk Show และรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเซ็กซี่ในช่วงเวลาที่เป็นที่นิยม และการดูโทรทัศน์อย่างตั้งใจมากขึ้นสำหรับการสร้างมิตรภาพ มีความสัมพันธ์กับการรับรองความเชื่อเหมารวมทางเพศมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยิ่งดูรายการโทรทัศน์บ่อย และชื่นชอบนักแสดงมาก มีความสัมพันธ์กับระดับของประสบการณ์ทางเพศ ซึ่งจากผลการวิจัยที่ได้สามารถนำมาอภิปรายถึงการใช้บทบาทของรายการโทรทัศน์เป็นเสมือนสื่อการสอนเกี่ยวกับเรื่องทางเพศให้แก่วัยรุ่นได้

งานวิจัยเรื่อง “Children’s Television Viewing, Racial and Sex-Role Attitudes” (Diana M. Zuckerman & Dorothy G. Singer, 1980) ทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-5 จำนวน 155 คน โดยกลุ่มตัวอย่างจะถูกประเมินเจตคติด้านเชื้อชาติ และเจตคติด้านบทบาทเพศ, ลักษณะนิสัยการดูโทรทัศน์ของครอบครัว และพื้นหลังของกลุ่ม

ตัวอย่าง จากการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบเป็นขั้นตอน พบว่า การรับชมรายการโทรทัศน์ที่เฉพาะเจาะจงของเด็กและผู้ปกครอง สามารถทำนายอคติด้านเชื้อชาติ และอคติต่อเพศหญิงได้ นอกจากนี้ยังพบว่าระดับเซาว์ปัญญาของเด็ก, การศึกษาของมารดา และสถานะทางอาชีพ สามารถใช้ทำนายเจตคติของเด็กได้ ซึ่งจากผลการวิจัยนี้สามารถนำมาอภิปรายถึงบทบาทของรายการโทรทัศน์เปรียบเสมือนตัวแทนในการขัดเกลาสังคม เนื่องจากมีผลต่อเจตคติของผู้รับชม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี

สมมติฐานในการวิจัย

เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครเกาหลี มีความแตกต่างกับเจตคติที่มีต่อละครไทย

เนื่องจากในปัจจุบันนั้น ละครเกาหลีได้เข้ามามีบทบาทในวงการโทรทัศน์ไทยเป็นอย่างมาก และที่เห็นได้อย่างชัดเจนอีกประเด็นหนึ่ง ก็คือ การที่ละครเกาหลีบางเรื่องกลับได้รับความนิยมมากกว่าละครไทย ซึ่งมีการเผยแพร่อย่างเป็นประจำอยู่แล้ว แทบจะพูดได้ว่า การติดตามชมละครเกาหลีเรื่องที่ตนเองชื่นชอบนั้น เป็นอีกหนึ่งกิจวัตรประจำวันของวัยรุ่นไทยที่จะขาดไม่ได้เสียเลยทีเดียว เพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น? กลุ่มของพวกเรา จึงได้ตั้งสมมติฐานขึ้นมา เพื่อเป็นการค้นหาข้อเท็จจริงในด้านเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลีว่า มีความแตกต่างกันหรือไม่ และถ้ามีความแตกต่างกัน จะมีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

อย่างประเด็นที่มีการพูดถึงกันอย่างแพร่หลาย ก็คือ ประเทศเกาหลี ค่อนข้างเป็นประเทศที่มีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันในด้าน “การทำศัลยกรรม” ในสายตาของผู้คนทั่วโลก เนื่องจากประเทศเกาหลีมีสถานที่ที่คอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องความสวยความงามอยู่แทบทุกจุดของประเทศ โดยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอย่างใกล้ชิด เพราะฉะนั้น การรับชมละครเกาหลีของวัยรุ่นไทย ก็อาจจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ในการยอมรับการทำศัลยกรรมก็เป็นได้

อีกประเด็นหนึ่ง ก็คงจะเป็น “การส่งเสริมทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี” ซึ่งภาพยนตร์เกาหลีค่อนข้างเน้นเรื่องราวที่จะสื่อออกมาทางด้านนี้เป็นอย่างมาก ทุกๆ ฉากของภาพยนตร์เกาหลีแทบทุกเรื่องจะมีการสอดแทรกและนำเสนอวิถีชีวิต ประเพณี ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของประเทศของเขาได้อย่างลงตัวและสง่างาม เป็นต้น

ยังมีประเด็นอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งที่ผ่านมายังไม่เคยมีการทำวิจัยเชิงสำรวจมาก่อน หรือถ้าเคยมีการทำมาแล้ว โดยส่วนใหญ่ ก็จะมีคำอธิบายที่มีความชัดเจน หรือเจาะลึกในรายละเอียดของประเด็นต่างๆ เหล่านั้นมากมายนัก จึงไม่สามารถตั้งสมมติฐานออกมาได้อย่างสมบูรณ์แบบ

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาในหัวข้อเรื่อง เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี โดยอ้างอิงจากแนวคิดทฤษฎีทางด้านเจตคติต่างๆ ของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี และจะศึกษาจากประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งมีอายุระหว่าง 16-22 ปี

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

<u>วัฒนธรรม</u>	หมายถึง	กิจกรรมมนุษย์และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีความสำคัญต่อวิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นพฤติกรรมและสิ่งที่คนในกลุ่มร่วมกันผลิตและสร้างขึ้นจาก การเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และร่วมกันอยู่ในกลุ่มของตนเอง วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นและจะต้องมีการ เปลี่ยนแปลงไป
<u>วัฒนธรรมเกาหลี</u>	หมายถึง	รูปแบบการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ของคนเกาหลีที่

		<p>ปรากฏในละครโทรทัศน์เกาหลี รวมถึงพฤติกรรม การแสดงออกใน รูปแบบต่างๆของนักแสดงเกาหลี ที่ส่งผลต่อเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครโทรทัศน์เกาหลี</p>
<u>วัฒนธรรมไทย</u>	หมายถึง	<p>รูปแบบการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ไทย รวมถึงพฤติกรรม การแสดงออกของนักแสดง ไทยในด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครโทรทัศน์ไทย</p>
<u>เจตคติ</u>	หมายถึง	<p>ความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวระหว่างความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ทั้งด้านความคิด ความเชื่อ และอารมณ์ความรู้สึก ของบุคคลต่อสิ่งต่างๆ และส่งผลต่อแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมโต้ตอบในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมายของทัศนคตินั้น</p>
<u>วัยรุ่นไทย</u>	หมายถึง	<p>บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 16-22 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่เคยบริโภคละครโทรทัศน์ไทยและเกาหลี</p>
<u>อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน</u>	หมายถึง	<p>เพื่อนทั้งในโรงเรียน และมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดค่านิยมในการแสดงออก เจตคติ และพฤติกรรมที่ยอมรับได้ของวัยรุ่น</p>

<u>คุณลักษณะของละครโทรทัศน์</u>	หมายถึง	โครงสร้างการเล่าเรื่องและการผลิตของละครไทย และเกาหลี
<u>ละครโทรทัศน์เกาหลี</u>	หมายถึง	ละครที่ผลิตขึ้นในประเทศเกาหลีใต้ และถูกซื้อลิขสิทธิ์เข้ามาออกอากาศที่สถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย โดยนำเสนอเรื่องราวที่ดำเนินติดต่อกันไป ด้วยผู้แสดงชุดเดียวกันตลอด และออกอากาศเป็นประจำทุกสัปดาห์ หรือมีการบันทึกลงแผ่นซีดีหรือวีซีดีเพื่อจำหน่าย หรือมีการเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต โดยมีการพากย์หรือมีคำบรรยายเป็นภาษาไทย
<u>ละครโทรทัศน์ไทย</u>	หมายถึง	ละครที่ผลิตขึ้นในประเทศไทย และออกอากาศที่สถานีโทรทัศน์ในประเทศไทยช่องฟรีทีวี โดยนำเสนอเรื่องราวที่ดำเนินติดต่อกันไป ด้วยผู้แสดงชุดเดียวกันตลอด และออกอากาศเป็นประจำทุกสัปดาห์
<u>กระแสวัฒนธรรมเกาหลี</u>	หมายถึง	สินค้าทางวัฒนธรรม อาทิเช่น การท่องเที่ยว การศึกษา ทัศนคติต่างๆ รวมถึงการแต่งหน้าและแต่งกายตามวัฒนธรรมเกาหลีของวัยรุ่นไทย ซึ่งมีผลมาจากการบริโภคสื่อละครโทรทัศน์เกาหลี

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.) ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- ละครไทย
- ละครเกาหลี

2.) ตัวแปรตาม ได้แก่

- เจตคติด้านต่างๆ แบ่งได้ดังนี้

- ด้านอารมณ์และความรู้สึก ยกตัวอย่างเช่น ความสนุกสนาน กู๊กก็น่ารัก ผ่อนคลาย ซึ่งกินใจ เคี้ยว ไส้กเสียวใจ เป็นต้น
- ด้านความคิดและปัญญา ยกตัวอย่างเช่น การส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรม การสำนึกรักถิ่นกำเนิด การส่งเสริมสถาบันครอบครัว เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เป็นต้น
- ด้านพฤติกรรม ยกตัวอย่างเช่น การโต้ตอบด้วยถ้อยคำที่รุนแรง การทำร้ายร่างกาย ความรุนแรงทางเพศ ความก้าวร้าว เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.) ได้ทราบถึงเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลีว่า มีความเหมือน หรือแตกต่างกัน อย่างไรบ้าง
- 2.) ได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความนิยมละครไทยและละครเกาหลีของวัยรุ่นไทย
- 3.) ได้ทราบเหตุผลต่างๆ อีกมากมายที่ทำให้ละครไทย หรือละครเกาหลีสามารถครองใจวัยรุ่นไทยอยู่ได้ในปัจจุบัน

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย และประกอบกับการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับงานวิจัยนี้เพิ่มขึ้นอีกด้วย ซึ่งมีดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เรื่องเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี คือวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 200 คน โดยแบ่งเป็นเพศชาย 100 คน และเพศหญิง 100 คน ซึ่งมีอายุระหว่าง 16-22 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ คณะหรือสายการเรียน สถานศึกษา
- แบบสอบถามความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อองค์ประกอบด้านต่างๆ ของละครไทย และละครเกาหลี
- แบบสอบถามความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อองค์ประกอบด้านเจตคติของละครไทย และละครเกาหลี

แบบสอบถามความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี ได้รับการพัฒนาขึ้นจากกลุ่มของข้าพเจ้าเอง โดยอ้างอิงมาจากการทำคำถามปลายเปิดสำรวจกลุ่มตัวอย่างเสียก่อน แล้วจึงนำมาพัฒนาเป็นข้อกระทง และแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ตามลำดับ

การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้สำหรับการสำรวจเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1.) ศึกษา และวิเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาทั้งหมด
- 2.) กำหนดขอบเขตโครงสร้างเนื้อหาที่จะสอบถามเกี่ยวกับ "เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี" ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 16-22 ปี
- 3.) การหาความเชื่อเด่นชัด (Salient belief) ที่เกี่ยวกับองค์ประกอบด้านต่างๆ ของละครไทย และละครเกาหลีในความคิดเห็นของวัยรุ่นไทย รวมไปถึงองค์ประกอบด้านความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมอีกด้วย

โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามปลายเปิด (Open Questions) ให้เพื่อนที่คณะ เพื่อนต่างคณะ ในมหาวิทยาลัย และเพื่อนต่างมหาวิทยาลัย ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด เป็นผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น โดยมีจำนวนทั้งหมด 30 คน เพื่อสำรวจความคิดเห็นทางด้านเจตคติที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี ให้ออกมาเป็นรูปธรรมชัดเจนมากยิ่งขึ้น (แสดงรายละเอียดไว้ในภาคผนวก ข.) โดยในแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับนี้ จะมีคำถามทั้งหมดอยู่ 2 ข้อหลักๆ ก็คือ

- ให้ตอบประเภทของละครว่า ถ้าให้เลือกติดตามชม จะติดตามชมละครไทย หรือ ละครเกาหลี มากกว่ากัน
- หลังจากตอบประเภทของละครแล้ว ก็จะถามต่อว่า เหตุผลที่ทำให้เลือกติดตามชมละครประเภทนั้น เป็นเพราะอะไร (จะมีหัวข้อย่อยๆ ให้แสดงความคิดเห็น ยกตัวอย่างเช่น ตัวละคร ฉากและสถานที่ ลักษณะการถ่ายทำ การส่งผ่านอารมณ์ถึงผู้ชม เป็นต้น)

4.) ผู้วิจัย ทำการคัดเลือก จุดสำคัญ (Key word) ที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 30 คนตอบมาให้ในแบบสอบถามความคิดเห็น (ซึ่งมีทั้งเป็นประโยคแสดงความคิดเห็น และเป็นคำคุณศัพท์) มาจัดหมวดหมู่ให้มีความเข้าใจง่ายขึ้น และยังมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

โดยในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำทั้งประโยคแสดงความคิดเห็น และ คำคุณศัพท์ที่ได้ทำการคัดเลือกจากแบบสอบถามความคิดเห็นไว้แล้ว มาสร้างมาตรวัด โดยจะมีการแบ่งเป็นด้านๆ ของแต่ละองค์ประกอบออกอย่างชัดเจน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าใจได้ อย่างทันที่ และยังสามารถต่อการคิดผลของผู้วิจัย ในช่วงทำอีกด้วย ซึ่งผู้วิจัยสามารถแบ่ง จำแนกออกมาได้ทั้งหมด 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 : ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบด้านต่างๆ ของละครไทย และละครเกาหลี

ส่วนที่ 3 : ความคิดเห็นที่เกี่ยวกับอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมในละครไทย และละคร เกาหลี

เกณฑ์การให้คะแนน

5	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความเป็นอย่างดี
4	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความ
3	หมายถึง	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับข้อความพอๆ กัน
2	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยกับข้อความ
1	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยกับข้อความเป็นอย่างดี

5.) ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี มาวิเคราะห์ข้อ กระทบ และเลือกเฉพาะข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ในการคัดเลือก เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

6.) ผู้วิจัยนำแบบสำรวจที่สร้างขึ้นมาทดสอบหาความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) โดยมีวิธีการดังนี้

 การทดสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการนำแบบสำรวจไปให้อาจารย์ที่ ปรึกษาตรวจสอบและแนะนำ แล้วผู้วิจัยก็ได้มีการนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีความถูกต้อง ทางภาษา และครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการทั้งหมด จนกระทั่งแบบสำรวจมีความสมบูรณ์มากขึ้น

 การทดสอบหาความเที่ยง (Reliability) โดยผู้วิจัยได้นำมาตรวัดเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละคร ไทย และละครเกาหลีที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไป ทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตนักศึกษาระดับ

ปริญญาตรี ที่มีคุณสมบัติด้านต่างๆ คล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งหมด 20 คน โดยมีการทดสอบหาค่าความเที่ยง ด้วยวิธีการให้กลุ่มตัวอย่าง 20 คนทำแบบทดสอบถามชุดเดียวกันสองครั้ง โดยการทำการครั้งที่สอง จะถัดจากการทำแบบสอบถามในครั้งแรกสองสัปดาห์ (Coefficient of stability หรือ Test-retest)

ผลการทดสอบความเที่ยง

ตารางที่ 1

แสดงผลการทดสอบความเที่ยง โดยใช้วิธี Coefficient of stability หรือ test-retest เพื่อหาความสอดคล้องของมาตรวัดเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย

คะแนนรวมของการทำแบบทดสอบ	N	Std. Deviation	Sig. (2-tailed)	Pearson Correlation
คะแนนรวมของละครไทยครั้งที่ 1	20	27.84	.000	.892
คะแนนรวมของละครไทยครั้งที่ 2	20	27.21	.000	

ตารางที่ 2

แสดงผลการทดสอบความเที่ยง โดยใช้วิธี Coefficient of stability หรือ test-retest เพื่อหาความสอดคล้องของมาตรวัดเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครเกาหลี

คะแนนรวมของการทำแบบทดสอบ	N	Std. Deviation	Sig. (2-tailed)	Pearson Correlation
คะแนนรวมของละครเกาหลีครั้งที่ 1	20	24.85	.000	.837
คะแนนรวมของละครเกาหลีครั้งที่ 2	20	21.57	.000	

เมื่อดูจากตารางที่ 1 และตารางที่ 2 แล้ว จึงสรุปได้ว่า คะแนนรวมเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี มีความสอดคล้องกันระหว่างการทำแบบสอบถามครั้งที่หนึ่ง และครั้งที่สอง หรือเรียกอีกแบบหนึ่งว่า แบบสอบถามฉบับนี้ผ่านการทดสอบความเที่ยงครบทุกขั้นตอนเรียบร้อยแล้ว โดยละครไทย มีค่า Pearson Correlation อยู่ที่ .892 ส่วนทางด้านละครเกาหลีอยู่ที่ .837

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลีครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจำนวน 3 ครั้งด้วยกัน

ครั้งที่ 1 : ผู้วิจัยร่วมกันสร้างคำถามปลายเปิด (Open Question) ขึ้นมา เพื่อสำรวจความคิดเห็นเบื้องต้นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี ในช่วงเดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2554

ครั้งที่ 2 : เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ข้อกระทงแต่ละข้ออย่างละเอียดและชัดเจน โดยเก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม พุทธศักราช 2554

ครั้งที่ 3 : เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาจริง ซึ่งการเก็บข้อมูลส่วนนี้ อยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคม พุทธศักราช 2554

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

- ❖ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นเบื้องต้นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี ไปให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีอายุตามกำหนด (16-22 ปี) จำนวน 20 คน โดยที่เป็นเพื่อนในคณะ เพื่อนต่างคณะ และเพื่อนจากมหาวิทยาลัยอื่น คละกันไป คนละ 1 ชุด
- ❖ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ออกข้อกระทงเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน คนละ 1 ชุด เพื่อตรวจสอบ และคัดเลือกข้อกระทงที่มีความเหมาะสมและชัดเจน

- ❖ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี ซึ่งได้รับการคัดสรรข้อกระทงในขั้นตอนสุดท้ายเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน แบ่งเป็นชาย 100 คน และหญิง 100 คน โดยมีช่วงอายุระหว่าง 16-22 ปี คนละ 1 ชุด ซึ่งในแบบสอบถามความคิดเห็นจะมีช่องว่างให้เติมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอีกด้วย
- ❖ ก่อนที่จะแจกแบบสอบถามทุกครั้ง ผู้วิจัยจะอธิบายวัตถุประสงค์ของการสำรวจก่อนเป็นประจำ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงความสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ เกิดความตั้งใจที่จะตอบแบบสอบถาม และการให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จะต้องตรงกับความเป็นจริง
- ❖ ผู้วิจัยมีการชี้แจงขั้นตอนและวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด พร้อมกับเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างซักถามได้อย่างเต็มที่ ถ้าหากยังไม่เข้าใจในประเด็นใด ก่อนที่จะเริ่มทำแบบสอบถาม หลังจากนั้น จึงเริ่มลงมือทำแบบสอบถามได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการสำรวจเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลีครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยสถิติที่ใช้ทดสอบ ก็คือ *t-test* เพื่อดูความแตกต่างทางด้านเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี ในองค์ประกอบด้านต่างๆ

บทที่ 3

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยเชิงสำรวจในหัวข้อ “เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี” ในครั้งนี้ กลุ่มผู้วิจัยจะนำเสนอออกมาเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ ซึ่งในแต่ละส่วนก็อาจจะมีส่วนย่อยๆ บางประเด็นที่มีความน่าสนใจรวมเข้าไปด้วยก็เป็นได้ โดยยึดเอาตัวแปรตามและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นหลัก กล่าวคือ การนำเสนอสมมติฐานที่กลุ่มผู้วิจัยตั้งขึ้น ผนวกกับตัวแปรตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น มาวิเคราะห์หาค่าสถิติร่วมกัน เพื่อจะได้นำเสนอออกมาในรูปแบบที่มีความสอดคล้องกัน ไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการง่ายและสะดวกต่อความเข้าใจของคนทั่วไป และทำให้เห็นภาพการวิจัยเชิงสำรวจอย่างชัดเจนมากขึ้นอีกด้วย ซึ่งกลุ่มผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ส่วนตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 : ได้แก่ ข้อมูลเชิงบรรยาย ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะทางประชากรทั้งหมด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของละครที่กลุ่มตัวอย่างรับชม และ จำนวนชั่วโมงในการรับชมละครแต่ละประเภทของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 : เป็นการทดสอบสมมติฐานที่มีอยู่ว่า “เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครเกาหลีมีความแตกต่างกับเจตคติที่มีต่อละครไทย” ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

- ด้านองค์ประกอบต่างๆ ของละครไทยและละครเกาหลี ซึ่งประกอบไปด้วยความคิดเห็นทางด้านนักแสดง ฉาก สถานที่ และเนื้อเรื่อง
- เจตคติทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์และความรู้สึก ด้านความคิดและปัญญา และด้านพฤติกรรม หลังจากที่ถูกกลุ่มตัวอย่างได้รับชมละครไทยและละครเกาหลีเรียบร้อยแล้ว

ตอนที่ 1 ข้อมูลเชิงบรรยาย

ผลการวิจัยในส่วนนี้ กลุ่มผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในเชิงประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประเภทของละครที่กลุ่มตัวอย่างรับชม และจำนวนชั่วโมงในการชมละครต่อสัปดาห์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ (N = 200)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	100	50.00
หญิง	100	50.00
รวม	200	100.00

เพศ

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คนตามเพศแล้ว พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย 100 คน หรือร้อยละ 50.00 และเพศหญิงจำนวน 100 คน หรือร้อยละ 50.00 เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 2

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ (N = 200)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
16 ปี	34	17.00
17 ปี	21	10.50
18 ปี	35	17.50
19 ปี	21	10.50
20 ปี	15	7.50
21 ปี	27	13.50
22 ปี	47	23.50
รวม	200	100.00

อายุ

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คนตามอายุแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 22 ปี จำนวน 47 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 23.50 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงอายุ 18 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงอายุ 16 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงอายุ 21 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงอายุ 17 และ 19 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุดอยู่ในช่วงอายุ 20 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 3

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา (N = 200)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
กำลังศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย	73	36.50
กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี	127	63.50
รวม	200	100.00

ระดับการศึกษา

จากการจำแนกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน ตามระดับการศึกษาแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 4

จำนวนและร้อยละของชั่วโมงเฉลี่ยในการรับชมละครไทย ละครเกาหลี และละครของประเภทอื่นๆ ของกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทของละคร	จำนวน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	ร้อยละ
ละครไทย	4.53	39.52
ละครเกาหลี	3.75	32.77
อื่นๆ	3.17	27.71
รวม	11.42	100

จำนวนชั่วโมงในการรับชมละครไทยและละครเกาหลี

จากการประมวลข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน ชั่วโมงการรับชมละครไทยมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.53 ชั่วโมง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 39.52 รองลงมาเป็นจำนวนชั่วโมงการรับชมละครเกาหลี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.75 ชั่วโมง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 32.77 และสุดท้าย เป็นจำนวนชั่วโมงการรับชมละครประเภทอื่นๆ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.17 ชั่วโมง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 27.71 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

กลุ่มผู้วิจัยได้ร่วมกันตั้งสมมติฐานในการวิจัยขึ้นมาว่า “เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครเกาหลี มีความแตกต่างกับเจตคติที่มีต่อละครไทย” ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นต่างๆ ทั้งด้านองค์ประกอบของละครไทยและละครเกาหลี และยังมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเจตคติของกลุ่มตัวอย่างหลังจากที่ได้รับชมละครเรียบร้อยแล้วอีกด้วย ซึ่งกลุ่มผู้วิจัยจะแสดงผลการทดสอบสมมติฐานให้ทราบดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5

ผลการเปรียบเทียบผลรวม “ด้านองค์ประกอบต่างๆ” ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 200 คนที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี ซึ่งประกอบไปด้วยความคิดเห็นทางด้านนักแสดง ฉาก สถานที่ และเนื้อเรื่อง

ประเภท	N	Mean	SD.	t	Sig. (2-tailed)
ละครไทย	200	59.34	10.89		
ละครเกาหลี	200	64.22	10.73	-5.19	.000***

*** Significant at the .001 level (2-tailed).

ด้านองค์ประกอบต่างๆ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ยด้านองค์ประกอบต่างๆ ของละครไทย มีค่าเท่ากับ 59.34 คะแนน ($M = 59.34, SD = 10.89$) ส่วนละครเกาหลีมีค่าเฉลี่ยเป็น 64.22 คะแนน ($M = 64.22, SD = 10.73$) ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = -5.19, p < .001$) แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ละครไทยและละครเกาหลีมีองค์ประกอบด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านนักแสดง ฉาก สถานที่ และเนื้อเรื่องแตกต่างกัน

ตารางที่ 6

ผลการเปรียบเทียบผลรวม “ด้านอารมณ์และความรู้สึก” หลังจากที่ถูกกลุ่มตัวอย่างทั้ง 200 คน รับชมละครไทยและละครเกาหลีเรียบร้อยแล้ว

ประเภท	N	Mean	SD.	t	Sig. (2-tailed)
ละครไทย	200	31.71	7.67		
ละครเกาหลี	200	35.02	7.03	-6.49	.000***

*** Significant at the .001 level (2-tailed).

ด้านอารมณ์และความรู้สึก

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ยด้านอารมณ์และความรู้สึกของละครไทย หลังจากที่ถูกกลุ่มตัวอย่างรับชมละครเรียบร้อยแล้ว มีค่าเท่ากับ 31.71 คะแนน ($M = 31.71, SD = 7.67$) ส่วนละครเกาหลีมีค่าเฉลี่ยเป็น 35.02 คะแนน ($M = 35.02, SD = 7.03$) ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = -6.49, p < .001$) แสดงให้เห็นว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างรับชมละครไทยและละครเกาหลีเรียบร้อยแล้ว จะมีเจตคติทางด้านอารมณ์และความรู้สึกแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 7

ผลการเปรียบเทียบผลรวม “ด้านความคิดและปัญญา” หลังจากที่ถูกกลุ่มตัวอย่างทั้ง 200 คน รับชมละครไทยและละครเกาหลีเรียบร้อยแล้ว

ประเภท	N	Mean	SD.	t	Sig. (2-tailed)
ละครไทย	200	25.15	6.08		
ละครเกาหลี	200	26.33	5.59	-2.68	.008**

** Significant at the .01 level (2-tailed).

ด้านความคิดและปัญญา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ยด้านความคิดและปัญญาของละครไทย หลังจากที่ถูกกลุ่มตัวอย่างรับชมละครเรียบร้อยแล้ว มีค่าเท่ากับ 25.15 คะแนน ($M = 25.15$, $SD = 6.08$) ส่วนละครเกาหลีมีค่าเฉลี่ยเป็น 26.33 คะแนน ($M = 26.33$, $SD = 5.59$) ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = -2.68$, $p < .01$) แสดงให้เห็นว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างรับชมละครไทยและละครเกาหลีเรียบร้อยแล้ว จะมีเจตคติทางด้านความคิดและปัญญาแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 8

ผลการเปรียบเทียบผลรวม “ด้านพฤติกรรม” หลังจากที่ถูกกลุ่มตัวอย่างทั้ง 200 คน รับชมละครไทย และละครเกาหลีเรียบร้อยแล้ว

ประเภท	N	Mean	SD.	t	Sig. (2-tailed)
ละครไทย	200	39.91	11.66		
				2.07	.040*
ละครเกาหลี	200	38.55	11.00		

* Significant at the .05 level (2-tailed).

ด้านพฤติกรรม

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ยด้านพฤติกรรม หลังจากที่ถูกกลุ่มตัวอย่างรับชมละครไทยเรียบร้อยแล้ว มีค่าเท่ากับ 39.91 คะแนน ($M = 39.91$, $SD = 11.66$) ส่วนละครเกาหลีมีค่าเฉลี่ยเป็น 38.55 คะแนน ($M = 38.55$, $SD = 11.00$) ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.07$, $p < .05$) แสดงให้เห็นว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างรับชมละครไทยและละครเกาหลีเรียบร้อยแล้วจะมีเจตคติทางด้านพฤติกรรมแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง “เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี” ซึ่งได้นำเสนอในบทที่ผ่านมา กลุ่มผู้วิจัยจึงขออภิปรายผลการวิจัยดังกล่าว โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 : การอภิปรายผลการวิจัยด้านองค์ประกอบต่างๆ ของละครไทยและละครเกาหลี ในความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ด้านนักแสดง ฉาก สถานที่ และเนื้อเรื่อง

ตอนที่ 2 : การอภิปรายผลการวิจัยด้านเจตคติ หลังจากที่ถูกกลุ่มตัวอย่างได้เคยรับชมละครไทยและละครเกาหลีมาเรียบร้อยแล้ว ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์และความรู้สึก ด้านความคิดและปัญญา และด้านพฤติกรรม

โดยผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ทั้งสองส่วนสนับสนุนสมมติฐานที่กลุ่มผู้วิจัยได้ร่วมกันตั้งขึ้นไว้ตั้งแต่แรก ซึ่งก็คือ “เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครเกาหลี มีความแตกต่างกับเจตคติที่มีต่อละครไทย” ซึ่งสามารถอธิบายได้ตามแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1

ด้านองค์ประกอบต่างๆ ของละครไทยและละครเกาหลี ในความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ด้านนักแสดง ฉาก สถานที่ และเนื้อเรื่อง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักแสดงของละครไทยเป็นที่รู้จักมากกว่าละครเกาหลี เนื่องจากนักแสดงไทยก็น่าจะเป็นที่รู้จัก หรือผู้ชมโทรทัศน์ทุกคนสามารถพบเห็นผลงาน และอาจจะมีโอกาสได้พบเห็นตัวจริงอยู่บ่อยครั้งกว่านักแสดงเกาหลี ทำให้เป็นที่คุ้นตาของผู้ที่บริโภคสื่อต่างๆ ได้อย่างแพร่หลาย อีกทั้งวงการบันเทิงไทย มักจะใช้นักแสดงที่กำลังได้รับความนิยมจากผู้ชมในขณะนั้นมานำแสดงละคร โดยจะเห็นได้ว่า ในบางสถานี ก็จะมีนักแสดงที่กำลังเป็นที่นิยมแสดงละครติดต่อกันอยู่หลายเรื่อง อาจจะพูดได้ว่า ในหนึ่งปี นักแสดงคนนั้นอาจจะแสดงละครเป็นว่าเล่น แต่สำหรับละครเกาหลี ซึ่งมีช่วงเวลาในการฉายในประเทศไทยที่น้อยกว่าอย่างเห็นได้ชัด

ทำให้นักแสดงเกาหลีไม่เป็นที่คุ้นตามากเท่ากับนักแสดงไทย และข้อมูลจากประเทศเกาหลียังได้กล่าวอีกว่า การที่นักแสดงคนหนึ่ง จะได้แสดงละครเรื่องหนึ่ง จะต้องมีการคัดเลือกอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และยังมีแนวโน้มที่จะแสดงเรื่องหนึ่งต่อปีเพียงเท่านั้น อีกทั้งนักแสดงที่นอกเหนือจากตัวแสดงหลักแล้ว อาจไม่เป็นที่นิยมเท่าที่ควร และอาจจะได้รับกระแสจากผู้ชมในเมืองไทยได้อีกด้วย เพราะฉะนั้น ด้วยเหตุผลต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ทำให้วัยรุ่นไทยเกิดการรับรู้ว่าละครเกาหลีใช้นักแสดงหลากหลายกว่าละครไทย

นอกจากนี้การวิเคราะห์ของมุลยังพบว่า วัยรุ่นไทยมองว่าการแต่งหน้าของนักแสดงในละคร เกาหลีมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในละครมากกว่าการแต่งหน้าในละครไทย ซึ่งถ้าดูจากการเก็บแบบสอบถามปลายเปิด (Open Question) ก่อนการทำวิจัยจริงแล้ว จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการหยิบยกจากที่ไม่สมจริงในละครไทยมาร่วมอภิปรายกับกลุ่มผู้วิจัยฟังอยู่บ่อยครั้ง ได้แก่ ฉากตอนนอนหรือตอนป่วยในละครไทย จะพบว่านักแสดงยังคงแต่งหน้า ติดขนตาปลอม รวมถึงทรงผมที่สวยงามเกินความเป็นจริง หรือ อาจจะเป็นฉากที่ตัวเอกของเรื่องจะต้องแสดงอาการเสียใจ ซึ่งพบว่า นักแสดงไทยส่วนใหญ่ ในขณะที่ร้องไห้เสียใจก็ยังคงดูดีอยู่เสมอ แต่ในละครเกาหลีนักแสดงจะร้องไห้เสียใจอย่างเต็มที่ โดยที่ไม่ห่วงภาพลักษณ์ที่จะออกสู่สายตาประชาชนกันเลยทีเดียว ซึ่งสอดคล้องกับอุปนิสัยของคนเกาหลีจากงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง พบว่า คนเกาหลีจะเป็นคนที่มีการทำงานหนักอยู่ตลอดเวลา และที่สำคัญต้องดิ้นรน เพื่อความอยู่รอดของตนเองและบุคคลรอบข้าง ไม่เว้นแม้กระทั่งในวงการบันเทิงเกาหลีที่มีการแข่งขันกันสูงเช่นเดียวกัน นักแสดงทุกคนจึงพยายามแสดงให้สมบทบาทมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จึงเป็นข้อสรุปได้ว่า วัยรุ่นไทยมีความคิดเห็นว่าการแต่งหน้าของนักแสดงในละครเกาหลีมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในละครมากกว่าการแต่งหน้าในละครไทย

นอกจากนี้ เนื้อเรื่องของละครไทยมีความเข้าใจง่ายมากกว่าละครเกาหลี ตามความคิดเห็นของวัยรุ่นไทย เนื่องจากละครไทยมีเนื้อเรื่องและการดำเนินบทบาทของตัวละครตามวัฒนธรรมไทย ทำให้ผู้รับชมสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องและบทบาทของตัวละครได้ง่าย เพราะส่วนใหญ่แล้ว ในแต่ละเรื่องก็สิ่งที่อยู่รอบตัวเราในชีวิตประจำวันอยู่แล้วแทบทั้งสิ้น

แต่ในทางตรงกันข้าม ผลการวิจัยพบว่า ละครเกาหลีมีเนื้อเรื่องสร้างสรรค์ มีสาระ น่าติดตาม เนื้อเรื่องไม่ยึดเยื้อ ดูได้ทุกเพศทุกวัยและนำเสนอหลายแง่มุมมากกว่าละครไทย จากการ

เก็บแบบสอบถามปลายเปิด (Open Question) ก่อนที่จะทำการวิจัยจริง กลุ่มตัวอย่างได้เปิดเผยว่า การที่ละครเกาหลีเข้ามามีบทบาทในไทยได้มากในปัจจุบัน เนื่องมาจากการที่คนไทยเริ่มเปิดใจกับเค้าโครงเรื่องเดิมๆ ของละครไทย มีแต่ความจำเจ ไม่มีความแปลกใหม่ พุดได้ว่า เพียงแค่ดูตัวอย่างละครแค่ชั่วคราว ก็พอคาดการณ์ตอนจบของละครเรื่องนั้นได้เลยอย่างใดอย่างนั้น แต่สำหรับละครเกาหลีแล้ว รัฐบาลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการสร้าง การตลาด เพื่อให้ละครมีความน่าติดตาม น่าสนใจ และสามารถติดตามได้ทั่วประเทศ ไม่ปล่อยให้เอกชนเป็นผู้ผลิตฝ่ายเดียว โดยพยายามสร้างภาพลักษณ์เฉพาะตัวให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป นอกจากนี้ ยังมีแผนการตลาด โดยการโปรโมทตัวนักแสดงร่วมกับการโปรโมทละครไปด้วย จึงทำให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

นักแสดงนำในละครเกาหลีก็มักจะมีรูปร่างหน้าตาและบุคลิกดีกว่านักแสดงในละครไทย เพราะ แต่ละเรื่องล้วนผ่านการคัดสรร ทั้งนักแสดงนำและนักแสดงแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม และที่กำลังเป็นที่นิยมคือการนำนักร้องที่มีชื่อเสียงของประเทศเกาหลีไปเปลี่ยนบทบาทมาเป็นนักแสดง ซึ่งก็สามารถสร้างกระแสตอบรับได้อย่างมาก

ในด้านของฉาก พบว่าวัยรุ่นไทยรับรู้ว่ามีฉากในละครเกาหลีที่สวยงาม ฉากในละครเกาหลีเป็นสถานที่คุ้นเคย เข้ากับจังหวะอารมณ์ของตัวละคร สามารถเดินทางไปได้ แสดงถึงวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องอย่างชัดเจนมากกว่าละครไทย ตามแผนการของรัฐบาลเกาหลีที่ได้ได้สังเกตเห็นถึงประโยชน์ของการพัฒนาให้วัฒนธรรมเกาหลีกลายเป็นสินค้าชนิดหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศ จึงจัดตั้ง “องค์การวัฒนธรรมและสื่อบันเทิงเกาหลี” (Korea Culture and Content Agency - KOCCA) เพื่อพัฒนากลยุทธ์ การถ่ายทอดเนื้อหาสาระความเป็นเกาหลีให้ผู้คนทั่วไปได้ติดตามชมอย่างใกล้ชิดมากขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการผลิตละคร ย่อมมีการคัดสรรฉากและสถานที่ที่สวยงามและมีชื่อเสียง ให้ผู้รับชมซึมซับวัฒนธรรมเกาหลีได้มากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งอิทธิพลของละครเกาหลีก็ส่งผลต่อธุรกิจการท่องเที่ยว อีกด้วย โดยถ้าดูจากสถิติในหนังสือ ตีตลาดโลก ที่สามารถอ้างอิงได้แล้วนั้น อัตราจำนวนนักท่องเที่ยวไทยมีการไปท่องเที่ยวประเทศเกาหลีเพิ่มขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา

จากงานวิจัยของไศลทิพย์ จารุภูมิ (2535) ซึ่งศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมละครโทรทัศน์ เป็นเวลาอย่างต่ำ 5 ปีขึ้นไป สรุปได้ว่า ความพึงพอใจหลักที่ได้รับจากละครโทรทัศน์ คือ ความสนุกสนานเพลิดเพลินจากเนื้อเรื่อง ดารา ฉาก การแต่งกาย การผจญภัยหรือหักเหลี่ยม

จากความเครียด ในปัญหาชีวิตประจำวัน ซึ่งนำมาสนับสนุนผลการอภิปรายผลการวิจัยที่กล่าวไว้ข้างต้นได้เป็นอย่างดี

ตอนที่ 2

ด้านเจตคติ หลังจากที่ถูกกลุ่มตัวอย่างได้เคยรับชมละครไทยและละครเกาหลีมาเรียบร้อยแล้ว ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์และความรู้สึก ด้านความคิดและปัญญา และด้านพฤติกรรม

จากการทดสอบสมมติฐาน ทำให้ได้ข้อสรุปว่า เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี หลังจากที่ถูกกลุ่มตัวอย่างได้รับชมละครทั้งสองประเภทเรียบร้อยแล้ว มีความแตกต่างกัน โดยมีเจตคติสองด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งได้แก่ เจตคติทางด้านอารมณ์ และความรู้สึก กับเจตคติทางด้านความคิด และปัญญา ส่วนเจตคติอีกหนึ่งด้านที่มีความแตกต่างกัน แต่อาจจะยังไม่ชัดเจนมากนัก ได้แก่ เจตคติทางด้านอารมณ์ และการกระทำ

ส่วนที่หนึ่งที่ถูกกลุ่มผู้วิจัยจะนำมาอภิปราย ก็คือ เจตคติทางด้านอารมณ์ และความรู้สึก ซึ่งจากผลการวิจัย ก็พบว่า ระหว่างละครไทยและละครเกาหลีมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยด้านที่ละครไทยมีมากกว่าละครเกาหลี ในเจตคติของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่หลังจากที่ได้รับชมละครไทยเรียบร้อยแล้ว ก็คือ ด้านความอิจฉาริษยา และ ความโกรธแค้นที่มีต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า รูปแบบของละครไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน มีการนำเสนอในรูปแบบที่มีตัวละครตัวหนึ่ง ซึ่งวงการโทรทัศน์ อาจจะใช้คำว่า “ตัวอิจฉา หรือ ตัวร้าย” มาสร้างสีสันให้กับละครเรื่องนี้ๆ อยู่เสมอ ซึ่งก็จะมีการแสดงออกแตกต่างกันไปในแต่ละเรื่อง และที่เห็นได้อย่างชัดเจนที่สุดในปัจจุบัน ก็คือ การตบตีแย่งชิงตัวเอกภายในเรื่อง, การทำทุกวิถีทาง ไม่ว่าจะเป็สิ่งที่ชั่วร้ายเพียงใด แต่ก็พร้อมที่จะทำ เพื่อที่จะชิงตัวเอกมาเป็นของตนเอง, การแสดงถึงความแค้น ไม่ว่าจะเป็ทางสีหน้า คำพูด ท่าทาง ความรู้สึกที่มีต่อนางเอก ที่ได้รับความรักจากพระเอก ฯลฯ แม้กระทั่งวงการสื่อในปัจจุบัน ยังต้องออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ และช่วงเวลา ในการฉายละครไทย ที่มีเนื้อหาแตกต่างกันออกไป ตามประเภทที่ทางกระทรวงกำหนดไว้ ซึ่งสิ่งต่างๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น จึงเป็นข้อคิดที่ดี ในการอภิปรายถึงผลการวิจัยที่เกิดขึ้น

เมื่อนำผลการอภิปรายของกลุ่มผู้วิจัย มาผนวกกับงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานวิจัยของเสรี วงษ์มณฑา (2531) ซึ่งศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและพฤติกรรมต่อความรุนแรงของเยาวชนกับพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนไทยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ระดับปานกลาง ช่วงเวลาที่เปิดรับชมมากที่สุด คือ เวลา 20.00-21.00 น. และ นิยมละครหรือภาพยนตร์ไทยประเภทชีวิต ซึ่งก็ตรงกับช่วงเวลาในการรับชมละครไทยหลังข่าว ที่ส่วนใหญ่แล้ว มีเนื้อหารุนแรงและแสดงถึงความอิจฉา ริษยา โกรธแค้นถึงสิ่งต่างๆ พอดี

นอกจากนี้ งานวิจัยของเสรี วงษ์มณฑา ยังพบว่า ความถี่ในการเปิดรับรายการโทรทัศน์มีความสัมพันธ์ต่อเจตคติในการแก้ปัญหา กล่าวคือ เยาวชนไทยที่มีความถี่ในการเปิดรับชมโทรทัศน์มาก จะมีเจตคติที่เห็นด้วยกับการแก้ปัญหาด้วยวิธีการรุนแรงมากขึ้น

ยังมีงานวิจัยอีกสองส่วน ที่สนับสนุนผลการวิจัยของเสรี วงษ์มณฑา ได้แก่ งานวิจัยของพระมหาชัยนาท อรรคบุตร (2544) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจจากการชมละครโทรทัศน์ พบว่า วัยรุ่นไทยมีความตั้งใจในการชมละครค่อนข้างมาก เมื่อพบเรื่องที่ถูกใจแล้ว โดยจะไม่เปลี่ยนช่องเลยแม้แต่น้อย และงานวิจัยเรื่อง “The Effects of Media Violence on Attitudes, Emotions, and Cognitions” (Brendan Gail Rule & Tamara J. Ferguson, 1986) ศึกษาถึงตัวแปรกลางระหว่างการรับสื่อที่มีความรุนแรงกับความก้าวร้าว โดยเน้นศึกษาถึงบทบาททางด้านความคิด และกระบวนการกระตุ้นทางอารมณ์ ซึ่งมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ผลปรากฏว่า สื่อมีผลต่อการกระตุ้นทางอารมณ์. การลดอารมณ์ความรู้สึก (Emotional Desensitization) ของผู้รับชมสื่อที่มีความรุนแรงเหล่านั้น เพราะฉะนั้น จะต้องระวังประเด็นเหล่านี้ให้มาก และในขณะเดียวกัน ก็ต้องให้ความสำคัญกับการรับชมละครโทรทัศน์ของวัยรุ่นให้มากขึ้นตามไปด้วย

แต่จากการวิจัยของตรีรัตน์ นิลรัตน์ (2536) ได้มีการศึกษาเรื่อง การเปิดรับชมละครโทรทัศน์กับการรู้ถึงประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อการพัฒนาตนเองของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ส่วนใหญ่แล้ว ช่วงเวลาที่วัยรุ่นไทยนิยมเปิดดูละครไทยจะมีสมาชิกในครอบครัวมาเป็นส่วนหนึ่งด้วยเสมอ จึงไม่ต้องเป็นห่วงมากนัก เพราะ มีผู้ใหญ่คอยให้คำแนะนำ และดูแลอย่างใกล้ชิด

ส่วนเจตคติทางด้านอารมณ์และความรู้สึกของวัยรุ่นไทย ที่มีต่อละครเกาหลีมากกว่าละครไทย ได้แก่ ความสนุกสนาน, ความกึ่งกึ่ง น่ารัก, รู้สึกผ่อนคลาย, อยู่มนห่างแห่งความซึ่งกินใจ และ ความเศร้าโศก, รู้สึกอบอุ่นใจ, รู้สึกมีความรัก และรู้สึกถึงมิตรภาพรอบตัว

จากผลการวิจัยของเสรี วงษ์มณฑา (2531) พบว่า เยาวชนไทยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ในวันเสาร์และอาทิตย์ ในช่วงเวลา 9.00-12.00 น. มากที่สุดเช่นเดียวกัน ซึ่งละครเกาหลีที่ออกอากาศในช่วงเวลานี้ส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาน่ารัก กึ่งกึ่ง เช่น ละครเกาหลีเรื่อง You're beautiful, Coffee Prince, Personal Taste เป็นต้น ซึ่งแต่ละเรื่องที่ยกตัวอย่างมานี้ จะนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความรักในด้านที่โรแมนติก และสมหวัง พระเอกนางเอกแสดงความรักต่อกันด้วยความน่ารัก กึ่งกึ่ง และแม้ว่าแต่ละเรื่อง จะการดำเนินเรื่องที่ใกล้เคียงกัน แต่ละครเกาหลี ก็ยังสามารถทำให้ผู้ชมเกิดความคล้อยตามในอารมณ์ได้อยู่เสมอ ยกตัวอย่างเช่น ฉากที่พระเอกให้นางเอกขี่หลัง ภายหลังจากที่นางเอกดื่มสุรา แล้วเกิดการมึนเมา, พระเอกเดินจับมือกับนางเอกท่ามกลางธรรมชาติ สภาพแวดล้อมที่โรแมนติก และมีสภาพอากาศที่หนาวเย็น เป็นต้น ซึ่งทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกผ่อนคลายอารมณ์ ยิ้มระหว่างชมละครโดยที่ไม่รู้ตัว และรู้สึกได้ถึงความรัก ความอบอุ่น และมิตรภาพระหว่างตัวละครที่มีให้กันและกัน

แต่ในบางตอนของละครก็มีเนื้อเรื่องที่พระเอกนางเอกขัดแย้ง หรือเกิดปมปัญหาในเนื้อเรื่องที่ตัวละครต้องจัดการแก้ไขปัญหา ยกตัวอย่างเช่น เหตุการณ์ที่นางเอกต้องเลือกระหว่างพระเอกที่ตัวเขารักหมดหัวใจ กับพระรองที่แสนดีและอบอุ่น ผู้ซึ่งคอยดูแลนางเอกเสมอมา และเมื่อถึงตอนที่นางเอกต้องเลือกคนใดคนหนึ่ง ก็จะต้องถูกอีกคนหนึ่งที่ไม่ได้รับเลือก ไข่มือดึงรั้งไว้ เป็นต้น ซึ่งในฉากเหล่านี้ ละครเกาหลีมักใส่เพลงประกอบละครที่มีทำนองที่เศร้าสร้อย ทำให้ผู้ชมยิ่งเกิดอารมณ์คล้อยตาม ทั้งเกิดความรู้สึกเศร้าและซึ่งไปพร้อมกัน

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบต่างๆ ของละครเกาหลีที่ได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว ส่งผลต่อเจตคติทางด้านอารมณ์ของวัยรุ่นไทย ซึ่งมีทั้งเจตคติทางด้านบวกและด้านลบผสมผสานกันได้อย่างลงตัว นี่จึงอาจจะเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ละครเกาหลีได้รับความนิยมจากวัยรุ่นในปัจจุบันก็เป็นได้ แต่อย่างไรก็ดี ก็ยังมีงานวิจัยมารองรับเกี่ยวกับการที่มีผู้ปกครองมาดูแลอย่างใกล้ชิดเช่นเดียวกับการรับชมละครไทย ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีมาก ๆ สำหรับการรับชมสื่อประเภทละครในสังคมไทยปัจจุบัน

ส่วนต่อมา คือ เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลีในด้านความคิด และปัญญา ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยที่น่าสนใจและควรจะมีการศึกษาเพิ่มเติมเป็นอย่างมาก ก็คือ เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยในด้านความคิด และปัญญา ไม่มีข้อใดเลยที่มากกว่าละครเกาหลี ส่วนทางด้านละครเกาหลีที่มีมากกว่าละครไทย ได้แก่ ในด้านการตระหนักถึงความสามัคคี, ด้านการยอมรับการศัลยกรรม และด้านความมีความเป็นเอกลักษณ์ของวัฒนธรรม

ในด้านการตระหนักถึงความสามัคคี อาจเป็นเพราะความเป็นชาตินิยมของคนเกาหลี ซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยแพร่หลายของคนทั่วไป ความรักชาติที่มีอยู่ในจิตใจได้สำนึกของคนเกาหลีมีพลังอย่างแรงกล้า และในละครเกาหลีส่วนใหญ่ในช่วงเวลาที่วัยรุ่นนิยมรับชม จะมีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับความรัก ระหว่างหนุ่มสาว ไม่ค่อยแสดงเนื้อหาของความขัดแย้งระหว่างตัวละคร หรือความขัดแย้งภายในประเทศมากนัก ซึ่งอาจทำให้ผู้ชมตระหนักรับรู้ได้ถึงภาพความสามัคคีที่เกิดขึ้นในละคร กับองค์รวมของประเทศเกาหลีก็เป็นได้

ในด้านการยอมรับการทำศัลยกรรม สรุปได้ว่า เป็นเพราะพระเอกนางเอก และนักแสดงในละครเกาหลี ส่วนใหญ่ หน้าตาสวยหล่อ และผิวพรรณดี ซึ่งเป็นที่รู้โดยทั่วกันว่านักแสดงส่วนใหญ่ มักผ่านการทำศัลยกรรมมาแล้วทั้งสิ้น ประชาชนเกาหลีเองก็ยอมรับการทำศัลยกรรม การที่วัยรุ่นรับชมละครเกาหลีอาจทำให้ได้ซึมซับเจตคติที่ดีต่อการทำศัลยกรรมไปอย่างไม่รู้ตัว เพราะเห็นว่านักแสดงเกาหลีที่ผ่านทำศัลยกรรมมาแล้ว ล้วนแต่มีหน้าตาที่ดีกันทุกคน มีชื่อเสียง และประสบความสำเร็จ เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปทั้งในและนอกประเทศ นอกจากหน้าตาที่สวยงามด้วยศัลยกรรมแล้ว นักแสดงเกาฬียังมีความสามารถในการแสดงที่เป็นที่ยอมรับอีกด้วย อาจกล่าวว่าการที่นักแสดงเกาหลีที่สามารถพิสูจน์ตนเองได้ในวงการบันเทิงเอเชีย ไม่ได้มีดีแค่เพียงหน้าตาเท่านั้น แต่ยังสามารถในการแสดงอีกด้วย

จากงานวิจัยของพระมหาชัยนาท อรรถบุตร (2544) ซึ่งศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจจากการชมละครโทรทัศน์ พบว่า เนื้อหาของละครส่วนใหญ่ที่วัยรุ่นไทยชอบมากที่สุด คือ แนวโรแมนติก และเหตุผลหลักที่ทำให้เลือกชมละครโทรทัศน์ของนักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง คือ ความสวยงาม และความหล่อเหลาของนักแสดง ซึ่งจากผลการวิจัยดังกล่าว จึงนำไปเป็นข้อสนับสนุนกับการอภิปรายด้านการยอมรับการทำศัลยกรรมได้เป็นอย่างดี

ในด้านความมีเอกลักษณ์ของวัฒนธรรม ถ้านำประสบการณ์ของผู้วิจัย เพื่อนผู้วิจัย และครอบครัวของผู้วิจัย รวมกับคำตอบในแบบสอบถามปลายเปิด (Open Question) ก่อนการทำวิจัยแล้วนั้น สรุปได้ว่า เป็นเพราะรัฐบาลเกาหลีมีส่วนร่วมในการพยายามสร้างละครให้ติดตลาดในประเทศต่างๆ และพยายามสร้างภาพลักษณ์เฉพาะตัวให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน เพราะฉะนั้น ในละครเกาหลีแต่ละเรื่อง จึงมีการสอดแทรกวัฒนธรรมของเกาหลีเข้าไปด้วย อาจกล่าวได้ว่าประเทศเกาหลีเป็นประเทศแรกๆ ที่ใช้สื่อเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรม ซึ่งเนื้อหาที่สื่อออกมาสามารถเข้าได้กับคนทุกเพศทุกวัย และเมื่อผู้ชมรับชมละครเกาหลีแล้วก็จะแผ่ขยายไปสู่การบริโภคสินค้าอื่นๆ ของเกาหลีได้ ง่ายขึ้น ยิ่งผู้ชมรับชมละครเกาหลีมากขึ้นเท่าใด ก็จะมีสังเกตเห็นและซึมซับวัฒนธรรมของเกาหลีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ส่งผลให้ผู้รับชมละครเกาหลีชื่นชอบ และรับรู้ถึงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมเกาหลีมากขึ้นตามไปด้วย

ส่วนในเรื่องที่มีความใกล้เคียงกันสำหรับเจตคติของวัยรุ่นไทยนั้น ก็คือ ด้านความพอเพียง ซึ่งก็อาจจะเพราะ ละครไทย และละครเกาหลี ก็มีการนำเสนอเนื้อเรื่องในรูปแบบของชีวิตที่เรียบง่าย ชนบท แต่เปี่ยมไปด้วยความสุข ยกตัวอย่างเช่น ละครเรื่อง แดจังกึม, รักไปโรมไท หรือเรื่องผู้หญิงใจดีกับนางมา ซึ่งค่อนข้างเห็นภาพได้ชัดเจนเลยทีเดียว ตัวเอกในเรื่องต้องพบกับความยากลำบากมาก่อนที่จะมีชีวิตที่สบาย ในละครเกาหลีก็มีการยกเนื้อเรื่องที่เป็นหนี้เป็นสินของตัวเอกในเรื่องขึ้นมา เพื่อทำให้ผู้ชมได้คิดสำนึกไว้ว่า การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง เป็นเหตุผลหลักที่ทำให้เราไม่มีหนี้ และอีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญ ก็คือ คนไทยถูกปลูกฝังในเรื่องของความพอเพียงมาตลอดเวลาอยู่แล้ว จึงทำให้ละครไทย และละครเกาหลี แทบจะไม่มี ความแตกต่างกันเลยในด้านความพอเพียง

การให้ความสำคัญกับครอบครัว เป็นอีกด้านหนึ่งที่แทบจะไม่มี ความแตกต่างกัน ซึ่งถ้าย้อนกลับไป กลุ่มผู้วิจัยขออ้างอิงจากการทำแบบสอบถามปลายเปิด (Open Question) ก่อนการทำวิจัย ซึ่งสรุป ได้ว่า ไม่ว่าจะ เป็นละครไทย หรือละครเกาหลี ก็มีการเน้นเรื่องครอบครัวเสมอ มาความรัก ความเป็นห่วงเป็นใยกัน การเลี้ยงดูสั่งสอน การสำนึกในบุญคุณของผู้มีพระคุณ ความเคารพตามลำดับญาติ ฯลฯ ซึ่งหัวข้อที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้ชมได้รับจากการชมละครไทย และละครเกาหลีพอๆ กันตลอดมา นอกจากนี้ยังมีอีกสองด้านที่มีความใกล้เคียงกันในเรื่องเจตคติด้าน

ความคิด และปัญญาของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี ได้แก่ การยอมรับการใช้ ความรุนแรง และการสำนึกรักถิ่นกำเนิด อีกด้วย

ส่วนสุดท้ายที่กลุ่มผู้วิจัยจะนำมาอภิปราย ก็คือ เจตคติทางด้านพฤติกรรม และการกระทำ ซึ่งจากผลการวิจัย ก็พบว่า ระหว่างละครไทยและละครเกาหลีมีความแตกต่างกัน แต่อาจจะยังไม่ อยู่ในระดับที่ชัดเจนมากนัก เนื่องจากละครไทยและละครเกาหลี อาจจะยังไม่มีความเข้มข้นถึง ระดับที่จะทำให้วัยรุ่นไทย มีเจตคติทางด้านพฤติกรรม และพร้อมที่จะแสดงออกมากเท่าที่ควร อาจจะต้องได้อีกยกอย่างว่า เมื่อดูละครไทยกับละครเกาหลีแล้ว มีความรู้สึกคล้ายคลึงตาม และ มีความคิดเอนเอียงไปตามเนื้อหาของละครประเภทนั้นก็จริง แต่ยังไม่สามารถส่งผลมาถึงพฤติกรรม ซึ่งเป็นลักษณะของรูปธรรมได้มากในระดับนั้น เพราะ ยังมีปัจจัยอื่นๆ อีกมากมาย ที่นำมา พิจารณาประกอบ เพื่อจะทำพฤติกรรมเหล่านั้น ในสังคมแห่งโลกความเป็นจริง บางสิ่งอยากทำ แต่ ก็ไม่สามารถทำได้ บางสิ่งอยากทำ แต่ก็ไม่มีโอกาสได้ทำ เพราะฉะนั้น ผลการวิจัยทางด้านเจตคติ ทางด้านพฤติกรรม จึงมีความแตกต่างกันไม่มากเท่ากับสองด้านที่ผ่านมา

อีกประเด็นหนึ่ง ที่กลุ่มผู้วิจัยจะมองข้ามไม่ได้เลย ก็คือ ลักษณะของข้อกระทง แบบสอบถามที่เกี่ยวกับเจตคติทางด้านพฤติกรรม ค่อนข้างตรง และเห็นภาพได้ชัดเจน จนใน บางครั้ง อาจจะทำให้กลุ่มตัวอย่าง ไม่สามารถเปิดเผยเจตคติที่แท้จริงของตนเองออกมาได้ เนื่องจากเกิดการหวั่นการประเมินจากกลุ่มผู้วิจัย และคนทั่วไป ถึงแม้ว่า เราจะทำความเข้าใจกัน อย่างดีแล้วว่าจะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลส่วนนี้ ให้ใครโดยเด็ดขาดแล้วก็ตาม

งานวิจัยของธีรณรงค์ เกิดสุคนธ์ (2525) มีการศึกษาเรื่องอิทธิพลทางจริยธรรมจากสื่อละคร โทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของตัวละครมีส่วนกระตุ้นให้เยาวชนที่รับชม ละครอยู่ทำดี และเหตุการณ์บางเหตุการณ์ในละครโทรทัศน์ก็มีอิทธิพลต่อผู้รับชมอีกด้วย จึงทำให้ เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมตามตัวละครโดยเฉพาะในเรื่องคำพูดและท่าทาง

งานวิจัยเรื่อง “Effect of a television programme on nutrition cognitions and intended behaviors” (Carol B. Bredbenner, Alexandra Greci & Virginia Quick, 2010) พบว่า ละครโทรทัศน์เปรียบเสมือนแรงผลักดันที่สำคัญ ที่จะถ่ายทอดข้อมูลด้านต่างๆ เนื่องจาก ละครโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อความคิดของวัยรุ่นและพฤติกรรมที่ทำอย่างตั้งใจ ยิ่งการดูใช้เวลานานก็

จะรับสิ่งต่างๆ เข้ามาโดยที่ตัวเองไม่รู้ตัว ยกตัวอย่างเช่น พฤติกรรมการรับประทานอาหารตามที่ในละครมีการแสดงให้เห็น ยิ่งถ้าตัวละครเอกในเรื่อง หรือ คนที่มีอิทธิพลต่อเราในเรื่อง รับประทานอาหารประเภทใด ผู้ชมก็จะมีแนวโน้มที่จะรับประทานอาหารประเภทนั้นตาม โดยที่ไม่รู้ตัว หรือเป็นการไปท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆ ในละคร ถึงแม้ว่าจะลำบากเพียงใดในการเดินทางไป แต่ก็ก็จะหาโอกาสและพยายามที่จะไปให้จงได้ เป็นต้น

ซึ่งเจตคติทางด้านพฤติกรรมและการกระทำ หลังจากที่ถูกกลุ่มตัวอย่างได้รับชมละครไทย และละครเกาหลีเรียบร้อยแล้ว ในด้านละครไทยที่มีมากกว่า ก็คือ ด้านการใช้ถ้อยคำที่รุนแรง, การให้ความสำคัญต่อการแก้แค้น, การทำร้ายร่างกายผู้อื่น, พฤติกรรมก้าวร้าว, พฤติกรรมต่อต้านสังคม, ความรุนแรงทางเพศ ส่วนในด้านที่ละครเกาหลีมีมากกว่าละครไทย ได้แก่ เมื่อชมจบแล้วอยากจะทำตามตัวละครในเรื่อง, แสดงพฤติกรรมคลั่งไคล้ในตัวนักแสดงอย่างเต็มที่ และ การท่องเที่ยวตามสถานที่ในละคร อีกส่วนหนึ่ง ก็คือ ด้านที่แทบจะไม่มี ความแตกต่างกันเลย ระหว่างละครไทย และละครเกาหลี ได้แก่ ด้านการใช้ภาษาและท่าทางตามแบบฉบับละครประเภทนั้นๆ ในการสื่อสาร, การส่งเสริมการมีคุณธรรม และจริยธรรม และการใช้สินค้าตามนักแสดงในละคร

โดย ณ ที่นี้ กลุ่มผู้วิจัยขอยกตัวอย่างเจตคติทางด้านพฤติกรรมของละครเกาหลีที่มีมากกว่า ละครไทยมายกตัวอย่างให้เห็นภาพอย่างชัดเจนกันมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบัน วัยรุ่น เป็นวัยที่กำลังค้นหาและมีการแสดงอัตลักษณ์ของตนออกมา และด้วยกระแสนิยม Korea Fever ที่กำลังแพร่หลายอย่างมากในกลุ่มวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นกลุ่มที่ชื่นชอบละครเกาหลีมักมีการยึดบุคคลที่ตนเองชื่นชอบเป็นตัวแบบ และด้วยการโปรโมทละครเกาหลีนั้น มักจะมีการโปรโมทตัวนักแสดงในเรื่องเป็นอย่างมาก ซึ่งนักแสดงเกาหลีส่วนใหญ่ก็มีบุคลิกภาพที่ดี ทั้งหน้าตาที่สวยงาม ท่วงท่าทางการแต่งกายที่ดี จึงไม่น่าแปลกใจที่วัยรุ่นไทยเกิดความคลั่งไคล้ในตัวนักแสดงเกาหลี และมักยึดตัวแบบจากนักแสดงในละครที่ตนเองชื่นชอบ ซึ่งเห็นได้ชัดจากการแต่งกาย จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นไทย แต่งกายตามแฟชั่นจากประเทศเกาหลีมากขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าวัยรุ่นไทยได้รับอิทธิพลมาจากละครเกาหลีที่ได้รับชม และพฤติกรรมเลียนแบบจากบุคคลที่ตนชื่นชอบ

นอกจากนี้เมื่อวัยรุ่นไทยเปิดรับสื่อละครเกาหลีมากยิ่งขึ้น ก็จะทำให้เห็นฉากของสภาพบ้านเมือง และสถานที่ที่สวยงามในประเทศเกาหลี ซึ่งเป็นสิ่งที่แปลกใหม่ และน่าตื่นตาสำหรับคนไทย และ

เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องยอมรับว่าละครเกาหลีฟีลฟีตันในเลือกสถานที่ในการถ่ายทำเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น การสร้างสถานที่ถ่ายทำละครเรื่อง แดจังกึม หรือเรื่อง Winter Love Song ที่เกาะนามิ ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวไทยนิยมไปท่องเที่ยวในประเทศเกาหลี ไม่น่าแปลกใจที่ผู้รับชมละครเกาหลีก็มักจะอยากมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง หรืออยากไปยังสถานที่ที่มีในฉากของละคร

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และ ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี

สมมติฐานในการวิจัย

เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครเกาหลี มีความแตกต่างกับเจตคติที่มีต่อละครไทย

เนื่องจากในปัจจุบันนี้ ละครเกาหลีได้เข้ามามีบทบาทในวงการโทรทัศน์ไทยเป็นอย่างมาก และที่เห็นได้อย่างชัดเจนอีกประเด็นหนึ่ง ก็คือ การที่ละครเกาหลีบางเรื่องกลับได้รับความนิยมมากกว่าละครไทย ซึ่งมีการเผยแพร่อย่างเป็นประจำอยู่แล้ว แทบจะพูดได้ว่า การติดตามชมละครเกาหลีเรื่องที่ตนเองชื่นชอบนั้น เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมประจำวันของวัยรุ่นไทยที่จะขาดไม่ได้เสียเลยทีเดียว เพราะอะไรจึงเป็นเช่นนั้น? กลุ่มของพวกเรา จึงได้ตั้งสมมติฐานขึ้นมา เพื่อเป็นการค้นหาข้อเท็จจริงในด้านเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลีว่า มีความแตกต่างกันหรือไม่ และถ้ามีความแตกต่างกันจะมีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

อย่างประเด็นที่มีการพูดถึงกันอย่างแพร่หลาย ก็คือ ประเทศเกาหลี ค่อนข้างเป็นประเทศที่มีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันในด้าน “การทำศัลยกรรม” ในสายตาของผู้คนทั่วโลก เนื่องจากประเทศเกาหลีมีสถานที่ที่คอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องความสวยความงามอยู่แทบทุกจุดของประเทศ โดยอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านอย่างใกล้ชิด เพราะฉะนั้น การรับชมละครเกาหลีของวัยรุ่นไทย ก็อาจจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ ในการยอมรับการทำศัลยกรรมก็เป็นได้

อีกประเด็นหนึ่ง ก็คงจะเป็น “การส่งเสริมทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี” ซึ่งภาพยนตร์เกาหลีค่อนข้างเน้นเรื่องราวที่จะสื่อออกมาทางด้านนี้เป็นอย่างมาก ทุกๆ ฉากของภาพยนตร์

เกาหลีแทบทุกเรื่องจะมีการสอดแทรกและนำเสนอวิถีชีวิต ประเพณี ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของประเทศของเขาได้อย่างลงตัวและสง่างาม เป็นต้น

ยังมีประเด็นอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งที่ผ่านมายังไม่เคยมีการทำวิจัยเชิงสำรวจมาก่อน หรือถ้าเคยมีการทำมาแล้ว โดยส่วนใหญ่ ก็จะไม่มีความชัดเจน หรือเจาะลึกในรายละเอียดของประเด็นต่างๆ เหล่านั้นมากมายนัก จึงไม่สามารถตั้งสมมติฐานออกมาได้อย่างสมบูรณ์แบบ

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เรื่องเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี คือวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 200 คน โดยแบ่งเป็นเพศชาย 100 คน และเพศหญิง 100 คน ซึ่งมีอายุระหว่าง 16-22 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ คณะหรือสายการเรียน สถานศึกษา
- แบบสอบถามความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อองค์ประกอบด้านต่างๆ ของละครไทย และละครเกาหลี
- แบบสอบถามความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อองค์ประกอบด้านเจตคติของละครไทย และละครเกาหลี

แบบสอบถามความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี ได้รับการพัฒนาขึ้นจากกลุ่มของข้าพเจ้าเอง โดยอ้างอิงมาจากการทำคำถามปลายเปิดสำรวจกลุ่มตัวอย่างเสียก่อน แล้วจึงนำมาพัฒนาเป็นข้อกระทง และแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลีครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจำนวน 3 ครั้งด้วยกัน

ครั้งที่ 1 : ผู้วิจัยร่วมกันสร้างคำถามปลายเปิด (Open Question) ขึ้นมา เพื่อสำรวจความคิดเห็นเบื้องต้นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี ในช่วงเดือนสิงหาคม พุทธศักราช 2554

ครั้งที่ 2 : เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ข้อกระทงแต่ละข้ออย่างละเอียดและชัดเจน โดยเก็บข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม พุทธศักราช 2554

ครั้งที่ 3 : เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาจริง ซึ่งการเก็บข้อมูลส่วนนี้ อยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคม พุทธศักราช 2554

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

- ❖ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นเบื้องต้นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี ไปให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีอายุตามกำหนด (16-22 ปี) จำนวน 30 คน โดยที่เป็นเพื่อนในคณะ เพื่อนต่างคณะ และเพื่อนจากมหาวิทยาลัยอื่น คละกันไป คนละ 1 ชุด
- ❖ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ออกข้อกระทงเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน คนละ 1 ชุด เพื่อตรวจสอบ และคัดเลือกข้อกระทงที่มีความเหมาะสมและชัดเจน
- ❖ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความคิดเห็นของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี ซึ่งได้รับการคัดสรรข้อกระทงในขั้นตอนสุดท้ายเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน แบ่งเป็นชาย 100 คน และหญิง 100 คน โดยมีช่วงอายุระหว่าง 16-22 ปี คนละ 1 ชุด ซึ่งในแบบสอบถามความคิดเห็นจะมีช่องว่างให้เติมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอีกด้วย

- ❖ ก่อนที่จะแจกแบบสอบถามทุกครั้ง ผู้วิจัยจะอธิบายวัตถุประสงค์ของการสำรวจก่อนเป็นประจำ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจถึงความสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ เกิดความตั้งใจที่จะตอบแบบสอบถาม และการให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จะต้องตรงกับความเป็นจริง
- ❖ ผู้วิจัยมีการชี้แจงขั้นตอนและวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด พร้อมกับเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างซักถามได้อย่างเต็มที่ ถ้าหากยังไม่เข้าใจในประเด็นใด ก่อนที่จะเริ่มทำแบบสอบถาม หลังจากนั้น จึงเริ่มลงมือทำแบบสอบถามได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการสำรวจเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลีครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS for Windows โดยสถิติที่ใช้ทดสอบ ก็คือ *t-test* เพื่อดูความแตกต่างทางด้านเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี ในองค์ประกอบด้านต่างๆ

ผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นวัยรุ่นไทยที่เคยได้รับชมทั้งละครไทย และละครเกาหลีมาแล้ว ผลปรากฏว่า องค์ประกอบด้านต่างๆ ได้แก่ องค์ประกอบด้านนักแสดง ฉาก สถานที่ และเนื้อเรื่อง ในละครไทยมีความแตกต่างกับละครเกาหลี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. เจตคติทางด้านอารมณ์ และความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นวัยรุ่นไทย 200 คนที่เคยได้รับชมทั้งละครไทย และละครเกาหลีมาแล้ว ผลปรากฏว่า เจตคติทางด้านอารมณ์และความรู้สึก หลังจากได้รับชมละครไทย มีความแตกต่างกับ ช่วงหลังจากได้รับชมละครเกาหลี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. เจตคติทางด้านความคิด และปัญญาของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นวัยรุ่นไทย 200 คนที่เคยได้รับชมทั้งละครไทย และละครเกาหลีมาแล้ว ผลปรากฏว่า เจตคติทางด้านความคิด และปัญญา หลังจากได้รับชมละครไทย มีความแตกต่างกับ ช่วงหลังจากได้รับชมละครเกาหลี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. เจตคติทางด้านพฤติกรรม และการกระทำของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นวัยรุ่นไทย 200 คนที่เคยได้รับชมทั้งละครไทย และละครเกาหลีมาแล้ว ผลปรากฏว่า เจตคติทางด้านพฤติกรรม และการกระทำ หลังจากได้รับชมละครไทย มีความแตกต่างกับ ช่วงหลังจากได้รับชมละครเกาหลี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

เจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และละครเกาหลี ไม่ว่าจะในด้านองค์ประกอบต่างๆ ของละครทั้งสองประเภท ได้แก่ นักแสดงทุกคนในเรื่อง ซึ่งรวมไปถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคนของละครเรื่องนั้น, ฉาก สถานที่ ในการถ่ายทำละคร และสุดท้ายก็เป็น เนื้อเรื่องที่สรรคส์สร้างขึ้นมา และถูกถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของละคร และอีกด้านหนึ่ง ซึ่งเป็นด้านที่กลุ่มผู้วิจัยตั้งใจทำการวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้เป็นอย่างมาก และต้องการทราบผลที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องและชัดเจน ซึ่งก็คือ เจตคติด้านต่างๆ ของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี ได้แก่ เจตคติทางด้านอารมณ์ และความรู้สึก เจตคติทางด้านความคิดและปัญญา และเจตคติทางด้านพฤติกรรมและการกระทำ

ซึ่งผลการวิจัยก็ปรากฏให้เห็นว่า ไม่ว่าจะจะเป็นความคิดเห็นทางด้านองค์ประกอบต่างๆ หรือ ด้านเจตคติของวัยรุ่นไทย ที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครบทุกด้าน เพราะฉะนั้น ผลการวิจัยจึงสนับสนุนสมมติฐานอย่างสมบูรณ์แบบ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างอาจจะถูกจำกัดช่วงอายุให้อยู่ในเฉพาะวัยรุ่นเท่านั้น (16-22 ปี) ซึ่งกล่าวได้ว่า เป็นกลุ่มที่มีลักษณะต่างๆ ทั้งด้านความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมใกล้เคียงกันเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทำการวิจัยเชิงสำรวจในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีแทบทั้งสิ้น เพราะฉะนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในการเปรียบเทียบระหว่างช่วงอายุด้วย เพื่อจะได้นำผลมาดูว่า มีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาจจะยังมีจำนวนน้อยเกินไป และเป็นการศึกษาในเขต พื้นที่กรุงเทพมหานครเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะเพิ่มกลุ่มตัวอย่างให้มากกว่าเดิม และ มีจำนวนใกล้เคียงกันในแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ผลทางสถิติแม่นยำมากยิ่งขึ้น และใช้กลุ่มตัวอย่างจากทั่วประเทศ ให้ครอบคลุมพื้นที่กว้างมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อให้ทราบถึงผลโดยรวมของแต่ละภูมิภาคว่า เจตคติของพวกเขาต่อละครไทยและละครเกาหลี เป็นอย่างไรกันบ้าง

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทย และ ละครเกาหลี โดยมีการนำอิทธิพลของสื่อมาร่วมวิเคราะห์และพิจารณาอยู่บ้าง แต่อาจจะยังไม่เพียงพอต่อการอธิบายผลการวิจัยในเชิงอิทธิพลของสื่อในด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อเจตคติของวัยรุ่นไทยได้มากนัก เพราะฉะนั้น เพื่อให้การศึกษารoundต่อไป มีความชัดเจนและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ควรจะมีการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่ออย่างเต็มรูปแบบ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลเนตร สุวรรณพิสิทธิ์. (2551). *นักร้องเกาหลีและกระแสนิยมเกาหลีของกลุ่มแฟนคลับชาวไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุติมา ชุณหกาญจน์. (2550). *พฤติกรรมการเลียนแบบวัฒนธรรมของวัยรุ่นไทยจากสื่อบันเทิงเกาหลี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพร อัดโนทัย. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับความคลั่งไคล้ศิลปินดารานในกลุ่มแฟนวัยรุ่นหญิง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภาววรรณ วรรณนะศุกกุล. (2550). *คุณลักษณะของละครเอเชียยอดนิยม ศึกษากรณี ละครญี่ปุ่นใต้หวนและเกาหลีในโทรทัศน์ไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Bredbenner, C.B., Greci, A. & Quick, V. (2010). Effect of a television programme on nutrition cognitions and intended behaviors. *Nutrition & Dietetics*, 67(3), 143-149. doi: 10.1111/j.1747-0080.2010.01446.x
- Kort-Butler, L.A. & Sittner Hartshorn, K.J. (2011). Watching the detectives: Crime programming, fear of crime, and attitudes about the criminal Justice system. *The Sociological Quarterly*, 52(1), 36-55. doi: 10.1111/j.1533-8525.2010.01191.x
- Michel, J. B. & Michel, J. C. (1991). Effects of a prosocial television Soap Opera in promoting women's status. *Human Communication Research*, 18(1), 114-144. doi: 10.1111/j.1468-2958.1991.tb00531.x

- Morgan, S.E., Lauren Movius, L. & Cody, M.J. (2009). The power of narratives: The effect of entertainment television organ donation storylines on the attitudes, knowledge, and behaviors of donors and nondonors. *Journal of Communication*, 59(1), 135-151. doi: 10.1111/j.1460-2466.2008.01408.x
- Nabi, R.L. & Krcmar, M. (2004). Conceptualizing media enjoyment as attitude: Implications for mass media effect research. *Communication Theory*, 14(4), 288-310. doi:10.1111/j.1468-2885.2004.tb00316.x
- Rubin, A.M. & Perse, E.M. (1987). Audience activity and Soap Opera involvement a uses and effects investigation. *Human Communication*, 14(2), 246-268. doi: 10.1111/j.1468-2958.1987.tb00129.x
- Rule, B.G. & Ferguson, T.J. (1986). The effects of media violence on attitudes, emotions, and cognitions. *Journal of Social Issues*, 42(3), 29-50. doi: 10.1111/j.1540-560.1986.tb00241.x
- Saito, S. (2007). Television and the cultivation of gender-role attitudes in Japan: Does television contribute to the maintenance of the status quo?. *Journal of Communication*, 57(3), 511-531. doi: 10.1111/j.1460-2466.2007.00355.x
- Ward, L. M. & Friedman, K. (2006). Using TV as a guide: Associations between television Viewing and adolescents' sexual attitudes a behavior. *Journal of Research on Adolescence*, 16(1), 133-156. doi: 10.1111/j.1532-7795.2006.00125.x
- Zuckerman, D.M. & Singer, D.G. (1980). Children's television viewing, racial and sex-role attitudes. *Journal of Applied Social Psychology*, 10(4), 281-294. doi: 10.1111/j.1559-1816.1980.tb00710.x

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

เรื่อง ทักษะคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลี

แบบสอบถามฉบับนี้จะนำไปเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาคิดข้อกระทงในการทำ Senior Project ของกลุ่มข้าพเจ้า ซึ่งมีหัวข้อว่า ทักษะคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครเกาหลี

เพศ..... อายุ.....ปี คณะ.....

- 1) ถ้าให้ท่านเลือกชมระหว่างละครไทยกับละครเกาหลี ท่านจะเลือกชมละครประเภทใด

.....
.....

- 2) เหตุผลที่ทำให้ท่านเลือกชมละครประเภทนั้น

ตัวละคร

.....
.....

เนื้อเรื่อง

.....
.....

ฉากและสถานที่

.....
.....

รูปแบบการถ่ายทำ (เช่น มุมกล้อง, การตัดต่อ ฯลฯ)

.....

.....

สิ่งที่แฝงอยู่ในละคร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ชม (เช่น คุณธรรม, หลักคำสอน ฯลฯ)

.....

.....

การส่งผ่านอารมณ์ถึงผู้ชม

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับละครไทยและละครเกาหลี

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามความคิดเห็นฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติของวัยรุ่นไทยที่มีต่อละครไทยและละครเกาหลีและเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความนิยมต่อละครไทยและละครเกาหลีของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจตามความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริง **คำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ** และไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี คำตอบที่ดีที่สุด คือคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงสำหรับตัวท่านมากที่สุด

คำชี้แจงส่วนที่ 1 กรุณาอ่านข้อคำถามต่อไปนี้และตอบคำถามทุกข้อให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลของท่านหรือเติมคำลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคล

- เพศ ชาย หญิง
- อายุ _____ ปี
- การศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี (โปรดระบุชั้นปี)
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

โดยปกติแล้ว ท่านชอบละครของประเทศใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ละครไทย เวลาที่ใช้ในการรับชม.....ชั่วโมง/สัปดาห์
- ละครเกาหลี เวลาที่ใช้ในการรับชม.....ชั่วโมง/สัปดาห์
- อื่นๆ (โปรดระบุ) เวลาที่ใช้ในการรับชม.....ชั่วโมง/สัปดาห์

ละครไทยเรื่องที่ท่านชื่นชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 เรื่อง)

.....

ละครเกาหลีเรื่องที่ท่านชื่นชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 เรื่อง)

.....

คำชี้แจงส่วนที่ 2 และ 3 กรุณาอ่านข้อความต่อไปนี้และตอบคำถามทุกข้อให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน โดยทำเครื่องหมาย

✓ ในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลของท่านหรือเติมค่าลงในช่องว่าง โดยระดับคะแนนมีอยู่ 5 ระดับ

- 5 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความ
- 3 หมายถึง ท่านเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับข้อความพอกัน
- 2 หมายถึง ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความ
- 1 หมายถึง ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความอย่างยิ่ง

ตัวอย่าง ท่านคิดว่าข้อความต่อไปนี้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากน้อยเพียงใด

ข้อความ	ละครไทย					ละครเกาหลี				
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นและไม่เห็นด้วยพอกัน	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นและไม่เห็นด้วยพอกัน	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
นักแสดง										
เป็นที่รู้จัก	1	2	3	4✓	5	1	2	3✓	4	5
ใช้นักแสดงหลากหลาย	1	2✓	3	4	5	1	2	3	4✓	5

ส่วนที่ 2 : ความคิดเห็นของท่านต่อองค์ประกอบด้านต่างๆ ของละครไทยและละครเกาหลี

ข้อความ	ละครไทย					ละครเกาหลี				
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นและไม่เห็นด้วยพอกัน	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นและไม่เห็นด้วยพอกัน	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
นักแสดง										
เป็นที่รู้จัก	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ใช้นักแสดงหลากหลาย	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
แสดงได้สมบทบาท	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
รูปร่างหน้าตาและบุคลิกดี	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
การแต่งกายดูดี	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
แต่งหน้าเหมาะสมกับสถานการณ์ในละคร	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

ข้อความ	ละครไทย					ละครเกาหลี				
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกัน	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกัน	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ฉากและสถานที่										
มีความสวยงาม	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
เป็นสถานที่คุ้นเคย	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
เข้ากับจังหวะอารมณ์ของตัวละคร	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
สามารถเดินทางไปได้	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
แสดงถึงวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องอย่างชัดเจน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
เนื้อเรื่อง										
สร้างสรรค์	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
มีสาระ	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
น่าสนใจ น่าติดตาม	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
กระชับ ไม่ยืดเยื้อ	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
เข้าใจง่าย	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ดูได้ทุกเพศ ทุกวัย	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
นำเสนอหลายแง่มุม	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

ส่วนที่ 3 : สิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวท่าน ทั้งทางด้านอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรม หลังจากรับชมละครไทยและละครเกาหลี

ข้อความ	ละครไทย					ละครเกาหลี				
	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย และไม่ เห็น ด้วย พอๆกัน	เห็น ด้วย	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	ไม่เห็น ด้วย	เห็น ด้วย และไม่ เห็น ด้วย พอๆกัน	เห็น ด้วย	เห็น ด้วย
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
อารมณ์ของท่านหลังจาก ได้รับชมละคร										
มีความสุขสนุกสนาน	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
รู้สึกถึงความถูกต้อง น่ารัก ในตัวเองมากขึ้น	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
รู้สึกผ่อนคลาย	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
อยู่ในห้วงแห่งความซึ่ง กินใจ	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
อยู่ในห้วงแห่งความเศร้า โศก	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
รู้สึกอบอุ่นใจ	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
มีความอิจฉา ริษยา	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
โกรธแค้นถึงสิ่งต่างๆ	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
รู้สึกมีความรัก	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
รู้สึกถึงมิตรภาพรอบตัว	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ความคิดของท่าน หลังจากได้รับชมละคร										
ยอมรับการใช้ความ รุนแรง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
สำนึกรักถิ่นกำเนิด	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ตระหนักถึงความสามัคคี	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ให้ความสำคัญกับ ครอบครัว	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ส่งเสริมการมีคุณธรรม และจริยธรรม	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ความพอเพียง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ยอมรับการศีลธรรม	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
มีความเป็นเอกลักษณ์ ของวัฒนธรรม	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

ข้อความ	ละครไทย					ละครเกาหลี				
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกัน	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆกัน	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
พฤติกรรมของท่านหลังจากได้รับชมละคร										
การใช้ถ้อยคำที่รุนแรง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
การให้ความสำคัญต่อการแก้แค้น	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
การทำร้ายร่างกาย	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
การลักพาตัว	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
พฤติกรรมก้าวร้าว	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ความรุนแรงทางเพศ	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
พฤติกรรมต่อต้านสังคม	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
แก้ปัญหาโดยไม่ใช้ความรุนแรง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
มีการแต่งกายตามตัวละคร	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
มีการใช้สินค้าตามตัวละคร	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
ความคลั่งไคล้ในตัวนักแสดง	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
การรับประทานอาหาร	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
การใช้ภาษาและท่าทางในการสื่อสาร	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
การท่องเที่ยวตามสถานที่ในละคร	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....